★★★

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PERŞEMBE 26 EKİM 1978

250 KURUŞ

İran halkı coşkun bir sel gibi

Hemedan'da 120 bin kişi Şah'a karşı yürüdü

3. sayfada

AYDINLIK UYGURLAR VE KAZAKLAR ARASINDA

Çöl gülü: Hong Lui-hu

8. sayfamızda

Çiğli Davası yarın başlıyor

Bilirkişi Raporu doğruluyor:

ÇİĞLİ OLAYI SUİKASTTIR

MHP YANLISI HERGÜN GAZETESİ A.OĞUZHAN CENGİZİN AKIL HASTASI OLDUĞUNU İDDİA ETTİ.

- Eski Bornova Kaymakamı, "olayın basit bir kaza" olduğunu iddia ederken, bilirkişi Müjdat Güneşer, "tüfeğin kazaen patlaması imkansızdır" diyor
- Mahkeme Menemen eski Savcısının Ecevit'i "öldürmeye teşebbüs" gerekçesini benimserse dava Ağır Ceza Mahkemesine intikal edecek

İZMİR (ÖZEL)
CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in 5 Haziran 1977 seçimleri öncesi İzmir'e gelişinde Çiğli'de yapılan suikast teşebbüsü ile ilgili davanın duruşması 27 Ekim Cuma günü Menemen Asliye Ceza Mahkemesinde yapılacak.

Menemen Savcısı Nazım Karaarslan olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü tanık ifadeleri ile bazı delillerin toplanmakta olduğunu belirtti ve davanın niteliğinin duruşma sonunda saptanacağını söyledi.

BİLİRKİŞİ RAPORU: "TÜFEĞİN KAZARA ATEŞ ALMASI İMKANSIZDIR"

Bilindiği gibi Çiğli Suikasti Davası İzmir Valisi ve Emniyet Müdürü başta olmak üzere bazı yetkililer tarafından saptırılmaya çalışılmış, olaya

(Devamı Sa. 7, Sü. 4'de)

Halkçı Parti Genel Başkanı Orhon: "Kontrgerillanın Kıbrıs'taki faaliyetleriyle ilgili bir dizi olay tesbit ettik"

Kontrgerilla konusu Kıbrıs Türk Meclisinde bugün ele alınıyor

Kıbrıs-MHP ilişkileri

KOMANDOLARIN KIBRIS'A GEÇİŞİNİ ERDEMLİ ÜGD BAŞKANI İLE BİR SİVİL POLİS PLANLIYOR

Kıbrıs Enformasyon Müdürlüğü MHP' lilerin üssü

Yazısı beşinci sayfamızda

- Denktaş'ın partisi iddiaları reddediyor

LEFKOŞE (AA)
Federe Meclis'te "UBP-MHP ilişkileri ve Kontrgerilla" konusundaki görüşmeler bugün öğleden sonra başlıyor. 40 sandalyeli Meclis'te Kontrgerilla konusunda sert tartışmalar yapılması bekleniyor.

ORHON'UN AÇIKLAMASI

Bu arada Halkçı Parti Genel Başkanı Alper Orhon, Kıbrıs'ta Kontrgerillanın faaliyetiyle ilgili bir dizi olayı saptadıklarını ve bunu, konu Meclis'te ele alınırken açıklayacaklarını söyledi. Orhon "Meclis'teki genel görüşme sırasında hükümete Kontrgerilla ile ilgili bazı önerilerimiz olacaktır" dedi.

(Devamı Sa.7, Sü.10'da)

İşkenceci avukat Küçüktaşkıner'in Barodan ihracı Adalet Bakanlığının onayına sunuldu

ANKARA (ÖZEL)
Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu işkenceci ve MİT ajanı avukat Necdet Küçüktaşkıner'in İstanbul Barosundan atılmasıyla ilgili itirazını reddetti ve bununla ilgili kararını onaylanması için Adalet Bakanlığına yolladı.

Hatırlanacağı üzere gazetemiz Avukat Necdet Küçüktaşkıner'in 12 Mart döneminde işkence yaptığını belgeleriyle ortaya koymuş, İstanbul Barosu da Küçüktaşkıner'in avukatlık kanununa aykırı davranışları do-

(Devamı Sa. 7 Sü. 8'de)

Kontrgerillaya yurt dışından tepkiler

Uluslararası Af Örgütü: **ai**

«Hükümetin cinayetlerin sorumlularından hesap soracağını umarız»

- "ÇEKOSLOVAKYA'NIN IŞGALİNE KARŞI KOMİTE" ve Alman DIE NEU WELT gazetesi Kontrgerillaya karşı mücadeleyi destekliyor

HABER MERKEZİ
Uluslararası Af Örgütü Federal Almanya Şubesi Türkiye Koordinasyon Şubesi adına Lothar Bischoff, Danimarkada kurulu Çekoslovakya'nın İşgaline Karşı Komite Başkanı Avukat Thorkild

(Devamı Sa. 7, Sü. 9'da)

IMF Avrupa Bankası Başkanı Ankara'ya geldi

ANKARA (ANKA)
Uluslararası Para Fonu'nun (IMF), Avrupa masası başkanı L.A Whittome, beraberinde bir yardımcısıyla birlikte dün sabah Ankara'ya geldi.

Maliye Bakanlığı'nın çağrılısı olarak Türkiye'ye gelen Whittome, yardımcısı ile birlikte Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu ile görüştü. Görüşmeye Maliye Bakanlığı Hazine Genel müdürlerinden Aysel Öymen ile Çetin Hacaoğlu'da katıldı.

Verilen bilgiye göre, Fon'un Avrupa masası başkanı Whittome'a Kasım ayı ortalarında yapılacak Türkiye-İMF görüşmeleri öncesinde Türkiye'nin "istikrar Programı" konusunda bilgi verilecek, aynı zamanda Kasım ayı başında Fon'a

(Devamı Sa.7, Sü.10'da)

Korutürk: "AP büyüklüğü ölcüsünde huzura katkıda bulunmalıdır"

ANKARA (AA)
Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, dün sabah saat 11.30'da Genel Başkan Süleyman Demirel'in Başkanlığındaki AP Genel İdare Kurulu üyelerini kabul ederek, yeni görevlerinde başarılar diledi.

Cumhurbaşkanı Korutürk, kabulde yaptığı konuşmada "Siyasi partilerin görevlerinde, her hizmeti görüşlerinde, yurtta barışın sağlanmasına katkılı olmaları gerektiğini" belirtti.

Korutürk, Adalet Partisinin geniş bir vatandaş kitlesini temsil ettiğini, bu sebeple memleketin huzuruna, barış ve sükününa katkısının da büyük olduğunu belirterek şunları söyledi: "Sizlerin bugüne kadar olan faaliyetlerinizde olduğu gibi, bundan sonraki faaliyetleriniz de de memlekete yararlı, memleketin huzuruna refahına katkılı olmanızı temenni ediyorum. Hepini-

(Devamı Sa. 7, Sü. 5'de)

BAŞYAZI

Demirel'in aslanları

Demirel AP kongresinin son gününde yaptığı konuşmada "1973 Seçimlerini aslanın ağzından aldıklarını" söylüyordu. Bilindiği gibi 1973 seçimleri 12 Mart faşist diktatörlüğünün gerilediği şartlarda yapıldı. Seçimlerin yapılması için AP ile CHP, işbirliği yaptılar. Böylece 12 Mart'ın faşist paşalarının karşı çıkmasına rağmen Sıkıyönetim kaldırıldı, seçimlere gidildi.

Demirel ağzından seçim kurtardığını söylediği "aslanlar" la bugün kolkoladır. 12 Mart faşist zülmünün baş elemanlarından Faik Türün'ler, Ali Elverdi'ler AP'nin bugün önde gelen sözcüleridir. Hatta Faik Türün, Demirel'in listesinden AP kongresinde en çok oyu alarak Genel İdare Kurulu üyesi oldu.

Kongrede AP tabanının değişiklik isteği seçim sonuçlarına yansımadı. Tam tersine eski yönetim içinde yenileşmeden yana olan bazı yöneticiler bile tasfiye edildiler. Şu anda yenilik isteyen, MHP ile işbirliğini reddeden bir tabana rağmen seçilmiş bir AP yönetimi var. Kongre sonrası AP'nin manzarası budur.

Demirel son kongrede bir yanına 12 Mart'ın Kontrgerillacı "aslanlarını" öte yanına da MHP ile işbirliğini yürüten ve MC'nin mimarı Bilgiç'leri, İsmet Sezgin'leri aldı. Son AP kongresi Türkiye'nin kapılarını sosyal-emperyalizme açan, Türkiye'nin başına birçok belanın sarılmasında önemli roller oynayan kişileri eskisinden daha çok oy vererek işbaşına getirdi.

Şimdi ne olacaktır? Kırat'ı eski süvariler idare edebilecek midir? Bu yönetim köşeye sıkışan MHP ile işbirliği politikasını yürütebilecek midir? Türkeş'i sevindiren "sine-i millete dönme" çıkışlarıyla nereye kadar gidilebilecektir.

Demirel'in düne kadar işbirliği yaptığı ve büyümesine hizmet ettiği kurt zor durumdadır. Her geçen gün Türkeş'in aleyhine işliyor. MHP tabanında dağılma belirtileri görülmektedir. Bu arada AP tabanının MHP'ye duyduğu tepki de artmaktadır. İki süper devlete karşı bağımsızlık isteği AP saflarını da etkilemekte ve sosyal-emperyalist tehlikeye karşı uyanıklık gelişmektedir.

Önümüzdeki dönem AP yönetimi ile AP içinde gelişen yenileşme isteği mutlaka çatışacaktır. Son kongre bu çelişmeleri daha da şiddet-

(Devamı Sa. 7, Sü. 9'da)

Aydınlık

Türk-İş Yönetim Kurulu Raporunda DİSK'le işbirliği eğilimi ağırlıkta

ANKARA (ANKA)
Türk-İş Yönetim Kurulunun iki gün sürecek toplantısı bugün saat 10'da başlıyor. Bundan önceki toplantı uyarınca oluşturulan komisyon çalışmalarının dün akşam tamamlandığı ve hazırlanan raporun bugün Yönetim Kurulu toplantısında tartışılacağı belirtildi.

Hazırlanan raporda, öncelikle DİSK-Türk-İş eylem birliği konusunun ayrıntılarıyla incelendiği öğrenildi. Bu konuda işbirliği eğiliminin ağırlık kazandığı, ancak şiddet olayları karşısında DİSK'le yapılacak işbirliği için bazı koşullar belirlendiği ifade edildi.

(Devamı Sa. 7, Sü. 3'de)

Kış ağzı yıkım

Kuvayi Milliyeci 79'luk dede "mükafatımız buymuş" diyor.

Fıstıkağacı'nda evleri yıktırılanlar:

"Hükümet bize oturacak yer, çalışacak iş göstersin"

ŞENOL KONUKÇU

Üsküdar Fıstıkağacı Berberoğlu sokakta, bundan beş sene önce yapılan dört ev, geçenlerde yıktırıldı. Yıktırılan evlerde çoluk-çocuk toplam 25 kişi kalıyordu. Polis nezaretinde Belediye ekiplerince balyoz ve kazmalarla yıkılan evlerin sahipleri şimdi, yıkımdan kalan biriketlerle dört duvar çevirip üstünü de naylonla örterek başlarını sokacak bir yer yapmışlar.

(Devamı Sa. 7 Sü. 8'de)

Prof. Karatakıoğlu'nun öldürülmesi nedeniyle

İTÜ Elektrik Fakültesine yeni dekan seçilmeyecek

- İTÜ Elektrik Fakültesi Fakülte Kurulu yeni dekan seçmeme kararı aldı

İSTANBUL(AA)
İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Fakültesi Fakülte Kurulu, faşistler tarafından öldürülen Elektrik Fakültesi Dekanı Prof. Karafakıoğlu'nun yerine yeni dekan seçmeme kararı aldı. Karar, oy birliği ile alındı. İTÜ

(Devamı Sa. 7, Sü. 5'de)

Köy-Koop'daki Moskova yanlıları görevlerinden alındı

ANKARA (ÖZEL)
KÖP-KOOP Yönetim Kurulu içerisinde İGD'ye yakınlığıyla bilinen CHP Adana milletvekili ve Adakobirlik Başkanı Nedim Tarhan, Başkırı Acıgöl Kooparatifler Birliği Başkanı Tuncer Ergiler, Taskobirlik müdürü ve Konya Kooparatifler Başkanı Sinan Afşaroğlu, Tokat Kooparifler Birliği Başkanı Selahattin Kök Köp-Koop Genel Merkezi Yönetim Kurulu üyeliğinden alındılar.

Adı geçen kişilerin Yönetim Kurulu üyeliğinden düştüğüne dair bildirim Köy-Koop Genel

(Devamı Sa. 7, Sü. 5'de)

12'DEN

SİNE-İ MHP

AP Kongresinde, gerekirse Sine-i millete dönme kararı alındı. Arkasından MHP yanlısı gazetelerde bu karara bir övgü, bir övgü sormayın.

Anlaşılan AP Kongresinde "Sine-i millete" değil, "Sine-i MHP'ye" dönme kararı alınmış.

NİŞANCI

OMUZDA TÜFEK, ELDE ÇAPA DEMOKRATİK KAMBOÇYA

MEHMET ATABERK NURİ ÇOLAKOĞLU

- Vietnam saldırısını yaşayan köylüler: "Yaşlıları ağaçlara bağlayıp süngüyle öldürdüler, güçlü kuvvetli gençlerin kafalarını uçurdular, kadınlarımızdan yüzlercesinin ırzına geçtiler"
- Sovyetler Birliği, Vietnam'ın her türlü yönetim kademesine danışmanlık yapıyor

PAZARTESİ BAŞLIYORUZ

FİKİR MEYDANI

İsveç'te konuşulan Türkçenin geleceği ve bugünü (1)

Yavuz Çağatay Çekirge

Giriş

Türkiye'den İsveç'e göç 1960 yıllarında başladı. Genellikle İç Anadolu Bölgesinden büyük öbekler halinde göç eden Türkiyeli işçilerin sayıları 15 bini bulmaktadır. İsveç Devlet İstatistik bürosundan edindiğim bılgilere göre bu sayının % 25 ini Kürtler ve Süryaniler oluşturmaktadır.

Türkiye'de küçük toprak sahibi olan Türkiyelilerin öğrenim görmedikleri aralarındaki okuma yazma bilmeyenlerin sayılarından anlaşılmaktadır. Özellikle kadınlar arasındaki okuma yazma bilmeyenlerin sayısı % 50'nin üzerindedir.

Yepyeni bir dil ve kültürle karşılaşan Türkiyelilerin konuştukları dil de yaşama biçimleri ve giyimlerine koşut olarak değişmektedir. Özellikle ikinci kuşağın (ilk gelenlerin çocuklarının) konuştuğu Türkçe pek anlaşılır türden değil.

Zamanında alınamayan önlemler, on sekiz yıldan sonra ilk kez bu yıl her iki hükümetin eğitim yetkilileri tarafından görüşülmeye başlanıyor. Fakat na yazık ki aradan geçen bu zamanda YARIM DİLLİ bir kuşak yetişmiş bulunuyor. (1)

İsveç Halk Okullarına devam eden göçmen çocuklarına haftada iki saat anadillerinde öğrenim görme olanağı yıllar önce sağlanmış olmasına karşın bu iki saat velilerin isteğine bırakılmıştır (2). Öğrenci, eğer velisi isterse anadilinde iki saat ders görme olanağından yararlanabilmektedir.

Bugün İsveç'te 54 ayrı dilde anadili dersi verilmektedır. İsveç hükümetinin konuya ilişkin görüşü, iki dilli (örneğin Türkçe ve İsveççe) İsveç vatandaşlarının ortaya çıkarılması doğrultusundadır.

Bu araştırma, konuya ilişkin bir ön çalışmadır. Derinlemesine yapılacak bir araştırma kimi konularda daha etraflı bilgilerin ortaya çıkmasına ve alınacak önlemler konusunda yetkililere fikir verilmesine olanak tanıyacaktır.

Bu yazıda, İsveç'de bulunan Türkiyelilerin konuştukları Türkçede oluşagelen değişikliklere değinecek ve gün geçtikçe sayıları artan İsveçce sözcüklerin geniş çapta kullanılmalarının nedenlerini araştıracağım.

Türkiye dışında çalışan vatandaşlarımızın sayıları 1 milyonu geçmektedir. Yurd dışına işçi akımı başladığından bu güne dek kaç yarım dilli çocuk yetişti bilmiyoruz. Yazımda değindiğim konular, Batı Almanya, Fransa vb. ülkelerinde konuşulan Türkçe için de en azından biçim açısından geçerlidir.

Yabancı sözcüklerin kullanılma nedenleri

Bir dilin, yabancı sözcüklerle dolmasının nedenlerini kimi bilim damaları o dili konuşanların gösteriş merakına bağlarken, diğerleri bir dilin öbür dile oranla fakir oluşunu öne sürmektedir. Bu tür duygusal yaklaşımların yanı sıra, konuyla ilgili araştırmalar yapan bazı dilbilimciler, 'İki dilin birbiriyle kurduğu alışveriş sonucu' ya da 'Kültür kaynaşmasının vazgeçilmez sonucu' gibi fikirleri ortaya koymuşlardır. İsveç'de konuşulan Türkçenin içinde bulunduğu duruma en uyan kuram, NİLS HASSELMO'nun ortaya koyduğu 'Basamak Dil' kuramı:

NİLS HASSELMO (Bak. kaynakça), bir yerden başka bir yere göç eden öbeklerin, yeni topluma ayak uydurabilmek için konuştukları dilde bilinçsiz olarak neden oldukları değişimin ikinci kuşağın yeni dili öğrenmesinde bir basamak oluşturacağını ve üçüncü ya da dördüncü kuşağın artık dedelerinin dilini konuşamayacaklarını giderek o dilin ölüp gideceğini söylüyor. Verilen örnekler de HASSELMO'nun görüşlerini kanıtlıyor.

Burada geleceğe ilişkin kesin bir şey söylemek istemiyorum. Daha önce de belirttiğim gibi bu daha geniş bir araştırmayı gerektiriyor.

Konuşan-dinleyen ikilemi

İsveç'de yaşayan Türkiyeli, genellikle kendi etnik öbeği içinde bildirişim kurmaktadır. İsveçlilerle olan ilişkileri kısıtlıdır. Bu da İsveççe öğrenmelerini güçleştiren, öte yandan da anadilini koşnuşma olanağını sağlayan bir durumdur.

İkinci kuşak, ana babalarının tam tersine etnik öbeğin oldukça dışında bir bildirişim ağı içerisinde her iki dilde de konuşma olanağına sahiptirler. Okulda, arkadaş çevresinde sık sık, her iki dili aynı anda kullandıkları zamanlar az değildir. İçinde yaşadıkları bu çok dilli haberleşme ağı, hangi dili kullanacaklarında karar vermelerini güçleştirmektedir.

Konuşan dinleyicilerin özelliklerine göre hangi dilde konuşacağını seçmekte, kullandığı Türkçe'deki İsveççe sözcüklerin sayısı da yine dinleyiciye bağlı olarak değişmektedir.

A — Eğer dinleyen İstanbul ağzıyla konuşuyorsa, İç Anadolu ağzıyla konuşan konuşucu, bildirişimi İsveççe olarak yapmak eğilimi göstermektedir. Türkçenin ağızları arasında yalnızca sessel ya da sözdizimsel ayrılıkların bulunmadığının bir kanıtıdır bu tavır. İstanbul ağzına göre daha düşük bir değeri olan İç Anadolu ağzını kullanmaktan kaçınmaktadır konuşucu. İsveççe konuşarak bildirişim stratejisini değiştirmek istemektedir.

(1) Hej, hur mor du ? -Merhaba, nasılsın ?-

(2) Vill du ha juise ? - Portakal suyu ister misin ?-

(3) Çok besvürlig bir adam o. - Sıkıcı, güç anlaşılır-

(4) Treskor alamaya gittiydik. -Tahta ayakkabı, sabo, takunya-

(5) Gelip çalıştığın yere hülsa pa yapalım. -Ziyaret-

Yukarıda aldığım (1) ve (2) numaralı örnekler, konuşmacının daha baştan İsveççe kullandığını göstermektedir. Ağızlar arasındaki toplumsal ayrılıklar konuşmacıyı bilinçsiz olarak İsveççe konuşmaya itmektedir. (3, 4, 5) numaralı örnekler konuşmacının İsveççeyle Türkçe arasında nasıl bocaladığını göstermektedir. Konuşucu anadilinde karşılığını bilmediği sözcükleri aynen alıp kullanmıştır (3, 4). Konuşucunun sözcük haznesi İsveççe sözcüklerle genişlemektedir. Etnik öbek içerisinde ya da aile içerisinde kullanılmayan kavramları giderek anadilinde öğrenme olanağı kalmayan konuşucu, bildirişim sırasında İsveççe sözcükleri aynen alıp kullanmaktadır. Öte yandan, (5) numaralı örnek diğerlerinden daha değişik bir nedenle kullanılmaktadır. Konuşucu anadilindeki karşılığını bildiği halde burada İsveççe sözcük kullanmaktadır.

(6) Bu hafta sjukkassa yapacağım. Hastalık sigortasından para almak

(7) Fürsükring'i çok pahalı bir araba. - Sigorta-

(8) Hangi daghem'e gidiyor seninki?. - Çocuk yuvası-

(9) Centruma gidip gelelim yürü. - Çarşı, merkez-

(10) Tvattstugada anahtarını unutmuş - Çamaşırhane-

(11) Körkortu var mıymış ? -Ehliyet-

(12) Greklandlıların ordan aldım. - Yunanlıların-

(13) Asyriler tillstand almışlar. - Süryaniler, oturma izni-

(14) Finlanlıların arabası çalınmış. - Finli-

(15) Slöjd dersine girmeyi sevmiyorum. - El işi-

(6 - 15) örneklerinde, konuşmacının çok değişik bir bildirişim ağı içinde bulunduğu anlaşılmaktadır. Köy toplumunun sık sık kullandığı terimler, endüstri toplumunda kullanılmamaktadır. Artık kurumlar vardır. Yepyeni bir toplum düzenidir karşılaşılan. Konuşmacının kelime haznesi, yeni kavramlarla genişlemiştir. Konuşmacı, doğal dil ortamından uzakta olduğu için, dil yetisini geliştirme olanağı bulamamaktadır. (7, 8, 11, 12, 13, 14, 15) örneklerinde kullanılan sözcüklerin, Türkçe karşılakları vardır ve yaygın olarak kullanılmaktadır. Konuşmacının dil yetisinin beslenme kaynakları tıkalı olduğundan (radyo, tv, gazeteler, vb.) yeni kavramları ana dilde öğrenme olanağı ortadan kalkmaktadır. Etnik öbek içerisinde üç aşağı beş yukarı herkes aynı durumda bulunduğu için de bildirişim yabancı sözcüklerin etkisiyle kısıtlanmaktadır.

B — Konuşucu, o anda içinde bulunduğu ortama ve çevrede bulunan kişilere göre bildirişim kurmaktadır.

(1) Şu karşıdaki kız çok vacker. - Güzel, alımlı-

(2) Julde landeteA gidiyoruz. - Noel, yazlık ev-

(3) Çok träkig filmdi canım. -Can sıkıcı-

(4) Tunnelbanayla giderken ... -Metro-

(5) Begagnad bir bil aldım. Kullanılmış, araba-

(6) Lögenhet bulamıyorsun memlekette. - Apartman katı-

(7) Hörru, ne tänka på yapıyorsun ? - Baksana, düşünmek-

Söyleşi yapılarken çevrede İsveçliler'in bulunması konuşmacının yarı bilinçli yarı bilinçsiz olarak İsveççe sözcükleri kullanmasına neden olmaktadır. İsveç'te kahve, lokanta, vb. gibi yerlerde genel bir sessizlik göze çarpmaktadır. Türkiye ya da Akdeniz ülkelerindeki insanların birbirleriyle daha fazla konuştuğu bir gerçek. Bu nedenle Türkiyeli, sessizliğin de verdiği bir itilimle kullandığı İsveççe sözcüklerin sayısını artırmaktadır. Böylelikle çevreden söze karışacakların olabileceğini var sayan konuşmacı, konuşmasını çevreye göre değiştirmektedir.

C — Konuşmacının yaşına bağlı olarak değişen yabancı sözcük kullanımı.

(8) Hej då. -Hoşçakal-

(9) Var är nu då. Şimdi ne olacak-

(10) Ska vi leka ? - Oyun oynayalım mı ? -

(11) Magister ne dedi? - Öğretmen ne dedi?

(12) Mamma juise istiyorum ? - Anne portakal suyu istiyorum.-

Notlar:

(1) YARIM DİLLİLİK:

Çok dilli bir ortamda ya da daha başka koşullar altında dil yetisini edinememiş kimsenin içinde bulunduğu durum.

Dünyanın dört bucağında yarım dilli olarak yetişen çocuklar konusunda raporlar hazırlanmaktadır. Bir dilin öbür dile oranla daha az prestiji olması, siyasi nedenler çocukların doğal dil gelişimlerini hiç bir dilde tamamlayamamasına neden olmaktadır.

Yarım dilli olarak nitelendirilen bir çocuğun düşünme ve kavramlaştırma ya da duygusal aksaklıklar gösterdiği bir çok bilim adamı tarafından kanıtlanmıştır.

Kimi dilbilimciler ÇİFT YARIM DİLLİLİK durumundan söz etmektedirler. Yarım dilli olarak yetişen çocuğun kültürel kişiliğinin ve anadil duygusunun da gelişemediği, giderek toplumsal yönden sakat bir bireyin ortaya çıktığı söylenmektedir.

Genellikle çok kültürlü ülkelerde ortaya çıkan bu duruma ülkemizde de rastlanmaktadır. Örneğin Türkiye'de sekiz milyon Kürt yaşamasına karşın Kürtçe dili kaderiyle başbaşa bırakılmıştır.

(2) İSVEÇ HALK OKULLARI:

İsveç'te temel öğrenim adı altında ilk ve orta öğrenim dalları bir araya toplanmıştır. Temel öğrenim dokuz yıl olup, zorunludur.

Türkiyeli göçmenlerin çocukları, yaşlarına göre sınıflara yerleştirildikten sonra bir yıl ya da üç yıl hazırlık sınıflarına katılmaktadırlar.

İsveç halk Okullarında sınıfta kalmak yoktur. Her göçmen çocuğunun haftada iki saat ana dilinde öğrenim görme hakkı vardır. Ana babalar, çocuklarının daha çabuk İsveççe öğreneceklerini düşünerek bu iki saat öğremimi gereksiz bulmaktadırlar.

İsveç Hükümetinin çıkardığı kanuna göre, anadil derslerine katılmak zorunlu değildir.

(Devam edecek)

İSTANBUL DEFTERDARLIĞINDAN

Mükellef veya sorumlusunun Adı - Soyadı	Bilinen adresi	Ödeme emri Takip No.
M. Sinan Baynuk	Ihlamur yolu 69-7	975-Y-4776
" " "	" " "	975-Y-4777
" " "	" " "	975-YD-639
" " "	" " "	975-YD-640
Tekin Koçman	Cihangir cad. 45/3	975-Y-4778
" "	" "	975-Y-4779
" "	" "	975-YD-641-642
Jirayir İşlemeci	Refik Saydam cad. 25/27	973-Y-3712
Hüseyin Nazlı Gülsevil	Tarlabaşı cad. 80 Kat. 2	975-Y-4784
Ziya Serttepe	Balyoz sokak, Erden han, 35/302	973-Y 3022
Yusuf İğne	Sofyalı sok.18,	973-Y-3023
Sadık Kapıcıoğlu	Meşelik sok. 14	974-YD-150
Salom Bekyan	Kallavi sok.36	973-Y -2119
Nurettin Korur	Kuloğlu sok.13-3	973-Y-3024
Metin İltin	Hasnun galip sok. yıldız han K.5	973-Y-2120
" "	" "	975-Y-4788
" "	" "	975-YD-646
M.Faik Duru	Dersnazırı sok.7	975-Y-4789
" "	" "	975-YD-647
Mehmet İnci	B. Parmakkapı sok.32	973-Y-2122
Ahmet Taşçı	Fırın sok. 17	973-Y-2123
A.Okay Karmaz	İstiklal cad. 75/3	973-Y 3029
Metin Sur	B. Parmakkapı No:26/6	978-451-452
Özdemir Karaca	B. Bayram cad. 26/2	975-Y-4793
" "	" "	975-YD-648
Ramazan Çetin	Halas sok. 7	975-Y-4794
" "	" "	975-YD-649
Öznur Ateş	Tornacıbaşı sok. Anabala P.	975-Y -4797
" "	" "	975-YD-650
Hüseyin Gültekin	Yeniçarşı 32/5	975-Y-4801
Sevgi Davit	Serdar ekrem sok.17	975-Y-4806
Sadettin Yılmaz	Kullukçu sok. 2-A	974-YD-120
Feridun Urgancıoğlu	İstiklal cad. 213/607	973-Y-2138
Nezih Doğrusoy	Balık sok. 24	973-Y-3036
Halit Sürüp	Kallavi sok. 22/4	973-Y-2141
Yorgiya Grevenduli	Kordela sok. 120/122	973-Y-4816
İstavro Grevenduli	Kordela sok. 120/122	975-Y-4817
Ziya Yocuk	Topçular cad. 24/4	973-Y-3983
İsmail Okul	B. Parmakkapı sok. 27/3	973-Y-2144
Ali Güreli	Bekar sok. 16/2	973-Y-2150
Mehmet Berk	Meşrutiyet cad. 58	975-Y-4821
" "	" "	975-YD-664
Hayri Coşkun	K. Yazıcı sok. 11	975-Y-4901
Osman Aydın	K. Yazıcı sok. 11	975-Y-4902
Faruk Sevgen	Asmalı mescit cad. 20/A	975-Y-4824 -YD-666
Yıldırım Vagarsak	Kallavi sok. 61-3	973 -Y-2157 3
Vedat Özkahraman	Nergis sok. 4/2	975-Y-4825
" "	" "	975-YD-667
Kemal Kullukçu	Tozbaga sok. 12/2	973-Y-2159
Semih Ünlü	Anaçeşme sok. 3/5	973-Y-2161
Dimitro Tontogidis	K. Kulluk cad. 158	973-Y-2162
Muhammet Selimcik	Kahya bey sok. 2/4	973-Y-3991
Selahattin İçer	Bursa sok. Ahududu pasajı	973-Y-3992
Tarık Erman	Hasnun galip sokak. 16/3	973-Y-2164
Ebein Özen	Galatasaray 38/6	973-Y-2167
Nazif Sever	Kallavi sok. 46/4	973-Y-2168
Kazım Şimşek	Billurcu sok. 23	973-Y-2169
Ziya Karabal	Feridiye cad. Caylak sok.9	975-Y-4835
Şevket Celasun	Ahududu sok. 17/3	973-Y-2170
Remzi Öztoprak	Kaptan sok. 14	973-Y-2171
Cavit İnoğlu	Meşelik sok. 22/2	973-Y-2173
Firuz Aran	Bostanbaşı 17-4	973-Y-3050
Atıf Alacaklı	K. Parmakkapı 12-14	973-Y-2175
Dinçer Altınkamış	Anaçeşme 22/7	974-Y-D-155
Zekeriya Atilla	Kumbaracı yokuşu, 132	973-Y-4005
Hasan Borucu	Öğüt sok. Umüt han K.3	973-Y-2182
Hamdi Özekici	Mis sokak, 29	975-Y-4842 YD-676
Kiryako Birdoğdu	Yenişehir kasap hurşit sk. 81-83	973-Y-3056
Virginiko Ralos	Asker ocağı cad, 1	973-Y-2184
Engin Yorulmaz	Kuloğlu cad. Kocağa sok. No:15	973-Y-2185
Muammer Zararsız	Serdar Ömer cad. 16	973-Y-3059
Kamil Aydemir	Tarlabaşı cad. 75/1	973-Y-3060
Ahmet Şahan	İstiklal cad. 17	973-Y-3061
Hayk Poyrazoğlu	Yeni nalbant sok. 30/5	973-YD-574
" "	" "	973-Y-3718
" "	" "	973-YD-536
Agop Canik	Mis sokak, 26-1	973-Y-3063
" "	" "	973-Y-4009
Ali Yücel Turanlı	K.Mumhane sok. 36	973-Y-2191
Semi Seloğlu	Öğüt sokak ümit han. 4	973-Y-2193
Ali Bilgin	Asmalı mescit şahin han No: 205	973-Y-2196
Durnev Tunaselli	Sıraselviler sigorta apt.	973-Y-2197
Hayati Hamzaoğlu	Sakızağacı 21/63	973-Y-2
Hulusi Pamuktan	Şehbender sok. 7/3	975-Y-3086
Nimet Tongemen	Cumhuriyet cad. 113	975-YD-159
" "	" "	975-Y-3087
Nusret Doğukan	İpek sokak Albayrak han, 405	975-YD-167
" "	" "	975-Y-3093

Beyoğlu Vergi Dairesi mükelleflerinden gelir vergisi Mali Denge vergisi ve cezasından borçlu olup, yukarıda adları ve soyadları yazılı şahıslar hakkında 6183 sayılı amme alacakları kanunu hükmüne göre düzenlenen ödeme emirleri bilinen adreslerinde bulunmamaları dolayısı ile tebliğ edilemediğinden 213 sayıl (*)K.nun 103-106 ncı maddeleri hükmüne göre ilgililerin ilan tarihinden başlayarak bir ay içinde vergi dairesine bizzat veya bilvekale müracaat etmeleri veyahut taahhütlü mektup veya telgrafla açık adreslerini bildirmeleri halinde kendilerine süre ile kayıtlı tebliğ yapılacağı bir ayın hitamında müracaatta bulunmayan ve adresini bildirmeyenler hakkında işbu ilanın neşir tarihinden itibaren bir ay sonunda tebliğ yapılmış sayılacağı ilan olunur. Basın: 26386 - 1307

(*) Vergi Usul

İSTANBUL DEFTERDARLIĞINDAN

Mükellef veya sorumlusunun Adı - Soyadı	Bilinen adresi	Ödeme emri Takip No.
Ahmet Çelikbirlik	Aslan sok. 35	975-Y- -4691
Panayot Kalaycı	Asmalı mescid cad. 26	974-Y-4380
Özcan Anatal	Duduolar sok. 29	975-Y-4715
Hüseyin Rauf Oklaç	Sıraselviler soğancı sk. 17-7-B	973-Y-2067
İsmet Türkkol	Bostanbaşı sok. 19	973-Y-2994
Sabri Pehlivan	İstiklal cad. 30/2	973-Y-3955
İsmail Çanakçı	Dereotu sok. 41	975-YD-600
" "	" "	975-Y-4716
Haluk Gülhan Biçer	Anabala han K.3-302	975-Y-4717
" "	" "	975-YD-601
Oral Kocaağaç	Nevizade sok. 12/7	973-Y-2070
Cahit Efe varisleri	Taksim sarayı sok.503 K.5	975-Y-4719
" "	" "	975-YD-603
M.Sultan Erden	Yemenici Abdullatif sk.15/A	975-YD-804
" "	" "	975-Y-4720
Circos Haralambos varisi	Taksim cad. 39/3	975-Y-4721
Jozef Medina	Emlak cad. 33-A	975-Y-4722
İbrahim Ülger	Terkos çıkmazı Terkos han,8	973-Y-3958
Yılmaz Sözer	Asmalı mescit şahin han 35-202	975-YD-605 Y-4773
Sevim Uğur	Alyon sokak, 17	973-Y-2076
Fatma Altay	Sakızağaç cad. 153	973-Y-2079
Halide Kip	Valikonağı cad. 47	975-Y-4724
" "	" "	975-YD-606
Abdulkerim Arduman	Topcu cad. 14-4	974-Y-5708
Neşet İlkbay	Kurdele sok. 74	975-Y-607
" "	" "	975-Y-4725
Temel Uçar	Ebuziya sok. 31	973-H-190
Karnik Sahak	Çamcı feyzi sok. 1	973-Y-3964
İsmail Göktürk	Kocaağa sok. Bali apt.4/3	975-YD-609
" "	" "	975-Y-4727
Nezih Eldem	Sormagir sok 12/2	973-Y-2084
Fethi Efe	Çukurçeşme sok. 16/3	975-Y-4728
" "	" "	975-YD-610
Necati Biris	Çukurcuma cad. 15	974-YD-117
Yaşar Gök	İmam sokak, 32-2	975-Y-4730
" "	" "	975-Y-4729 4731
" "	" "	975-YD-611 612-613
Celal Dinç	Meşrutiyet cad. 147/3	975-YD-614
" "	" "	975-Y-4732
Adil Nuri Erkoç	Ahududu sok. 30/5	975-Y-4734
Şahan Yünlü	Sakızağaç cad. 13	973-Y-2091
Ekrem Sermiş	Asmalı mescit 43/1	975-Y-4737
" "	" "	975-YD
Ali Halatçı	Yenişehir Kasmir sok. 40	973-Y-2094
Şafak Morgül	Agaçırağı sok. 7-8	973-Y-2095
Muhlise Başak	Bahariye sokak, 14/9	973-Y-2096
Perihan Biber	Defterdar yokuşu 125/1	975-Y-4744
" "	" "	975-Y-4745
Naci Saçbağlı	Resneli sok. 7/14	973-Y-2100
Ahmet Karameşe	Bahçeli çeşme çıkmazı 6	975-Y-4747
Yılmaz Yücel	Büyük parmakkapı kadir han, 1	975-Y-4749
" "	" "	975-Y-4748
" "	" "	975-YD-620-621
Ayşe İnanç	Kalkan bostan sok. 1/1	975-Y-4753
" "	" "	975-YD-622
Nezim Gerson	Galep dede cad. 55	975-Y-4754
" "	" "	975-Y-4755-4756
" "	" "	975-YD-623
İsak Hallon	Kallavi sok. 2-2	973-Y-2106
Mustafa Köse	Hamalbaşı cad. 66	975-Y-4760
" "	" "	975-YD-627
Bedir Demirtaş	Hatuniye sok. 5	973-Y-2108
Fazlı Koparan	Meşrutiyet cad. Akhan 43	975-Y-4833
Necla Pirayen	Sıraselviler cad. 35/4	973-Y-2111
Zühtü Kemal Ulusu	Kalyoncukulluk 57-4	975-Y-4769
" "	" "	975-Y-4768
" "	" "	YD-632
Cevdet Ömer	Elmadağı cad. 36/7	973-Y-3015
Kemal Gülfem	Yenicarşı cad. 102	975-Y-4770
" "	" "	975-YD-633
Şükrü Canan	İstiklal cad. 81/31	975-Y-4772
" "	" "	975-YD-634
Mehmet Yılmaz Aslan	İstiklal cad. 81/31	975-Y-4773
" "	" "	975-YD-635
Yaşar Atalay	Sait paşa geçidi 2/1	973-Y-2114
Zehra Yıldız	K. Haydar sok. 8-1	975-YD-636
" "	" "	975-Y-4774
Cemal Turan	Pire Mehmet cad. 15	975-Y-4775
" "	" "	975-YD-638
Ahmet Gürel	Sıraselviler cad. Cengaver HK.6	973-Y-2115
İsmet Serttepe	Balyoz sk. erdem H.K.3 No: 302	973-Y-3017

Beyoğlu Vergi Dairesi mükelleflerinden gelir vergisi mali denge vergisi ve cezasından borçlu olup, yukarıda adları ve soyadları yazılı şahıslar hakkında 6183 sayılı amme alacakları kanunu hükmüne göre düzenlenen ödeme emirleri bilinen adreslerinde bulunmamaları dolayısı ile tebliğ edilemedğinden 213 sayılı(*)K.nun 103-106 ncı maddeleri hükmüne göre ilgililerin ilan tarihinden başlayarak bir ay içinde vergi dairesine bizzat veya bilvekale müracaat etmeleri veyahut taahhütlü mektup veya telgrafla açık adreslerini bildirmeleri halinde kendilerine süre ile kayıtlı tebliğ yapılacağı bir ayın hitamında müracaatta bulunmayan ve adresini bildirmeyenler hakkında işbu ilanın neşir tarihinden itibaren bir ay sonunda tebliğ yapılmış sayılacağı ilan olunur.

(*) Vergi Usul

Basın: 26385 - 1306

İRAN HALKI COŞKUN BİR SEL GİBİ

Hemedan'da 120 bin kişi Şah'a karşı yürüdü

TAHRAN (AJANSLAR)

İran'da, çeşitli kentlerde birçok kişinin öldürülmesi üzerine protesto gösterileri devam ediyor. Gözlemciler, olayların hükümetin kontrolünden çıktığını ve bir iç savaşın başlayabileceğini ifade ediyorlar.

● Hemedan'da 19 kişinin daha öldürülmesi üzerine düzenlenen protesto gösterilerine 120 bin kişi katıldı. Protesto gösterileri devam ederken, kentin çeşitli yerlerinde, Şah rejimine muhalif bazı kimselere ait mağaza ve işyerleri sivil giyinmiş kimselerin planlı saldırısına uğradı. Bu saldırıların bir tertip olduğu bildiriliyor. Yüzlerce üniversite öğrencisi de ırz düşmanı bir polis memurunu protesto için açlık grevi yapıyor. 15 yaşında bir genç kız bildiri dağıtırken gözaltına alınmış ve gözaltında tutulduğu sırada bir polis memurunun tecavüzüne uğramıştı.

● Kum kentinde ise, başta din adamları ve öğrenciler olmak üzere, hükümeti protesto eden göstericilere polis ateş açtı ve gözyaşartıcı bomba kullandı. Geçen hafta, Kerman ve Hemedan kentlerinde meydana gelen olaylarda ölenler için, protesto amacıyla "Yas yürüyüşü" düzenlendi. Ancak yürüyüş sırasında göstericilere ateş açan ve gözyaşartıcı bomba kullanan polis, üç kişiyi daha öldürdü. Daha sonra, Şah rejimine muhalefet eden bazı kimselerin işyerleri yakıldı.

● Tahran'da, üniversitelerde öğrenci hareketleri devam ediyor. Üniversite öğrencilerinin bir süredir sürdürdükleri boykotlar sonucu, lise öğrencileri de Şah aleyhine gösterilere başladı.

● Hürremabad'da ise, gösteriler sırasında, göstericilere ateş ve gözyaşartıcı bomba kullanan polis, iki kişinin ölümüne neden oldu. Çok sayıda yaralı arasında 10 tane de polis olduğu açıklandı. Bu arada, Genel Valilik, Nüfus Daireleri, Pars Ajansı bürosu, Sedaret Bankasının bir şubesive magazalar tahrip edildi.

● Hürremşah'da, 5 bin öğrencinin gösterisi sırasında, polis öğrencilere saldırdı. Çatışma sonucu, iki öğrenci polis tarafından öldürüldü.

● Hazar Denizi kıyısındaki Gorgan kentinde ise, göstericiler sıkıyönetim ve sokağa çıkma yasağına aldırmayarak gösterilerine devam ettiler. Sürmekte olan şiddetli protesto gösterileri sırasında. dükkanlar, resmi daireler, oteller, fabrikalar ve diğer bazı işyerleri tahrip edildi ve yakıldı. Bunlar arasında, Sedaret Bankası, Bezirgani Bankası, Omran Bankası, İran-Japon Bankası Şubeleri, Pepsi-Cola Fabrikası, meyhaneler, Moulin Rouge ve Capri Tiyatroları, Ferid Oteli bulunuyor.

● Abadan Petrol Rafinerisinde ise, işçilerin grevi sürüyor. "İran'lı Avukatlar Birliği" ve "İran İnsan Hakları ve Özgürlüğünü Savunma Komitesi" ortak bir bildiri yayınlayarak, içlerinde tanınmış bazı devrimci önderlerin de bulunduğu 32 siyasi tutuklunun derhal serbest bırakılmasını istedi.

Şah yönetimini protesto için düzenlenen gösterilerde bugüne kadar birçok kişinin öldürülmesi üzerine, milletvekili Abbas Ahbari, Cafer Şerif İmami, hükümeti aleyhine bir gensoru önergesi verdi. Önergede, Cafer Şerif İmami yönetimine birçok suçlama yöneltiliyor. Bazı gazeteler ise, gensoru önergesini veren Abbas Ahbari'nin, gerçekte İmami hükümetini desteklemekte olduğunu ve özellikle hükümete yeniden güven oyu alma ve genel politikasını halka açıklama fırsatını vermek üzere sunulmuş olduğunu iddia ediyor.

Şah'ın uygulamaya kalktığı teröre yüzbinler protestoyla cevap veriyor.

Rusya ABD'den tahıl almak istiyor

● 1979 yılında Sovyetler Birliği, ABD'den 15 milyon ton buğday ve mısır alacak

WASHINGTON (AA)

ABD Tarım Bakanı Yardımcısı Dali Hathaway, geçenlerde yaptığı bir açıklamada, Sovyetler Birliğinin 1979 yılında ABD'den 15 milyon ton buğday ve mısır satın alabileceğini belirtti.

Tahıl satın almak için Amerika'ya gelip görüşmeler yapan bir Sovyet Ticaret heyetiyle temaslar yapan Hathaway, daha önce yapılan anlaşmalar sayesinde Rusya'nın tahıl talebinin 15 milyon tonu da aşabileceğini bildirdi. Sözkonusu anlaşmaya göre, Sovyetler Birliğinin ABD'den ithal edeceği yıllık tahıl miktarının 8 milyon tonu aşması halinde, Amerikan Tarım Bakanlığının özel izni gerekiyor.

Öte yandan ABD Tarım Bakanlığınca yapılan bir başka açıklamada, ABD'nin bu yıl ürettiği mısır miktarının rekor bir seviyeye ulaşarak 173,3 milyon tona eriştiği bildirildi.

ABD, Vietnam-Kamboçya sorununda tarafsız kalacak

● BBC muhabiri, Vietnam'ın Kamboçya halkının yönetime karşı ayaklandığı haberini yalanladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Dışişleri Bakanlığı Doğu Asya İşleri Sekreteri Richard Halburg, Vietnam ve Kamboçya arasındaki gerginliğin artması karşısında endişe duyduklarını belirtti.

Richard Halburg Bankong'a yaptığı ziyaret sırasında verdiği demeçte, bu ülkeler arasındaki gerginliğin artmasının bölgede istikrarı bozduğunu ve ASEAN ülkeleri arasında da gerginliğe yol açtığını söyledi. Halburg, ABD'nin, bu ülkeler arasındaki çatışmalarda taraf tutmayacağını açıkladı.

BBC VİETNAM'IN İDDİALARINI YALANLADI

Öte yandan, Kamboçya'da bulunan BBC muhabiri, Kamboçya halkının yönetime karşı ayaklandığı yolundaki Vietnam iddialarını yalanladı ve Kamboçya'nın Vietnam'a saldırdığı şeklindeki suçlamaları yalanlayarak savaşın Kamboçya topraklarında sürdüğünü ve Vietnam'ın bölgede sürekli olarak yığınak yaptığını açıkladı.

Çin Başbakan Yardımcısı Deng Siao-ping, Tokyo'da Başbakan Takeo Fukuda ve halk tarafından sevgi gösterisiyle karşılandı.

DENG SİAO PİNG-FUKUDA GÖRÜŞMELERİ SÜRÜYOR

Fukuda: Kore birleşmelidir

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Beraberinde 70 kişilik bir heyetle Tokyo'da bulunan Çin Halk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Deng Siao-ping ve Dışişleri Bakanı Huang Hua, Japon yetkilileri ile temaslarını sürdürüyorlar. 8 günlük resmi bir ziyaret için Japonya'ya giden Çin heyeti, "Barış ve Dostluk Anlaşması" nın belgelerini teati ettikten sonra iki ülke arasında çeşitli alanlarda işbirliğini ele alan görüşmeler yapıyor.

Fukuda ile bir saat 20 dakika görüşen Deng, Çin'in ABD ile olan ilişkilerini normalleştirmesi için, ABD'nin Tayvan'la olan ilişkilerini de askeri ittifakını bozması, Tayvanla diplomatik ilişkileri kesmesi ve ABD kuvvetlerinin geri çekilmesi gerektiğini belirtti.

Deng, "Çin ve Tayvan uzun vadede, barışçı biçimde birleşeceklerdir. Bu birleşme doğal süreç içinde olacak hiç bir askeri güç kullanmaya gerek kalmayacaktır" dedi.

Öte yandan BBC radyosu 25 Ekim de yaptığı yayında, Fukuda'nın, Kore'nin birleşmesinden yana olduğunu haber verdi. Japon ve Çin heyetleri de Kore'nin birleşmesi yolunda atılan her adımı desteklediklerini açıkladılar.

Deng ve Fukuda, Güney ve Kuzey Kore ve Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti arasında bir savaş olasılığının bulunmadığı konusunda görüş birliğine vardılar.

Bu arada Ajanslar, Çin ile Japonya'nın Ağustos ayında imzalanan ve 20 milyar dolarlık ticaret anlaşmasının süresini 8 yıldan 15 yıla uzatmak için görüşmeler yaptığını bildiriyor.

ABD'nin Enerji Danışmanı Schlesinger Çin'de

PEKİN (AFP-AA)

ABD Başkanı Carter'in enerji konusundaki danışmanı James Schlesinger 12 günlük resmi bir ziyarette bulunmak üzere Pekin'e gitti.

Schlesinger, Çin Petrol Bakanı Sung Chenming'in onuruna verdiği yemekte yaptığı konuşmada, Başkan Carter'in Çin-ABD ilişkilerinin normalleştirilmesinden yana olduğunu söyledi. İki ülke arasındaki enerji konusundaki işbirliğinin karşılıklı çıkarlara dayandığını hatırlatan ABD'li danışman bu ilişkilerin uzun vadeli olduğunu belirtti.

Asean ülkeleri, Demir-Çelik Birliği kurdular

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Güney Doğu Asya Ülkeleri Kuruluşu'na (ASEAN) üye ülkeler, demir ve çelik hammaddelerini değerlendirebilmek amacıyla, ortak bir örgüt kurdular. Konuyla ilgili haberi veren, Filipinler'de yayınlanan "The Orient News" gazetesi, bu hammaddelerin fiyatını düşürmeyi amaçlayan bir anlaşmanın gelecek yıl başında yürürlüğe gireceğini açıkladı.

Filipinler Ulusal Demir Çelik Şirketi yöneticisi Rodriguez'in gazeteye yaptığı açıklamada, demir-çelik hammaddelerinin değerlendirilmesi amacıyla varılan anlaşmanın başarıya ulaşması halinde, aynı uygulamanın diğer hammaddelere de uygulanacağı belirtildi.

40 yıl sonra dostluk

Reha Akbay

"Şaşırtıcı, akıl almaz, muhteşem... Çin Komünist Partisinin 40 yıllık militanı Deng Siao-ping'in Japon imparatoru Hiro-Hito ile buluşmasını anlatmak için sıfatlar gerçekten zayıf kalıyor" (Le Matin-23 Ekim 1978)

İşte Batı basını Çin-Japon Dostluk anlaşmasını böyle selamlıyor. Moskava'yı çılgına çeviren bu ititfak, İkinci Dünya ile Üçüncü Dünyanın hegemonyacılığa karşı birliği yönünde atılmış güçlü bir adımdır. Anlaşmanın doğrudan doğruya, isim vererek hegemonyacılığa karşı kararlı tutumu dile getirmesi bunun en somut ifadesidir.

12 Ağustos'ta imzalandığı zaman büyük yankılar uyandıran bu belge Tokyo'da yapılan parlak bir törenle iki heyet arasında teati edilmesi, iki ülkenin de bu konuya ne kadar büyük önem verdiklerini bir kere daha gösteriyor.

Mao Zedung, 1959 yılında yazdığı bir makalede şöyle demişti: "Beyaz bir kağıt üzerine en güzel kelimeler yazılabilir, en güzel resimler çizilebilir". Evet, savaşı önlemek, barışı korumak ve istikrarı sağlamak için harcanan çabalar, Çin-Japon Dostluk Anlaşmasında en güzel kelimelerle kendisini gösterdi.

İki ülke arasındaki eski düşmanlık devrine kalın bir çizgi çeken bu belge, ekonomik,sosyal ve kültürel alanda da Çin ve Japon halklarının daha sıkı bir ilişkiye geçmesini sağlıyor.

Böylesine olumlu bir anlaşmaya Japonya.da kimler karşı çıkıyor? Rusyacılar, Arnavutçular ve faşistler.

Brejnev'in Cin-Japon Anlaşmasına karşı çıkması, onun Güney Doğu Asya'da ve Pasifik'teki saldırgan emellerinin bir itirafından başka ne olabilir? Yarası olan gocunur.

Her "Hegemonya" sözcüğünden, kuyruğuna basılmış gibi canı yanan Kremlin'in efendileri, saldırğan emelleri karşısında güçlü bir Çin-Japon ittifakıyla karşılaşacaklar.

Brejnev, küçük ve orta ülkelerin birleşmesine her zaman karşı çıkmıştır. Çünkü sosyal-emperyalistlerin canice planlarını gerçekleştirmek için kullandıkları temel yöntemlerden biri bölücülüktür.

Enver Hoca'ya gelince: Bir süredir Moskova'nın dış politikasını destekleyerek Çin Halk Cumhuriyetine karşı gerçeklere dayanmayan ve umutsuz bir saldırıya girişen Arnavutluk, bu tutumuyla kime hizmet ediyor? Çin ve Japonya'nın savaşın esas kaynağına karşı aldığı tutum, hegemonyacılığa karşı birlik, Tiran yönetimini rahatsız ediyor.

Bağımsızlık uğruna mücadele eden Üçüncü Dünya ülkelerini aynı TASS ajansı gibi, gerici-ilerici' diye bölen Arnavutluk Emek Partisi yönetimi, son olarak çıkardığı "Çin sosyal-emperyalizmi" safsatasıyla artık yeni saflaşmadaki yerini iyice belli etti.

Arnavutluk'un tutumu, Moskova'nın tutumundan farksızdır. Sosyalizm düşmanlığı, Dünya Birleşik Cephesini parçalamak ve savaşın esas kaynağını gizlemek. Farklı olan tek şey, Tiran'ın saldırılarının "sol" bir maske içinde piyasaya sürülmesidir.

Ancak bütün bu saldırılar, ister sosyal-emperyalist mihrak Moskova'dan gelsin, isterse revizyonist Tiran yönetiminden gelsin, Çin-Japon anlaşmasının değerini daha da önemli kılıyor.

Faşistlere gelince, onlar bir kere daha, vatan haini ve komünizm düşmanı yüzlerini açığa vurmuşlardır. Dünyada, faşizmin kaynağının Sovyetler Birliğine yerleştiğinin her geçen gün daha berrak bir şekilde ortaya çıktığı günümüzde, Japon faşistlerinin, gericiliğin merkezi ile aynı tutumu takınması şaşırtıcı değil. Bugün komünizm düşmanlığı ile Rusya'ya teslimiyet tutumu arasında eşit işareti var.

Çin Halk Cumhuriyetinin dış politikasında yeni bir zafer olarak nitelenen bu anlaşma, öte yandan ülke içinde "Dört modernleşme" adıyla bilinen ekonomik hamleye de büyük katkıda bulunuyor. Milli Savunma, endüstri, tarım ve teknoloji alanlarında yapılan yenilek hareketleri, Batı basınında "İkinci Büyük İleri Atılım" olarak değerlendiriliyor.

Bağımsızlığının 14. yıldönümünde bir "ATEŞ HATTI" ülkesi

Zambiya

24 Ekim Zambiya'nın bağımsızlığa kavuştuğu gündür.

İngiliz İmparatorluğu, Afrika'da birçok ülkenin yanı sıra, 1899 tarihinde Zambiya'yı da sömürgeleştirdi. Sömürgeci İngilizler Zambiya'ya "Kuzey Rodezya adını verdiler.

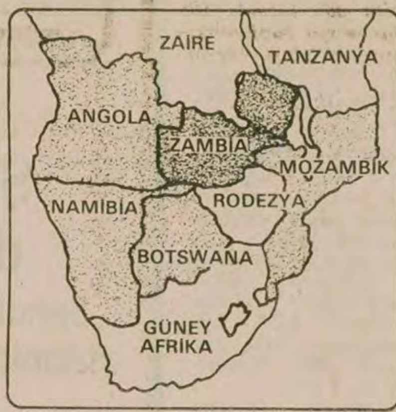
İngiliz sömürgecilerine karşı baştan beri yürütülen mücadele, 1923-1931 tarihleri arasında yükselerek, gelişti. Bu tarihler arasında, Afrikalılararası dayanışmanın da güçlenmesiyle, yabancı hakimiyetine ve sömürüsüne karşı ayaklanma hareketleri bütün bölgeyi sarmıştı. Sömürgeciliğe karşı Kuzey Rodezya Afrika Milli Kongresi (KRAMK) Kurulmuş, mücadeleye atılmıştı.

KRAMK, ülkedeki sendikal hareketle sıkı bağlar kuruyor, ortak, örgütlü eylemler düzenliyordu. İngiliz sömürgecilerine karşı kurulan sendikanın 1955'te üye sayısı 28 bini buluyordu.

Ancak KRAMK içinde daha sonra görüş ayrılığı başgösterdi. Şimdiki Devlet Başkanı Kenneth Kaunda önderliğinde bir grup KRAMK'dan ayrılarak Zambiya Afrika Milli Kongresini (ZAMK) kurdu.

ZAMK'ın kurulması emperyalizme karşı verilen mücadeleye yeni devrimci bir ruh kazandırdı. ZAMK, ülkeyi ve halkı kurtuluşa götürecek, kararlı eylemlere girdi ve bu eylemleri sürdürdü. Bu durum karşısında İngiliz sömürgecileri ZAMK'ın faaliyetlerini engellemek için harekete geçtiler. Nitekim 11 Mart 1959'da, zamanın sömürge valisi Sir Arthur Benson, ZAMK'ı yasaklattı.

Ne var ki emperyalistlerin örgüt kapatması ve yasaklaması gelişen ve serpilen bağımsızlık mücadelesini engelleyemezdi. Her yasağın ardından yeni örgütler kuruluyordu.

Afrika Milli Özgürlük Hareketi, Birleşik Milli Kongre, Milli Birleşik Hürriyet Partisi, Kuzey Rodezya Afrika Milli Bağımsızlık Partisi gibi.

BAĞIMSIZLIK RÜZGARLARI

İngilizler Zambiya'yı denetimlerindeki "Rodezya - Nyasaland Federasyonu" altına almışlardı. Ne var ki bu federasyon halkın ileri atılarak güçlendirdiği bağımsızlık hareketi karşısında, 1963'te dağılmak zorunda kaldı. Zaten 1960'lı yıllarda bütün Afrika'da bağımsızlık rüzgarları esiyordu. Sömürgeciliğin zincirleri bir bir kırılıyordu. Dünyanın her yanında ve Afrika'da büyük darbeler yiyen İngiliz emperyalistleri, Zambiya'da da gelişen bu olaylar karşısında seyirci kalıyorlardı. Bu "ihtiyar arslan" ın, çoğu zaman yaptığı gibi, bağımsızlık hareketini silahla bastıracak "mecali" bile yoktu. Tarihlerden 24 Ekim 1964'tü. Bu gün, Zambiya'nın bağımsızlığa kavuştuğu gündü.

YÖNETİM

752 bin 614 kilometre kare toprağa sahip olan Zambiya'da yaklaşık 5,5 milyon insan yaşar. Başkent Lusaka dır. Millet Meclisi 125 milletvekilinden oluşur. Seçimler her 5 yılda bir yapılır. Bakanlar kurulunu devlet başkanı seçer. Ülkeyi idare eden Devlet Başkanı Kenneth Kaunda'nın partisidir. Ülkede tek parti sistemi vardır. Zambiya aynı zamanda Commonwealth'e üyedir. Zambiya ismini, ülkenin güneyindeki Zambezi Irmağından almaktadır.

Zambiya, savanlar ve ormanlarla kaplı yeşil bir Orta Afrika ülkesidir. Ülke, granitli tümsekler üzerinde uzanır. Zambiya'da nehirler engebeli arazilerden geçerek çağlayanları meydana getirir. Dünyaca ünlü Victoria çağlayanı da bu ülkededir. Kariba Boğazlarında büyük bir hidro elektrik santrali kurulmuştur.

SANAYİ

Ülkenin ekonomisine esas olarak madencilik hakimdir. Zambiya bakır üretiminde dünyada dördüncü gelmektedir. Zambiya 1976'da 763 bin ton bakır üretmiştir. Bundan elde ettiği gelir gayri safi milli hasılanın yüzde 40'ına tekabül etmektedir. Ayrıca çinko, kurşun, manganez, kobalt ve vanadyum da çıkarılmaktadır.

Besin sanayisi, maden dökümevleri ve bakır rafinerileri ülkenin kuzeyinde toplanır.

TARIM

Tarım alanında ise başta gelen ürün mısırdır. Toprakların yüzde 6,5'u ekilebilir topraklardır. Ekilebilir toprakların yüzde 13'ünde mısır ve Hintdarısı ekilir. Afrika'da mısırın en verimli olduğu ülke Zambiya'dır. Bütün Afrika'da kişi başına ortalama 979 kg/hektar mısır elde edilirken, Zambiya'da 1846 kg/hektar mısır elde edilmektedir. Mısırın yanı sıra tütün ve kahve de üretilmektedir.

Aktif nüfusun yüzde 69'u tarım kesiminde çalışmaktadır.

Başkent Lusaka'da Bağımsızlık heykeli. Zambiya sömürgeciliğin zincirini böyle kırmıştı.

Tarımın yanı sıra ülkede hayvancılık da yapılmaktadır. Son yıllarda 1 milyon 220 bin sığır, 525 bin baş koyun ve keçi yetiştirilmiştir.

Zambiya, Rodezya'yı (Zimbabve) çevreleyen "Ateş Hattı" ülkelerindendir.

Zambiya, Zimbabve'de ırkçı beyaz azınlığın hakimiyetine karşı mücadele eden Zimbabve Yurtsever Cephesini desteklemektedir. Zambiya topraklarında, Zimbabveli gerillaların eğitimi için kamplar bulunmaktadır. Ayrıca ülkede Zimbabveli sivil halkın yaşadığı kamplar da yer almaktadır.

Suriye Devlet Başkanı Bağdat'ta

EL BEKR, ESAD'LA GÖRÜŞÜYOR

● Arafat Moskova'ya gidiyor

● İsrail barış tasarısını onayladı

BAĞDAT (AJANSLAR)

Suriye Devlet Başkanı Hafız El Esod, Irak Devrim Komuta Konseyi Başkanı Hasan El Bekr ile görüşmek üzere önceki gün Bağdat'a gitti.

İki devlet başkanının yapacakları görüşmelerde, İsrail'e karşı mücadele ve uzun süredir gergin olan Suriye-Irak ilişkilerinin düzeltilmesi sorunlarını ele alacakları bildirildi.

İSRAİL BAKANLAR KURULU BARIŞ TASARISINI ONAYLADI

İsrail Bakanlar Kurulu, dün yaptığı bir toplantı sonucunda, ABD tarafından hazırlanan Mısır-İsrail barış anlaşması tasarısını çoğunluk oyuyla onayladı.

Bakanlar Kurulu toplantısından sonra bir açıklamayapan Çalışma Bakanı, 17 üyeden 15'inin tasarıyı kabul ettiğini bildirdi.

ARAFAT MOSKOVA'YA GİDİYOR

Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri Yaser Arafat'ın hafta sonunda Moskova'ya gideceği açıklandı.

FKÖ'nün resmi "Wafa" ajansı, konuyla ilgili olarak verdiği haberde Moskova'daki görüşmelerde, Camp David sonuçlarına karşı Rusya ve FKÖ'nün ortak hareket etmesi konusunun ele alınacağını bildirdi.

Hava-İş Genel Başkanı Zihni Barın:

"HÜKÜMET FAŞİZME KARŞI DEMOKRATİK GÜÇLERLE BİRLEŞMELİDİR"

İZMİR (ÖZEL)
Hava - İş Sendikasının İzmir şubesinin olağanüstü Genel Kurulu nedeniyle İzmir'e gelen Zihni Barın gazetemize bir açıklama yaparak Türkiye'nin en zor dönemlerinden birini yaşadığını söyledi. Bu zorluğu yaratanın anarşik olaylar olduğunu kaydeden Hava - İş Genel Başkanı, gerçek fikir mücadelesinin silahlı cinayetlerle yürütülemiyeceğini, bugünkü şiddet olaylarının tek amacının demokratik rejimi çökertmek olduğunu sözlerine ekledi.

Hava - İş Genel Başkanı Zihni Barın İzmir Şube kongresinde konuşurken

Zihni Barın sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bugünkü hükümetin Türkiye'de faşizme karşı olan demokratik güçleri de yanına alarak, onlarla birleşerek, sabırlı ve kararlı bir mücadele ile aydınlığa çıkacağı kanısındayım. Türkiye'nin sola açılmasına, demokratik ve çağdaş bir yönetime doğru ilerlemesine evet diyorum. Ancak silahlı bazı zorlamalarla Türkiye'yi bir yere götürmek mümkün değildir."

İşçi alımında "adam kayırma" yapılıyor

Kilimli'de işçiler ZMİS'i protesto etti

Ereğli Kömür İşletmesindeki işçi alımlarında uygulanan sağlıksız tutuma karşı çıkan yüzlerce işsizin, Zonguldak Maden İşçileri Sendikası önünde gösteri yaptığı bildirildi.

Karadon bölgesinde açıklanan mülakat sonuçları üzerine, işe alımda adam kayırıldığını söyleyen işsizler, ZMİS Sendikası Kilimli Temsilciliği önünde gösteride bulundular. ZMİS Kilimli Temsilcisi Mustafa Sarı, işsizleri güçlükle yatıştırdı.

Daha sonra konuya ilişkin bir açıklamada bulunan Sarı, işçi alımının sendikal bir sorun olmadığını, ancak bir insan ve bir CHP'li olarak izlenen tutumdan üzüntü duyduklarını söyledi.

Öte yandan, Çatalağzı Belediye Başkanı Hasan Öztürk de, EKİ'deki işçi alımlarının tam bir "rezalet"e dönüştüğünü söyledi. Hasan Öztürk, "İşsizleri kapılarından kovan, üretim yapacak çoluk - çocuk sahibi kişilere iş vermeyen EKİ yöneticileri, benim zabıta memurlarımı işe almışlardır" dedi, ve yöneticilerin bunlara çalıştırmadan mı para ödeyeceklerini sordu.

TARIM-İŞ ESKİ GENEL BAŞKANI YAĞIŞAN TUTUKLANDI

ANKARA (THA)
Tarım - İş Sendikasının eski Genel Başkanı Binali Yağışan zimmetine sendikanın 2 milyon lirasını geçirdiği iddiasıyla tutuklandı. Binali Yağışan bir süre önce Tarım - İş Merkez İcra Kurulu tarafından aynı iddia nedeniyle görevinden alınmıştı.

Bir süre önce Cumhuriyet Savcılığı zimmet olayını inceleyerek, Yağışan hakkında verilen raporu yeterli bulmayarak durumu bilirkişiye götürmüştü. Bilirkişinin verdiği raporla Binali Yağışan ve sendikanın eski mali genel sekreteri Yaşar Nakışçı suçlu bulundu. Bunun üzerine Binali Yağışan için verilen giyabi tutuklama kararı vicahiye çevrilerek sanık tutuklandı.

BİR İŞÇİ EZİLEREK CAN VERDİ

SAMSUN (THA)
Samsun Azot Fabrikasında çalışan bir işçi Gübre boşaltımı esnasında çuvalların altında kalarak can verdi.

THA Muhabirinin edindiği bilgiye göre, gece vardiyasında çalışan Şuayip Tekiz adındaki bir işçi, gübre boşaltıldığı bir sırada vinçten düşen 500 kiloluk bir çuvalın altında kalarak öldü.

Toplusözleşmeyi çiğneyen patronun ışık gösterisi de boşa çıktı!

Sheraton işçileri ışıklı gösteriye, ışıkla cevap verdi!

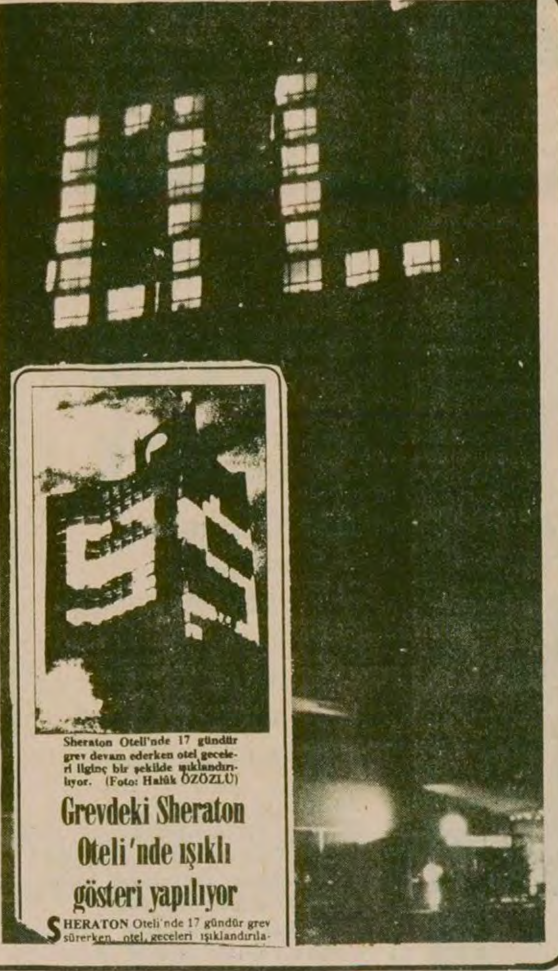
● İşçiler Oleyis Sendikasının başharflerini Sheraton'a ışıkla yazdılar

İSTANBUL
Direnişteki Sheraton işçileri patronun psikolojik baskısına boyun eğmediler ve oteli ışıklandırarak aynı yöntemle cevap verdiler.

İşveren mevcut sözleşme hükümlerini uygulamadığı için 29 Eylül günü bir "Hak grevi" başlatan Sheraton işçileri o günden bu yana mücadeleyi aynı kararlılıkla sürdürüyorlar.

Sheraton patronu ise işçilerin moralini bozmak ve yıldırmak için çeşitli yöntemler deniyor. Büyük gazetelere sayfa sayfa ilan veren işveren bunun yanısıra otelin işlediğini ispat etmek ve işçileri psikolojik baskı altına almak için geceleri oteli ışıklandırarak Sheraton'un başharfi olan "Ş" harfini yazıyordu.

Sheraton işçileri buna cevap olarak önceki gece otele bağlı bulundukları "OLEYİS" Sendikasının baş harfleri olan "OL" harflerini yazdılar. Böylece patronun hiç bir girişimini cevapsız bırakmayacaklarını da göstermiş oldular.

RUS YANLILARI İŞÇİLERDEN CEVABINI ALDI!

İŞÇİLER SİLAHTAR MEYDANINDA İGD' Lİ ZORBALARI KOVALADI

● Polis olaydan sonra Devrimci Maden-İş binasında arama yaptı. İşçiler sorguya çekildi

İSTANBUL (ÖZEL)
Dün öğleden sonra Maden-İş yöneticilerinin Topkapı 1. Bölgeden getirdikleri bazı İGD'liler Demir Döküm Fabrikası önünde ve Demir Döküm işçilerinin örgütlenmeye başladıkları Silahtar'daki Devrimci Maden-İş Sendikası çevresinde işçilere karşı kışkırtmalara giriştiler. Demir Döküm işçileri İGD'li kışkırtıcılara karşı kararlı bir tutum takındılar ve Maden-İş'in beslemelerini kovaladılar.

İGD'liler bu yoldan umduklarını bulamayınca polise başvurarak Devrimci Maden-İş Sendikasında arama yapılmasını sağladılar. Polis sendika binasında bulunan işçileri sorgu için karakola götürdü.

Maden-İş yöneticileri bir süreden beri Demir Döküm Fabrikasında Devrimci Maden-İş Sendikasının örgütlenmesini durdurmak için çeşitli kışkırtmalara girişmektedir. Geçen hafta sonunda İstanbul'daki Maden-İş'e bağlı birçok fabrikadan işçileri Alibeyköy'e getirerek Demir Döküm işçileri ile karşı karşıya getirmek istemiş, ancak Demir Dükümlülerin gelenlere olayın içyüzünü açıklamaları üzerine bu tertip suya düşmüştü. Son iki gündür ise Maden-İş yöneticileri özellikle 1. Bölgedeki İGD'lileri Alibeyköy'e ve Demir Döküm Fabrikası önüne göndererek işçileri tehdit havası altına sokmak istemekteydi. Ancak işçilerin kararlı tutumu revizyonistlerin son çare olarak başvurdukları bu yolun da geçersizliğini ortaya koymuştur.

Bütün tertiplere rağmen Demir Döküm işçileri hızla Maden-İş Sendikasından ayrılmakta ve Devrimci Maden-İş Sendikasında örgütlenmektedirler.

Her gün ölümle burun buruna

Bebeler büyür pamuk tarlalarında

PAMUK KÖLELERİ

Hazırlayanlar: Ahmet Şükrü Büyüker, Kemal Demirel, Erkan Ildız

8

"Urfa, 24 Ekim 1978, (THA)- Çukurova'dan Adıyaman'a tarım işçisi taşıyan kamyonun Hilvan ilçesi yakınlarında devrilmesi sonucu 2 kişi ölmüş, 5'i ağır 29 kişi yaralanmıştır.

Çukurova'da pamuk mevsiminin sona ermesinden sonra memleketlerine dönen tarım işçilerini taşıyan şoför Halil Erdem yönetimindeki 46 AL 686 plakalı kamyon, dün gece sabaha karşı Hilvan ilçesinin Kulaplı Köyü yakınlarında devrilmiştir. Kaza sonunda tarım işçilerinden İbrahim Yeşilbudak ile Cuma Alp olay yerinde ölmüştür. Yaralanan 29 kişi ise Diyarbakır ve Urfa'da tedavi altına alınmışlardır. Yetkililer, yaralılardan 5'inin durumlarının ağır olduğunu bildirmişlerdir."

Tarlanın kenarında toplanmış çocuklar oyun oynuyorlar kendi aralarında. Çocukluklarının bütün saflığıyla gülüyorlar. Arkada anaları çapa yapıyor. Bir - iki yıla kalmadan bu çocuklar da bazma sallamaya başlayacaklar. Ufacık elleri pamuk kozaları üstünde uğunmaya başlayacak. Belki de bir hastalık yapışacak yakalarına. Kurbağa boklu suları içtikçe hastalanacaklar. Günün bir saatinde bakmışsın, gidivermiş bebe. Neden niçin öldü bilinmez.

Biz, yazı dizimizin "Her gün ölümle burun buruna" bölümünün daktilosunu yaparken yukardaki ajans haberi geldi. Yine ırgat taşıyan bir kamyon devrilmiş, yine canlar telef olmuştu. Her yıl yaşanan bir acıdır bu. Kasası ırgatlarla yüklü kamyonlar, traktörler devrilir, bebesi, gelinlik çağındaki kızı, ak sakallı dedesi savrulur dört bir yana, kabı kacağı, bir bohçasından ibaret eşyası savrulur, umudu savrulur. Bir ağıt yükselir yollardan, savrulup gidenler için...

Bir çocuğun acısı 500 lirayla diner mi?

1975 yılında Adana'nın İsmailiye köyüne giden ırgatların traktörü yolda devrilmişti. 15'e yakın ırgat ölmüştü. O zaman kazadan kurtulan, fakat iki ablasını kaybeden bir genç gelmişti yanımıza. Olayı, gözleri dolarak anlatmıştı. Şoför römorktaki kadınlara fors atmak için cambazlık yapmaya başlamış. Sulama kanalının setinden giderken, elini direksiyondan çekiyor, sağa sola gösteriş yapıyormuş. Birden traktör sulama kanalına yuvarlanmış. Kendisi atlayıp kurtulmuş. Irgatların tümü, traktör ve römorkla birlikte sulara gömülmüş. Yüzme bilen birkac kişi kurtulmuştu. Yanımıza gelen Yaşar da yüzme bilenlerdendi. Kendisi kurtulduktan sonra, tekrar atlamış suya, birkaç kişiyi daha kurtarmış. Fakat ablalarını kurtaramamıştı. Gencecik, kara gözlü bir çocuktu. Anlattıkça gözlerinden yaşlar boşanıyordu. Olay yerine gelen o zamanki Adana Valisi Fikret Tuncel, çocuğa 500 lira vermişti. Hey vali bey hey. 10 dan fazla arkadaşını, iki de ablasını kaybetmiş bir çocuğun acısı 500 lirayla dinermiydi?

Antakya'nın Yaylıca köyünden gelmiş bu çocuk. Adana - Ceyhan yolu üzerinde bir tarlada pamuk topluyordu. Bu yaşında koca çuvalları sırtlayıp kamyona taşıyordu.

Kara kaşlı kuzu gözlü bebelerin mezarları

Her gün ölümle burun buruna, ırgat canı haraç mezattır. Mevsimin başlamasıyla birlikte ovalara akan yüzbinlerce ırgattan oluşan bir ordu, çetin bir savaş verir ve bu ordu geri çekilirken ardında birçok can bırakır. Hele de bebeler. Ovada, tarla kenarına gömülen, yeri yurdu birkaç ay içinde yok olacak bebe mezarları kalır arkada, sayısı belirsiz.

Kara kaşlı, kuzu gözlü bebeler ovanın sarı sıcağında kavrulur. Binbir hastalık yapışır yakalarına. Analarının sıcaktan kaynamış sütünü içerler memelerinden, zehirlenirler. Kurbağa boklu suları içtikçe hastalanırlar. Hastalığın, ölümün suali olmaz. Günün bir saatinde bakmışsın, gidivermiş bebe. Neden, niçin öldü, bilinmez.

Biraz daha büyük olanı, büyükleriyle beraber tarlada çapa sallar, pamuk toplar. Çocukların bir kısmı ilkokul öğrencisidir. Fakat çapa, okullar tatil olmadan başladığından, okulu bırakır ovaya inerler. Okulların açılması ise, pamuk toplamanın bitiminden önce olur. Okullar açılsa bile pamuk toplamaya devam edeceklerdir. Pamuk bitmeden okula başlamak olmaz. Köydeki okul, ırgatların pamuk tarlalarından dönmesine kadar boş bekleyecektir.

Çocuklar bütün gün çalıştıkları gibi, akşam paydos olunca, çalı çırpı toplamaya çıkarlar. Topladıkları çalı çırpıyla yemekleri, ekmekleri pişecektir. Cibindiriklerin önüne kurulan ocaklarda sacın üzerinde yufka ekmek yapılır. Geç saatlere kadar yemek işiyle uğraşılır. Yemek dediğin de ne ki. Bulgur, patates, kuru fasulye... Bir de bulabilirlerse domates, biber... Ağalar yemek vermez. Ceyhan'ın Mithatpaşa Mahallesinden gelen ırgatlarla konuşurken biri eliyle sepeti gösteriyor. "Yemek vermiyor ağalar" diyor. "Ceyhan'dan gelirken, biz kendimiz getiriyoruz. Gördüğün sepet 50 liraya dolmaz. Gittikçe kötüleşiyor halimiz."

Pamuk dalı çizmiş, parça parça çatlamış eller

Antakya'nın Yaylıca köyünden gelen ırgatlara, Adana-Ceyhan yolu üzerinde, Hamza -Ali Özgören kardeşlerin tarlasında çalışırken rastladık Toplam 135 kişiydiler. Bir kaç kişi dışında, hepsi tarlada pamuk topluyorlardı. Çalışanların çoğu kadındı. Sıcağa karşı korunmak için, yüzlerini gözlerini bezlerle kapatmışlardı. Yine de terden sırılsıklam, yüzleri, elleri sıcaktan kararmış, pamuk dalı çizmiş, parça parça olmuş, poyrazdan çatlamıştı. Serin konaklarda oturan ağalar bu sarı sıcağı, ırgatların elini ayağını kurutan poyrazı da severler. Sarı sıcak tepeden vurunca pamuk açar, saçılır. Poyraz esince, pamuk kurur hafifleşir, Tartarken az kilo çeker. Böylece ağalar, ırgatlara az para öderler toplama için. Fakat satarken hafif olup zarar etmemenin yolunu bulmuşlardır. Ağa pamuğu hemen satmaz. Bekletir, en iyi fiat verilinceye kadar. Koyar şehirlerdeki ambarlara, bekletir. Bu arada günde az bir miktar, pamuğu sarartmayacak ölçüde su ilave ederler pamuğun üzerine. Tarlada tartarken hafif gelen pamuk, satarken ağır gelir. Zarar etmez ağa.

Hızlı alabildiğine hızlı bir uğunma

Yaylıca köyünden gelen ırgatlar, pamuk dalları arasında iki kat olmuş çalışıyorlardı. Önlerinde kocaman önlükler vardı. Çatlamış, yarılmış kararmış elleri, pamuk kozalarının üzerinde uğunuyordu. Hızla uğunuyor, dolunca bir saniye içinde önlüğe atıyordu pamukları. Sonra tekrar uğunuyordu pamuk kozaları üzerinde. Eller pamuk kozasından önlüğe, önlükten pamuk kozasına gidip gelinceye kadar dinleniyordu. Hızlı, alabildiğine hızlı bir uğunmanın içinde, bir saniyelik bir dinlenmeydi bu.

Terleyince, elciye göstermemeye çalışarak, ellerindeki pamuklarla yüzlerini siliyorlardı. Elci görünce kızıyordu, pamuğun kalitesi düşüyor diye.

Irgatlar günde ortalama 50-70 kilo pamuk topluyorlardı. Yaşlılar, hastalar, çocuklar çok daha az topluyorlardı. Bir kilo fazla toplamak için, büyükler küçükleri sıkıştırıyorlardı. Arada bir "haydi" diye bağırıyorlardı çocuklara. Çocuklar, canlarını dişlerine takmışlar, ölümüne çalışıyorlardı. Küçük eller uğunuyordu kozaların üstünde, ancak yine de fazla toplayamıyorlardı. Gencecik bedenleri kırılıyordu yorgunluktan.

Çukurova'dan Pazarcık'a geçerken aklımız bu çocuklardaydı.

YARIN BİR SAKA VURULDU, DÜNYADA DUYULDU. SAKA ER KİŞİYDİ, AĞALAR VURDURDU

Anası çapa yaparken, bu bebe sarı sıcak altında toprağın üzerine uzanıp uyuyuvermiş. Kavurucu sıcak, ırgatlarını kanını gece gündüz emen "canavar" sinekler umrunda değil.

Andaş şirketi işçileri sadece 7 kişi ama haklı bir davayı savundukları için güçlüler.

İzmir Andaş Şirketi işçileri direnişe geçti

Sendikal örgütlenme nedeniyle atılanların geri alınması isteniyor

İZMİR (ÖZEL)
Andaş Sanayi Ürünleri ve Dağıtımı A.Ş.'nde çalışan işçiler, Bağımsız İl-Bank-İş Sendikasında örgütlenince işveren, İzmir'deki işyerinde lokavt ilan etti. Bunun üzerine bu şirketin İzmir'deki yerinde çalışan yedi işçi direnişe geçti.

Görüştüğümüz işçiler kendileriyle birlikte aynı şirketin İstanbul, Samsun, Elazığ ve Ankara'daki işyerlerinde çalışan arkadaşlarının da direnişe başladığını söylediler. İşçiler, direnişin işten atılan yedi arkadaşları yeniden işe alınıncaya kadar devam edeceğini belirttiler.

TEZ BÜRO-İŞ ESKİŞEHİR ŞUBE BAŞKANLIĞINA ERTUĞRUL KAMACI SEÇİLDİ

ESKİŞEHİR (THA)
Türk - İş'e bağlı Tez - Büro - İş Sendikası Eskişehir Şube Başkanı Yılmaz Uzoğlu'nun, sendikanın bir süre önce yapılan Merkez Genel Kurulunda, Merkez İcra Kuruluna seçilmesi üzerine istifa etmesinden sonra boşalan yere Ertuğrul Kamacı seçildi.

ELAZIĞ'DA TAM GÜN YASASININ TÜM SAĞLIK PERSONELİNE EŞİT UYGULANMASI İSTENİYOR

ELAZIĞ (ÖZEL)
Elazığ Devlet Hastanesinde çalışan 80'e yakın memuru temsilen Elazığ Valisine başvuran bir grup memur, Tam Gün Çalışma Yasasının bütün hastane emekçilerine uygulanmasını istediler.

Memurlar bu yasanın hastane emekçileri arasında ayrım yarattığını belirterek haksızlığın düzeltilmesinin gerektiğini söylediler. Memur statüsünde çalışan emekçiler gazetemize şu açıklamayı yaptılar,

"Hastane emekçileri işçi, memur diye ayrılmakla birlikte öz olarak aynı işi yapmaktadırlar. Halbuki Tam Gün yasası hastane emekçilerini kapıcı, santralci, hademe, pansumancı şeklinde ayırarak bölücü bir yol izliyor.

"Biz hastane emekçilerinin bölünmesine karşıyız. Verilen haklar bütün işçilere eşit olarak tanınmalıdır.

"Ayrıca hastane personelinin ne iş yapacağını tayin etme yetkisinin baştabibe verilmesi de keyfi uygulamalara yolaçabilecek diğer bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Biz hastane hizmetlerinin bir bütün olarak ele alınmasını ve bütün emekçilere eşit uygulanmasını istiyoruz.

ELİNDE DİNAMİT PATLAYAN BİR İŞÇİ ÖLDÜ

KONYA (THA)
Konyanın Ereğli İlçesine bağlı Özgürler Köyü yakınında Taş Ocağında iş kazası sonucunda, bir işçi hayatını kaybetti.

THA Muhabirinin edindiği bilgiye göre, Taş Ocağında çalışmakta olan Ahmet Kaya (50) dinamit lokumunun elinde patlaması sonucunda parçalanarak öldü.

AET Türkiye Karma Parlamento Komisyonu toplantısı bugün Londra'da başlıyor

LONDRA)ÖZEL) Türkiye-Avrupa Ekonomik Topluluğu Karma Parlemento Komisyonunun 23. dönem toplantısı bugün İngiltere'nin başkenti Londra'da başlıyor.

Türkiye ve AET yetkilileri dün Londra'da bir araya gelerek Karma Parlemento Komisyonunun toplantısı için ön hazırlıkları yaptılar. Türkiye-AET karmaparlemento komisyonunda Türk hükümetinitemsil edecek heyetin başkanı Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün de dün Ankara'dan uçakla Londra'ya geldi.

Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün Türkiye-AET Karma Parlamento Komisyonunun 23. dönem toplantısından sonra resmi bir ziyarette bulunmak üzere İngiltere'den Kanada'ya geçecek. Ökçün, 31 Ekim-2 Kasım tarihleri arasında Kanada Dışişleri Bakanı Vo Jamiesoo'un konuğu olarak Kanada'da bulunacak. Dışişleri Bakanı, Kanada Dışişleri Bakanıyla çeşitli uluslararası ve ikili konuları ve ekonomik işbirliği olanaklarını görüşecek.

Türkiye-AET Karma Parlemento Komisyonun 23. dönem toplantısı 28 Ekim'de sona edecek.

Avrupa Konseyi Siyasi Komisyonu toplanıyor

MADRİD (ÖZEL) Avrupa Konseyi Siyasi Komisyonu bugün İspanya'nın başkenti Madrid'de toplanıyor.

Siyasi Komisyon toplantısına Türkiye'den CHP İstanbul Senatörü Besim Üstünel katılıyor. Alınan bilgiye göre Siyasi Komisyon toplantılarında Ortadoğu sorunu karşısında Avrupa'nın Politikası konulu bir rapor hazırlanması üzerinde çalışmalar yapılacak. Bu rapor daha sonra Avrupa Konseyi'ne sunulacak.

Siyasi Komisyon, Kuzey-Güney diyalogu konusunda da çalışmalar yapacak. Bu arada İspanya, Portekiz ve Yunanistan'ın AET'ye, ayrıca İspanya'nın NATO'ya üyelikleri konularında da ön raporlar hazırlanacak.

Avrupa Konseyi Siyasi Komisyonunun İspanya'nın başkenti Madrid'deki çalışmaları 28 Ekim'de sona erecek.

NATO Başkomutanı Haig: "Ambargonun kalkması ABD-Türkiye ilişkilerinde yeni bir sayfa açtı"

CİNCİNNATİ(THA) NATO Başkomutanı General Aleksander Haig, "Ambargonun kaldırılması Washington ve Ankara arasındaki ikili ilişkilerin yeni bir düzeyde geliştirilmelerini sağlayacak yeni bir sayfanın başlangıcıdır" dedi.

Haig ABD'nin Cincinnati şehrinde düzenlediği öğle yemeğinde yaptığı konuşmada ambargonun uzun vadede hiç bir sorunu halletmediğini ve Türkiye'yi Batı'dan uzaklaştırdığını da belirtti.

Haig Batı Avrupa'daki ABD kuvvetlerinin sekiz yıl önce çok düşük bir düzeydeyken son zamanlarda son derece memnunluk verici bir duruma geldiğini söyleyen Haig, NATO üyesi ülkelerin ittifaka yaptıkları katkının önemi üzerinde de durdu.

ABD ASKERİ MALZEMESİ ANKARA'YA GELİYOR

Ambargonun kaldırılmasından sonra Türkiye'ye sevkine başlanan askeri yardım malzemelerinin bir bölümü daha dün askeri bir uçakla Ankara'ya geldi.

Yetkililer 85 milyon dolarlık askeri yardımın yüzde 20'lik bölümünün C-41 uçakları ile hava yoluyla, kalan bölümünün ise deniz yoluyla Türkiye'ye geleceğini söylediler.

Aynı yetkililer, gelen askeri malzemeler sayesinde ambargo dolayısıyla faaliyete geçemeyen araçların çalışabileceğini de belirttiler.

Çiftciler: "Kamulaştırılan topraklar ağalara kiraya veriliyor"

DİYARBAKIR (THA) Devlet Bakanı Enver Akova'nın Urfa'da kamulaştırılan arazilerin topraksız köylülere veya az topraklı köylülere kiraya verildiği yolundaki haberini yanıtlayan bu bölgedeki köylüler bir açıklama yaptılar.

Aralarında köy muhtarlarının da bulunduğu bir gurup köylü "Devlet Bakanını söylediği gibi kamulaştırılan köylerdeki araziler az topraklı ve topraksız ailelere değil, eski hissedarları ile büyük toprak sahiplerine kiraya veriliyor. Bu konuda yaptığımız bütün başvurular geri çevrildi. İlgililer araştırma yaparsa bu gerçek ortaya çıkar." dedi.

BM Günü dolayısıyla bir demeç veren Eralp: "Çağımızın asıl sorunu, yeni bir ekonomik düzenin kurulmasıdır"

NEWYORK (AA) Türkiye'nin Birleşmiş Milletlerdeki Daimi Temsilcisi Orhan Eralp, 24 Ekim BM günü dolayısıyla, BM radyosuna verdiği bir demeçte, "insan haklarına tam saygıyı sağlayacak yeni bir ekonomik düzenin kurulmasının çağımızın başlıca sorunu olduğunu" söyledi.

BM'nin şimdiye kadar birçok görev yerine getirdiğini belirten Eralp, şöyle dedi:

"Bugün barışın korunmasının da, yumuşamanın da, silahsızlanmanın da, hatta BM kuruluşlarının ekonomik ve sosyal alanlarda çözmeye çalıştıkları sorunların da ötesinde, asıl önemli bir dava vardır; dünyada yeni bir ekonomik düzenin kurulması. Kısacası, fakir uluslarla, zengin memleketler arasındaki uçurumun kapatılması davası. Çağımızın asıl sorunu budur. Sürekli barışı da, insan haklarına saygıyı sağlayacak şey de, bu düzenin kurulmasına bağlıdır."

Elia Kazan Türkiye'ye geliyor

ANKARA (ÖZEL) Geçtiğimiz günlerde TV'de "Viva Zapata" (1952) adlı filmi gösterilen, Türkiye doğumlu Amerikan yönetmeni Elia Kazan'ın, Dışişleri Bakanlığının çağrılısı olarak 30 Ekim Pazartesi günü ülkemize geleceği açıklandı.

Kayseri asıllı bir ailenin çocuğu olarak 1909'da İstanbul'da doğan Kazan, daha sonra ailesi ile birlikte ABD'ye göç etmişti. Dışişleri Bakanlığı Enformasyon Müdürlüğünden bildirildiğine göre, Elia Kazan Türkiye'de 15 gün kalacak.

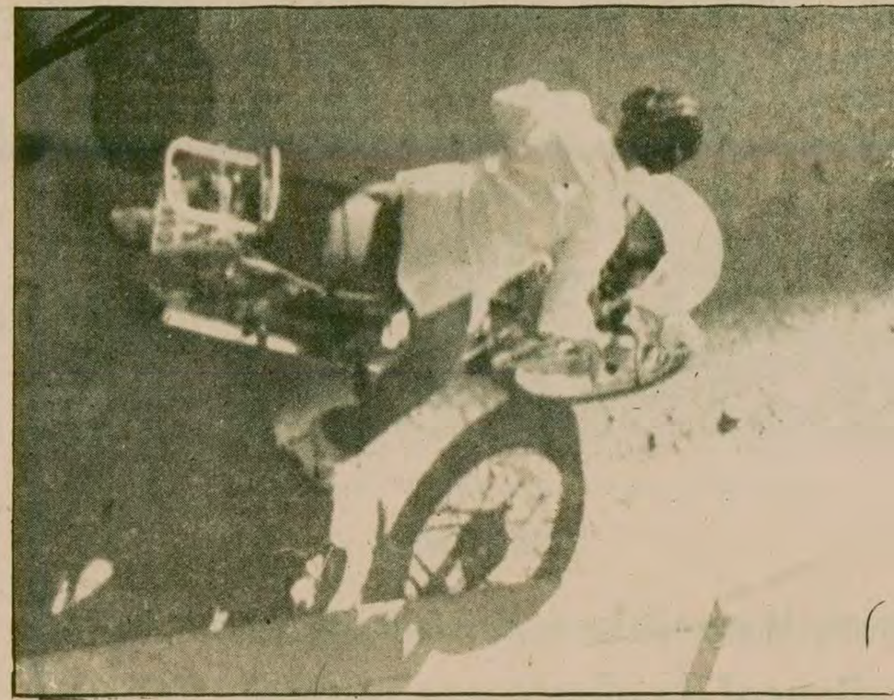
Kıbrıs-MHP ilişkileri

Kıbrıs'la ilişkiyi İstanbul'dan gelen sivil polis Safiye ve kocası İsmail Özenir ile ÜGD Başkanı Selami Göküş kuruyor

Silifke Kaymakamı, Taşucu Jandarma Komutanı ve Silifke Jandarma Komutanı MHP'lileri koruyor

Adaya kaçmak üzere olan Savaş Çalışkan, Mahmut İyitek ve Fahrettin Kılıç Mersin'de yakalandı

MHP'li komandolar Kıbrıs'a kaçıyor

Sivil Polis Safiye Özenir komandoların Kıbrıs'a kaçışını sağlamak için motosikletiyle Silifke sahilini taradı ve çeşitli ilişkiler kurdu.

Komandoların Kıbrıs'a kaçışını Erdemli ÜGD Başkanı ve bir sivil polis planlıyor

ADANA (ÖZEL) Devlet dairelerinden toplu olarak rapor alan MHP'li komandolar Kıbrıs'a kaçmak için Mersin üzerinden deniz yolunu kullanıyorlar. MHP'li komandoların geçişlerini İsmail Özenir, Safiye Özenir, Erdemli ÜGD Başkanı Selami Göküş organize ediyor. Kıbrıs'a kaçmak üzere olan Savaş Çalışkan, Mahmut İyitek ve Fahrettin Kılıç Mersin'de yakalandılar.

Yaz tatilini geçirmek bahanesiyle Ağustos sonlarında İstanbul'dan Silifke'ye gelen İsmail Özenir ile karısı sivil polis Safiye Özenir, çevredeki diğer MHP'lilerle de ilişkiler kurarak, Kıbrıs'a kaçışı organize ettiler.

Silifke'den Dümbüllü İsmail" adıyla da tanınan İsmail Özenir, İstanbul Teknik Üniversitesinde öğrenciyken okulla ilişkisi kesilerek askere sevkedildi. Şişli askerlik şubesince sevki yapıldığı halde birliğine teslim olmayarak firar etti.

İsmail Özenir'in MHP içindeki rütbesinin yüzbaşı olduğu söyleniyor. Karısı Safiye Özenir İstanbul Emniyet Müdürlüğünde görevli sivil polis.

KARI KOCANIN SİLİFKE'DEKİ FAALİYETİ

Birer tane Honda marka motorla gezmeye başlayan karı-koca Boğsak'daki Erbil kampında kalan karanlık bir kişiyle ilişki kuruyorlar. Altlarındaki motorlarla sık sık Silifke'ye gelerek kampa yiyecek götürüyorlar. Safiye 34 TA 910 plakalı motorla gidip geliyor. İsmail'in de motoru İstanbul plakalı.

İsmail ve Safiye Üzenir, motorlarıyla bütün çevreyi geziyorlar. Özellikle sahil boyunu tarıyorlar. Bu arada Erdemli ÜGD Başkanı Selami Göküş ile de ilişki kuruyorlar. Silifke'de bulundukları sürece deniz yoluyla Kıbrıs'a geçmeyi organize etmek için çaba harcıyorlar.

SAFİYE ÖZENİR KIBRIS'A GİDİP GELİYOR

Taşucu gümrüğünde çıkış yapan Safiye Özenir dönüşte dört valizle geliyor. Deniz otobüsünden elinde küçük bir çantayla çıkıyor. Çantası gümrükte arandığında, içinde sadece iki karton Amerikan sigarası çıkıyor.

Gümrükten geçtikten sonra, esmer, tıknaz bir şahsın kullandığı 34 EO 690 plakalı Beyaz renkte Renault marka bir otomobile dört tane valiz yükleniyor. Otomobilin arka kısmına da Safiye Özenir biniyor. Silifke'ye doğru yola çıkıyorlar. Valizleri otomobile yüklenirken görenler çok ağır olduğunu ve içinde silah bulunabileceğini belirtiyorlar.

Safiye Özenir yakınlarına özel görevle Kıbrıs'a gittiğini söylüyor. Uzun süre tatil yaptığını görüp, "sen ne biçim devlet memurusun, kaç aydır tatildesin" diye soran bir yakınına ise, "bizim işimize senin aklın ermez" diye cevap veriyor.

Asker firarisi olduğu için evi basılan İsmail Özenir'i polis kimliğini gösteren Safiye kurtarıyor. Durum açığa çıkıyor. Silifke halkı bunların hareketlerini takip etmeye başlıyor. Bilgisini aldığımız kişiler, bunları ilçedeki Kaymakam Tahsin Aydın, Taşucu Jandarma Karakol Komutanı Uzman Başçavuş Lütfü İnan ve Silifke Jandarma Bölük Komutanı Yüzbaşı Hasan Sürer'in koruduğunu belirtiyorlar. Taşucu'nda Safiye Özenir, Kıbrıs'tan gelen deniz otobüsünden inerken, kendisini karşılayanlar arasında Lütfü İnan'ın, Tahsin Aydın'ın ve pasaport polisi Mustafa'nın olduğunu, birbirlerini büyük işler başarmış adamlar pozlarında gülümseyerek selamladıklarını sahildeki birçok kişi görüyor. Sıkışınca da Ekim başlarında Silifke'yi terkediyorlar. Safiye otobüsle gidiyor. Giderken de kendisini uğurlamaya gelen bazı polislere elinin iki parmağını havaya kaldırarak zafer işareti yapıyor. İsmail'in gittiğini gören olmuyor.

MHP'LİLER KIBRIS'A NASIL KAÇIYORLAR

Devlet dairelerinden ayrılan MHP'li komandolar Mersin üzerinden İsmail ve Safiye çiftinin kurduğu ilişkileri kullanarak Kıbrıs'a kaçıyorlar. Pasaport alabilenler Taşucu'undan veya Mersin'den deniz otobüsüyle Kıbrıs'a kaçıyorlar. Alamayanlar sahilde bulunan özel feribotlar veya balıkçı motorlarıyla geceleri geçiş yapıyorlar. Zamanında kaçamayan veya irtibat kuramayan komandolar ise, Erdemli ÜGD başkanı Selami Göküş tarafından saklanıyor, her türlü ihtiyaçları karşılanıyor.

Çevreyi iyi tanıyanlar Kıbrıs'a kaçmak için en elverişli, en yakın ve görülme tehlikesinin en az olduğu yerin Boğsak sahili olduğunu belirtiyorlar.

KIBRIS'A NASIL GİDİYORLAR

LEFKOŞE (ÖZEL) Kıbrıs'a uçak, vapur, feribot, deniz otobüsü servisi yoktur. Ulaştırma olanak dışı. Türkiye'de adam öldürdünüz, hırsızlık yaptınız, suç işlediniz Güney'e inin. Mersin, Taşucu ya da İskenderun'da bir balıkçı motoru ile pazarlığa girişin. Siz iki bin verin. O beş bin istesin. Biri gelip arayı bulur. Anlaşırsınız. Yolculuk 24 saat sürer. Beraberinizde pasaport nüfus veya başka bir belgeye gerek yok. Karpas, Magosa, veya Girne'ye gece bir "yumuşak iniş" yaparsınız. Sahilde sabahlarsınız. Yollarda polis yoktur. Sakın korkmayın. Ama askeri bölgeye girmemeye dikkat edin. Girerseniz enselenirsiniz. Lefkoşe'ye Magosa'ya veya Girne'ye otostop yapın. Silahınız, bıçağınız varsa dikkat edin. Arabada, kamyonda, takside düşebilir. Kentlerde göze çarpan binalarda "Türk Ocağı" derneğinin kırmızı beyaz tabelaları var. Bu derneklerden birine sığının. "Milliyetçi" olduğunuzu söyleyin. Pasaportunuzu, nüfusunuzu kaybettiğinizi "üzülerek" açıklayın.

Sizi dernek başkanı Fikret Kürşat'a veya kurmayına götürürler. Kıbrıs'ta "Gavur'a karşı" savaşmak istediğinizi söyleyin. Kıbrıs pasaportu, kimlik, çalışma belgesi, ikamet izni isteyin. Cebinizde para da yoksa üç beş kuruş da talep edin. "Başbuğ"dan selam getirdiğinizi söyleyin. İsteklerinizin tümü üç gün içinde hazırdır. Çok meraklısınız, Rum bölgesine de gitmek istersiniz. KTFD pasaportu ile İstanbul'a ya da Ankaraya gelin. "Ben Kıbrıs Türk Ocağından geldim" deyin. MHP'nin gazetelerinden birine başvurun. Size birkaç belge verirler. Birkaç küpür verirler. Adınızı da bu küpürlerin üstüne koyarlar, "Kıbrıs muhabirimiz" derler.

Tekrar Ada'ya dönün. Bu sefer İskenderun'a Mersin'e zahmet etmeye gerek yok. Cebinizde "meşru" bir devletin "meşru" bir pasaportu var. Uçakla, vapurla gelin. Enformasyon merkezine başvurun. KTFD Basın kartı isteyin. Başvurunuzu Fikret Kürşat, ya da İçişleri Bakanı destekler. Sarı basın kartı için bir belge doldurursunuz. Doğru beyanlara, doğum yerinizi söylemeye gerek yok. Nasıl olsa KTFD kimlik kartında doğduğunuz yerin adı Kıbrıs'da bir köydür. Basın kartını aldınız. Ledra Palas barikatına gidin. Ordan elinizi kolunuzu sallayarak rum kesimine gidin. Gömleğinizin cebindeki sarı basın kartının yarısı dışarda görünüyor. Rum polisine Türkçe konuşun. "Gazeteciyim" demeniz yeterlidir. Hemen bir taksi sizi alır. Rum Enformasyon Merkezine götürür. Sıcak kabul görürsünüz. Randevularınızı alırlar. Sizi herkesle görüştürürler. Heryeri gezdirirler. Akşama dönersiniz. Enformasyon merkezi müdürüne uğrayın, teşekkür edin.

Nasıl, hoşunuza gitti mi "Gazetecilik" zevkli meslek doğrusu, değil mi?

Kıbrıs Enformasyon Müdürlüğü MHP'lilerin üssü

Enformasyon Müdürlüğünden basın kartı alan MHP'liler, Kıbrıs'taki faaliyetlerini rahatça sürdürüyor MHP'liler Fikret Kürşat'ın önderliğindeki Türk Ocağı Derneğinin köy propaganda gezilerine katılıyor Sahte gazetecilerin Rum kesimine de geçtikleri görüldü

Dr. Fazıl Küçük'ün "Halkın Sesi" gazetesinde yayınlanan "Geri Gönderilsinler" başlıklı bir yazı üzerine, Türk Ocağı Derneği gazetenin önüne siyah bir çelenk bıraktı. Bu dernek Kıbrıs'ta bulunan MHP yanlısı "gazeteleri" barındırma görevini de üzerine aldı.

LEFKOŞE(ÖZEL) Kıbrıs Türk kesimindeki "Aydınlatma Örgütü"ne bağlı olarak kurulan Enformasyon Müdürlüğü MHP'lilerin karargahı haline geldi. Bu müdürlüğün basın kartı ile donattığı MHP'lilerin Kıbrıs'ta rahatça faaliyetlerini sürdürdükleri görülüyor. Rum kesimine de girip çıkan bu kimselerin, Türk Ocağı adlı faşist örgütün propaganda faaliyetlerine de katıldıkları bildiriliyor.

Muhabirimizin aldığı bilgiye göre gazetecilikle ilgisi bulunmayan, ancak üstlerinde "Federe Devlet"in vatandaşlık kartını ve basın kartlarını taşıyan bu kimseler Örek kabinesindeki bazı bakanların odalarına kapılarını bile vurmadan girebiliyorlar. Sık sık Türkiye'ye gidip geliyorlar.

CIA'NIN ESKİ RADYOCULARINDAN HÜSREV SÜLEYMAN ŞİMDİ ENFORMASYON MÜDÜRÜ

Kıbrıs'da CIA'nın Girne yöresindeki casus radyosunda "yararlı" hizmeterini sürdürürken çıkartma sırasında Amerikalılarla birlikte adayı terkeden Hüsrev Süleyman, bu "başarılı" hizmetlerinin ürününü alarak, Enformasyon Müdürlüğüne atandı. Seğer'in bu göreve atanması basın mesleğindeki başarılarından dolayı değil, faşistlere olan yakınlığındandı.

Enformasyon Müdürlüğünün bağlı olduğu Aydınlanma Örgütü ise gene faşistlerin kontrolünde. Bu dairenin faaliyetini yürüten Metin Güner ise eski bir bayraktarlık görevlisi.

Kıbrıs müdahalesinden sonra Özel Harp Dairesine bağlı olan Bayraktarlık'ın lağvedildiği bildirilmişti. Ancak Bayraktarlık görünüşte lağvedilmiş, içten içe faaliyetlerini sürdürmüştü. Bu örgüt daha sonra "Sivil Savunma" adını aldı.

Bayraktarlığın faaliyetinin içten içe sürdürülmeye başlamasından sonra dolgun maaşlı bir görevli olan, lüks bir hayat yaşayan Psikolojik Savaş Uzmanı Mustafa Metin, 'Metin Güner' adıyla ortaya çıktı. "Propaganda çok önemlidir. Aydınlatma çok değerli bir hizmettir." diyerek, önce Dışişleri Bakanı Vedat Çelik'i, daha sonra da Başbakan Osman Örek'i ikna edip Aydınlatma Örgütünü kurdurdu. Metin Güner ise diplomatik plakalı arabası ile Adanın dört bir köşesinde hizmetlerine başladı.

Aydınlatma Örgütünün ve ona bağlı Enformasyon Müdürlüğünün çabalarıyla adadaki MHP faaliyeti hızlandı. Gazeteciler içinde yapmaya çalıştıkları haftalık "basın brifingleri" beyin yıkama faaliyeti olarak değerlendirilerek, Kıbrıs'lı gazeteciler tarafından boykot edildi. Gazetecilerin bu boykotu Örek kabinesini tedirgin etti. Metin Güner başarısızlığa uğramış oldu. Başardıkları tek şey ise Kıbrıslı bazı gazetecileri fişlemeleri oldu. MHP'li bazı kişilere Enformasyon Müdürülüğünce basın kartı, pasaport Dairesince seyahat belgesi göçmen dairesince de KTFD kimlik kartı verilmesini de sağladılar.

Bu kartları ellerinde bulunduran MHP'lilerin Fikret Kürşat'ın başkanı olduğu faşist Türk Ocağı teşkilatının köylerde yürüttüğü propaganda çalışmalarına da katıldıkları bildiriliyor. "Şahlanış Şöleni" adı altında düzenlenen bir törende açış konuşması bile yaptılar. Ayrıca aynı kişiler, Metin Güner'in, Türkiye Büyükelçiliğinin, Güvenlik Kuvvetlerinin, gümrük ve polisin izniyle Rum kesimine de girip çıkıyorlar.

Günaydın Milliyet Politika Hürriyet Son Havadis Tercüman Hergün Cumhuriyet

BASINDAN SEÇMELER

Yaprak Zihnioğlu

Örsan Öymen: "Atını denize sürüp, kavgaya devam edeceğini söyleyen Demirel, kimlerle dialog kurmuş..."

25 Ekim tarihli Milliyet Gazetesinde Örsan Öymen, "Kıratlı Süvari'nin Savaşı" başlıklı yazısında, AP Kongresi sonucunu tahlil ediyor. Demirel'in kongreden önce iktidar liderleriyle "diolog" arayan tutumunu oyları cebe indireceğini anlar anlamaz "uzlaşmaz" bir havaya sokuverdiğini belirten Öymen, gene Demirel'in "bizi her gün eli kanlı katil ilan edenlerle kol kola mı gireceğiz, ben size mücadele vaad ediyorum. Kavga için atı denize sürmeyi vaad ediyorum.." şeklindeki sözlerini eleştiriyor. Öymen, Aydınlık'ta yayınlanan "MHP Dosyasına atıf yaparak, Demirel'e kıratı nereye süreceğini soruyor:

"MC'nin kurulmasıyla birlikte akmaya başlayan kardeş kanlarının oluşturduğu denize mi?

"Hangi kavga için?

"Eli kanlı katillerin başlattığı kan davası için mi? Örsan Öymen yazısını şöyle sürdürüyor:

"Hatırlayacaksınız, Demirel ile yaptığımız konuşmada, 'anarşinin kaynağı' ve "teşhis' konularını deşelemek istemiştik ısrarla. Sağdaki terörün neden görmezlikten geldiğini sormuştuk. Son aylarda birbiri ardına düşen "milliyetçi" etiketli parti örgütleriyle yan kuruluşlar karşısında neden sustuğunu sormuştuk. Dönüp dolaşıp hep aynı yanıtı vermişti, kırık plak gibi. "Anarşinin kaynağı ile ilgili teşhis, devlete ait bir teşhistir. Bu teşhisi devlet koymuştur. Anarşinin kaynağı soldadır, sağda değil."

İkide bir "devlet teşhisi, devletin resmi belgesi diye sözünü ettiği, güvenlik ve haberalma örgütlerinin 12 Mart sonrası raporlarıydı. Ama kendi başbakanlığı döneminde, kendi hükümetince ve o dönemin kendisine bağlı haberalma örgütlerince konulan "teşhislerden gözlemlerinden ve "resmi devlet belgeleri"nden nedense tek kelime söz etmemişti. Şimdi biz bu suskunluğun üstündeki karanlık örtüyü kaldırıyor ve Demirel döneminde İçişleri Bakanlığı'na bağlı Emniyet Genel Müdürlüğü Önemli İşler dairesince hazırlatılan resmi bir rapordan bölümler alıyoruz.

Aydınlık gazetesi tarafından tefrika edilen bu resmi "istihbarat" raporunun VI numaralı bölümü bugünkü anarşi olaylarına da ışık tutacak nitelikte son derece önemli bir "iddianemedir".

Öymen, gazetemizde yayınladığımız AP'nin MHP hakkında 1970'de hazırlattığı gizli dosya'daki bilgilerden alıntılar yapıyor ve yazısını şöyle bitiriyor:

"Evet görüyorsunuz değil mi?

Atını denize sürüp kavgaya devam edeceğini açıklayan Demirel, kimlerle diolog kurmuş..

Bırakın diyalogu, kimlerle kol kola girerek milliyetçi etiketli cepheler kurmuş...

Hem de bile bile..

"Devlet" teşhisine, "devlet" belgesine" dayana dayana...

Kongresinde "savaş vaad eden kıratlı süvariye, yeni seferleri için başarılar..."

Ortadoğu'dan Necdet Sevinç, komandolara sesleniyor: "Aman resim çektirmeyin"

Orta Doğu gazetesinin başyazarı Necdet Sevinç gazetelerde komandoların silahlı resimlerinin yayınlanmasından sonra gazetesindeki köşesinden bütün komandoları uyarıyor.

"Aman resim çektirmeyin. Çekilmiş ne kadar resminiz varsa da yırtın hemen... Eşinize, dostunuza verdiğiniz veya aile albününe yerleştirdiğiniz resimleri de yırtın... Ve şu hafiye Özaydınlı'nın bu yırtık fotoğraflardan bir gizli teşkilat şeması çıkarması için de yakın resimlerinizi.

Necdet Sevinc, MHP'li komandoların kurduğu cinayet şebekelerinin ve işledikleri suçların bir bir ortaya çıkarılmasına çok üzülmüş olmalı ki, yazısını şöyle sürdürüyor.:

"Vatanlı dopdolu gençler, kendilerini vatana adamış pırıl pırıl çocuklar, bir anarşist bir eşkiya olarak tanıtıldı."

GERÇEĞİN IŞIĞINDA

Projete tipte epileptiform

Doğan Yurdakul

Yazının başlığına bakıp da, "bu da nesi?" demeyin. Bu bir hastalık adı. Bir çeşit akıl hastalığı.

Ali Oğuzhan Cengiz adlı ülkücü komando birçok bombalama olayının faili olduğu ve ordu malı bomba kullandığı gerekçesiyle tutuklandı. MHP'nin Hergün gazetesinden hemen bir açıklama:

"Ali Oğuzhan Cengiz'de, projete tipte epileptiform deşarjlarının varlığı tesbit edildi."

Profesör Karafakıoğlu'nun katil zanlılarının ortaya çıkarılması ise başka türlü bir film senaryosu.

Olayın görgü tanıklarının tariflerine göre, katil zanlılarının eşkali belirleniyor. Bu eşkaller üzerinden faillerin temsili resimleri çiziliyor. Hürriyet gazetesi bu resimleri, daha önce MHP Kocamustafapaşa şubesi lokalinde çekilmiş olan fotoğraflarda tabancayla poz vermiş ülkücülerden bazılarına benzetiyor. Bu ülkücüler de hemen çıkıp "biz katil değiliz" diye bir basın toplantısı yapıyorlar. Gidip "sağlam" raporu alıyorlar ve polise teslim oluyorlar.

Hergün gazetesi bu olaya da yeni bir kulp takmakta geçikmiyor. "Piyeste çekilen resimler delil diye kullanılıyor" şeklinde manşet atıyor.

Hergün'e göre, MHP Kocamustafapaşa lokalinde çekilip Günaydın gazetesinde yayınlanan fotoğraflar, bir tiyatro provasından sahnelenmiş. Yani o ellerinde tabancalarla poz veren, hedefe nişan alan ülkücülerin resimleri, meğerse Kocamustafapaşa şubesinde hazırlanmakta olan bir temsilin provasıymış!

MHP'liler, daralmakta olan çemberi yarmanın çaresini, herkesi aptal yerine koymakta bulmuşlar. İnsanın sorası geliyor: "Yahu bu partide ajandan, provokatörden, deliden, aylaktan başka kimse yok mu?"

— Cengiz Ayhan adında bir ülkücü çeşitli cinayetlerin sorumlusu olarak aranıyor, ne dersiniz?

— Yalandır, iftiradır. O adam komünist ajanıdır, CIA ajanıdır.

— Peki Ali Oğuzhan Cengiz adında başka bir ülkücü de bomba olaylarının sanığı olarak tutuklandı. Buna ne buyrulur?

— O çocukcağız, üzerinize afiyet, biraz projete tipte epileptiform deşarjları gösteriyor. Yani delidir.

— Bir sürü MHP'li komando suç aletleriyle yakalanıyor, suclarını itiraf ediyor, ya buna ne diyeceksiniz?

— İftira, onlar bizden değil, partimizle ilgisi yok.

— Peki ya Kocamustafapaşa lokalinde bulunan tabancalar ellerde poz poz fotoğraflar?

— Efendim, o sırada Kocamustafapaşa lokalimizde bir tiyatro oyununun provaları yapılıyordu. Bu fotoğraflar o piyeste çekilmiştir.

MHP'nin oynadığı tiyatroya bakın, içyüzünü anlayın. Bu yalana inansak bile, durmadan barıştan, gönül seferberliğinden sözeden MHP'nin böylesine tabanca, kan, barut, duman dolu bir tiyatro eserini sahneye koymasını doğrusu çok ayıpladık. Ne diyor MHP İstanbul Gençlik Kolları Başkanı? "Silah bizde meraktır. Benim de böyle fotoğraflarım vardır. Ancak dün hepsini yırttım, artık hatıralara veda ediyoruz."

Anlıyorsunuz değil mi? Tiyatrodan kastedtikleri belli. Bütün Türkiye'yi bir tiyatro sahnesi olarak düşünmüşler, aktörleri elleri tabancalı, bombalı ülkücüler olan kanlı bir oyunu sahneye koyuyorlar.

Suçların tek tek ortaya çıkmaya başlaması, Kontrgerilla üzerindeki örtünün kaldırılması oyunun sonunu yaklaştırıyor. Perde neredeyse oyuncuların üzerine kapanmaya yüz tutuyor.

Tam bu sırada bu tiyatroyu zevkle seyretmekte olan Bayar-Türün-Demirel üçlüsünden itiraz yükseliyor: "Aman perde kapanmasın, oyun devam etsin." Ve AP Kongresinden faşizm oyuncularına cankurtaran simidi atılıyor. "Sine-i millete dönmek" tehditleri, Türün'e Demirel'den fazla oy vermeleri ile perdenin kapanmasına engel olunuyor.

Fatin Rüştü Zorlu'nun kızı, AP Kongresinde bildiri dağıtıyor: "İnan seçilirse AP'den istifa ederim." Hergün gazetesi karikatür yapıyor: Arkasına tekme yemiş bir İnan AP Kongresinden kapı dışarı edilmiş.

Ellerinde "kapı" gibi deli raporu olan katiller vardır. Nasıl olsa kimse karışmaz diye diledikleri gibi cinayet işlerler.

Hitler'e de öldükten sonra "deli" demişlerdi.

Türkeş'in cinayetlere koyduğu teşhis de aynı: "Projete tipte epileptiform." Her alanda olduğu gibi, bunda da mı Hitler'in izinden yürüyorlar dersiniz?

Lefkoşe Türk ve Rum Belediye Başkanları yeniden buluştu

LEFKOŞE (AA) Lefkoşe Türk ve Rum Belediye Başkanları dün sabah Lefkoşe'nin kanalizasyon projesi üzerindeki çalışmalarını sürdürmek üzere yeşil hattaki Ledra Palas Otelinde yeniden biraraya geldiler.

Toplantıya Birleşmiş Milletler Kalkınma programınca görevlendirilen yabancı uzmanlar da katıldılar.

Birleşmiş Milletler Barış Gücü'nün kontrolündeki Ledra Palas Otelindeki buluşma Lefkoşe Türk ve Rum Belediye Başkanları Mustafa Akıncı ile Lellos Demetriades'in üçüncü buluşmaları olacaktır.

Akıncı ile Demetriades bir ay kadar önceki görüşmeleri sırasında Lefkoşe'nin bazı sorunları konusunda işbirliği yapma yolunda adımlar atmışlardı. Her iki Belediye Başkanı iki toplum arasındaki sorunların barışçı yoldan ve görüşmelerle çözülmesinden yana olduklarını belirtmişlerdi.

Ali Demir'in sergilenen resimlerinden bir örnek.

RESİM-HEYKEL

Biles Öcal

Ressam Ali Demir ve heykeltraş Mükremin Mungan ile son sergileri üstüne görüştük

A.Demir: "Resimlerimde yöresel ile uluslararası olan arasındaki çelişkiyi vermeyi düşündüm"

M.Mungan: "Ulusal kültürü tahlil ederken sınıfsal tahlili bir kenara itemeyiz"

Beyoğlu Güzel Sanatlar Galerisi'nde 2 - 14 Ekim tarihlerinde üç ressam ve iki heykeltraşımızın katıldığı bir topu sergi izledik. "Beşler Segişi 78" adını taşıyan sergide, Ali Demir, İbrahim Balaban ve Avni Memedoğlu'nun resimleriyle Mükremin Mungan ve Hakkı Çavuşgil'in heykelleri yer aldı. Sanatçılardan Ali Demir ve Mükremin Mungan'la yapıtları ve sanat görüşleri üzerine konuştuk.

Önce Ali Demir sanat sergileri ile halk arasındaki ilişki üzerine görüşlerini belirtti:

"Bugün yaygın olan sergileme yöntemi, halkla sanatçı arasında ilişki kurulması açısından yetersizdir. Yapıtların açık havava ve halkın yoğun bulunduğu yerlere çıkarılması bu ilişkiyi yoğunlaştıracaktır. İlerdeki uğraşlarımızda bu doğrultuda çeşitli olanakları değerlendirmeye çalışacağız.

"22 - 30 Eylül tarihleri rasında Ankara'da açtığımız Çadır Sergisi, sanat ürününün kitleye hangi yöntemlerle daha yoğun olarak götürülebileceği konusunda güzel bir örnektir."

Sergilenen eserler konusunda izleyicilerin tepkilerini sorduk daha sonra sanatçılara. İlk yanıt Mükremin Mungan'dan geldi:

"İnsan sanat eserini doğal olarak kendi sınıfsal bakış açısıyla değerlendirir. Sergiye bir ön şartlama ile gelir. Mesela bir öğrenci, vurulmuş bir öğrenci resmi ile daha çok ilgileniyor. Bir işçi, sınfsal kavganın, üretimin daha çok yansıtılmasını istiyor. Başka birisi köylü resimlerine bakıp, insanları niye bu kadar yırtık, dökük çiziyorsunuz diyor. Ama bütün bunlar tek başına tayin edici değil bizim için. Biz esas olarak bir doğru üzerinde, kitlenin çeşitli kesimlerinin, çoğunluğun özlemleri doğrultusunda tahliller yapabiliyorsak, o zaman kitleyi gerçekten etkileyebiliriz ve bu sayede kitleden gelecek eleştiriler de daha yararlı olur."

Mungan, yapıtların halka ulaştırılması konusunda da şunları söyledi:

"Bugün bizler gibi belli bir dünya görüşüne bağlı sanatçıların galerilere kabul edilmeleri önemli bir sorun. Burada sanatçı ya teslim olacak, onların dediği gibi yazıp çizecek ya da gercek anlamda yani üretimdeki dürüstlüğü ile halka ulaşmaya çalışacak.

"Bunun için halkın yoğun olduğu yerlerde sergiler düzenlenebilir, demokratik kitle örgütlerinin salonlarından, belediyelerin sağladığı olanaklardan, festivallerden yararlanılabilir. Önemli olan bir mesaj taşıyan yapıtın halka ulaştırılmasıdır. Burada eserleri sergilenen beş arkadaş, kendi mücadelelerini vermiş ve engellere rağmen bir yere varmış kişilerdir

"Bugün bütün galerilerın jürileri var. Burada da jüri düzeni var. Sınıflı toplumda sanatçıyı böyle kurumlar aracılığıyla engellemeye çalışıyorlar. Yapıtlarını galerilerde sergilemeyi isteyenler için eleme sistemi korkulu bir rüya. Buna karşı açık sergilerin kitleyle bütünleşme yolunda çok olumlu yönleri var. Bu uğraş içinde bütün sanatçılara da bu yolu öneriyoruz.

"Bir sanatçı yaşadığı çağa ve topluma ters düşemez. Ulusal kültürünü çok iyi incelemek zorundadır. Ulusal kültürü tahlil ederken, sınıfsal tahlili bir kenara itemeyiz. Bizim birlikteliğimizi sağlayan temel unsur bu. Ulusal kültürün bilimsel olarak yerine oturtulması. Anadolu'da yoğun bir kültür birikimi var. Ali Demir bunu bozkırın sarısı ile dile getirir. Balaban Anadolu'nun hüznünü karasabanla verir."

Ali Demir de bu görüşlere şunları ekledi:

"Sorun sanatın somut ve yaşanılan gerçekliğin içinde yaşanılır hale gelmesi. Sanatın kitle ve sanatçıyla birlikte oluşturulması. Bunun için bu yapıtlarda belli bir toplum kesimine değil, toplumun tümüne etki yapabilecek bir yöntem ve öz seçilmiştir."

Demir'e resimleri konusunda sorduk. "Resimlerinde yöresel ile uluslararası olan arasındaki çelişkiyi vermeyi düşündüm" dedi ve şu açıklamaları yaptı:

"İçinde bulunduğumuz yüzyılda aya varılmış olması nedeniyle ay üzerine bir çıplak ayak izi koyarak simgesel bir yorum getirmek istedim. Bu simgesel leke altında Anadolu toprağındaki yoksulluğu ve buradaki çelişkiyi göstermeye çalıştım. Yöresel düzeyde ve sömürülen insana simge olarak Anadolu kadınını seçtim. Dinsel inanışın, çağın gerçekliğine ters biçimde yoğunlaştırılmasını, geri kalmışlığa neden olarak göstermek istedim. Hazıra konma eğilimini, eski kilise yapıtlarının camiye çevrilmesi biciminde vermeve çalıştım. Bir öğrencinin ölümünü, toplumun bütün kurumlarıyla sırt çevirerek at yarışı seyretmesi ve öğrenciye ağlayanın yalnız annesi olması gibi olgularla çizdim. Bunlar bir gerçeğin çeşitli kesitleriydi.

"Ayrıca dinsel tapınma içinde olan bir ihtiyarın üçlü portresini Ortaçağ havasını yansıtacak şekilde çizmeye çalıştım. Dinsel uğraşın ekonomisini ters biçimde etkilemesi gerçeğini, ihtiyarın şapkasını yamalı yapmak suretiyle belirtmeye çalıştım."

Mükremin Mungan'ın bir heykeli: Bireysel terörü düşleyen ve kitlelerle birleşmeye inanan iki insan.

SİNEMA

Üç bölümlü kısa film

Nezih Coş

Mevsim başında, Sinema Yazarları Derneği, Bunuel'in "Gündüz Güzeli" filminin ilk gösterisi sırasında bir de kısa film sunmuştu. Bu, 1976'da "Merhaba" adlı ilk uzun filmini yapan genç yönetmen Özcan Arca'nın, bu yıl Antalya Şenliği Kısa Film Yarışmasında "Üçüncülük" ödülü alan yapıtı "Üç Bölümlü Kısa Film" idi. Film, 12 Ekimde Atatürk Kültür Merkezi Açılış Şöleni programı içinde yeniden sunuldu. Bu yazımızda topluma yüzeysel bir gözle bakan bu filmin üzerinde duracağız.

Arca'nın filmi, adından da anlaşılacağı gibi üç bölümden oluşuyor. Birinci bölümde yönetmen bildiri dağıtan bir gencin komandolar tarafından dövülmesini gösteriyor. Toplumun çeşitli kesimlerinden insanların yakınlarında meydana gelen bu olay karşısındaki ilgisizliklerini vurguluyor. Bankta kitap okuyan bir genç kadın, et satmakta olan bir kasap, gözlüklü, pardesülü iki karanlık kişi (sivil polisler), satranç oynayıp pipo içen iki genç, kırda gezinen iki sevgili, olay karşısında son derece kayıtsız bir tavır alıyor ve kavgaya bir göz attıktan sonra hemen kendi dünyalarına dönüyorlar.

İkinci bölümde bir zengin evinin başına buyruk oğlunu, kitaplarla dolu odasında bir tabancayla oynarken görüyoruz. Oğlan, kendisine yiyecek getiren evin hizmetçikızına da tabancayla şaka yapıyor, kendi kendine eğleniyor. Derken tabanca patlıyor ve oğlan bacağını yaralıyor. Bölüm böylece bitiyor.

Üçüncü bölümde ise kırlık bir alanda fotoğraflar çeken genç bir adamı izliyoruz. Bir çiçeğe su damlatıp,, bunun resmini çeken ya da güneş ışınlarının süzüldüğü ağaç dallarını görüntüleyen bir fotoğraf meraklısı bu. Derken adam çalışan bir işçiyle karşılaşıyor. Onun da çeşitli pozlarını çektikten sonra, iki karanlık adam gelip makinasını ve filmini elinden alıyor ve adamı götürüyorlar.

Filmin sonunda "Birinci bölümün devamı" diye kısa bir bölüm daha yer alıyor. Burada da, ilk bölümde dayak yiyen genç, bildirilerini toplayıp yeniden dağıtmak için ileri atılıyor, yüzü ekranda büyüyor ve film sona eriyor.

Şimdi Arca'nın ele aldığı sorunlar üzerinde duralım. Filmin birinci bölümü faşist saldırılara karşı halkın büyük bir kesiminin kayıtsızlığını gösteriyor. Arca, toplumda bu tür bir kayıtsızlık olduğunu varsayıyor ve onu görüntelemek istiyor. Ama gerçek bu mu? Toplumumuzda fasizme karsı önemli bir mücadele potansiyeli yok mu? Halkımızda faşist yuvalarının üzerine gidilmesi, Kontrgerilla'dan ve MHP'den hesap sorulması yönünde bir istek bulunmuyor mu? Bunların hiç birine "hayır" diyebilmek mümkün değildir. Arca ise bu açık gerçeklere sırtını dönmüş, işin dış görünüşüyle, ayrıntılarıyla ilgileniyor. Topluma diyalektik bir gözle bakamıyor. Kitleleri yalnızca kayıtsız insanlar olarak görüyor.

Arca filmini belki de seyirciye "böyle kayıtsız kalmayın, mücadele edin" diyebilmek için çekmiş. Ama film bu haliyle, bu amaca hizmet edemiyor. Yapıt, kitleler için bir mücadele azmi taşımıyor. Tersine ilgisizliği, kendi işine bakmayı, mücadeleden uzak durmayı, daha rahat, daha güzel bir şey olarak görmeye de olanak bırakıyor. Arca, giderek faşizme karşı yalnızca kendisine "devrimciyim" diyen insanların mücadele edebileceğini söylüyor, faşizme karşı etkili mücadelenin ancak en geniş halk kitlelerine dayanak yürütülebileceğini göremiyor. Film bu yönüyle doğru bir yol göstericilik de yapamıyor. Kitleleri küçümseyen, hor gören bir anlayış içinde bulunuyor.

Filmin ikinci ve üçüncü bölümleri de önemli şeyler söylemiyorlar. İkinci bölümde "bazı kişiler faşist saldırı sonucu yaralanırken, bazıları da işte böyle tabancayla oynarken kendilerini vuruyorlar" diye bir espri yapılıyor. Hürriyet ya da Günaydın'ın magazin haberlerini hatırlatan zayıf, anlamsız bir bölüm bu.

Üçüncü bölüm ise sivil polislerin masum insanları dahi baskı altına almalarını göstererek, birinci bölümün olumsuz bildirisini daha da olumsuzlaştırıyor. Arca "öyle bir toplumdayız ki, işçi resmi çeken masum fotoğrafçılar bile yakalanıp götürülüyor; çiçek resimleri çekince dokunulmayan bu kişiler, işçi resmi çekince yakalanıyor" demek istiyor. Film bu bölümdeki yorumuyla faşizmi her yerde hazır, nazır ve güçlü göstermiş oluyor.

Kısaca Özcan Arca, bu filmiyle toplumsal olayların, sınıf mücadelesinin çok çok arkasından gidiyor. Toplumda gözlemlediği birtakım olguları ardarda sıralıyor ama ortaya hiç bir devrimci yan taşımayan, herkesin bildiği olaylarla örülü bir fantazi çıkıyor. Arca'nın filmi mizansen ve yönetim yönünden de, öykülerinin kuruluş yönünden de bir zamanlar Hisar kısa film şenliklerinde bolca izlenen amatör bir hava taşıyor.

30 grafik sanatçısı Ankara'da sergi açtı

Milli Eğitim Bakanlığı ve Alman Kültür Merkezi aracılığı ile Gazi Eğitim Enstitüsünde düzenleren grafik kurslarına 30 sanatçı katıldı. Sanatçılar kurs sonunda grafiklerini Alman Kültür Merkezinde sergilediler. Serginin açılışında, kursları yöneten Kassel Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Varner Kansch, yedi sanatçıya ödül verdi.

Prof. Kansch kendisine yönelttiğimiz [illegible] "Hitler modern [illegible] nemac Almanya'da bulunan sanatçıların büyük çoğunluğu yurt dışına gittiler. Hitler'e karşı mücadeleye orada devam ettiler. Ancak Almanya'da kalıp Hitler'e karşı mücadele eden sanatçılar da oldu. Fakat bunların sayısı cok azdı" dedi.

Aydınlık muhabirinin sorduğu "sınıflarüstü veya tarafsız bir sanat olabilir mi" sorusunu ise: "Sanatta estetik herşeyden önce gelir. Fakat politik bir çizgisi de vardır. [illegible]

Prof. Kansch grafik sanatçılarıyla birlikte

7den 70e spor... 7den 70e spor...

TSYD, Türk Milli Futbol Takımı'nın 55. kuruluş yılını kutluyor

Milli Takımın 40. yıldönümünde o gün hayatta kalanlar

İSTANBUL

Türkiye Spor Yazarları Derneği ile Türk Milli Takımının kuruluşunun 55. yıldönümü nedeniyle Pazar günü İnönü Stadında oynanacak Fenerbahçe-Diyarbakırspor maçından önce bir tören düzenlenecek.

Türk Milli Takımı ilk maçının Romen Milli Takımıyla 26 Ekim 1923 günü İstanbul'da yapmıştı. Milli Takım bu maçta Romanya ile 2-2 berabere kalmıştı.

İlk Milli Takımda yer alan oyunculardan bugün yalnız beşi hayatta. TYSD bu beş kişiye düzenlenecek törende altın futbol ayakkabısı ve birer şilt hediye edecek.

Hayatta kalan futbolcular şunlardır: Kaleci Nedim, Sağbek Cafer Çağatay, Sağiç Alaettin Baydar, Sol iç Sabih Arca, Sol açık Bedri Gürsoy.

Basketbol maçları Spor ve Sergi Sarayı'na alındı

ANKARA

Basketbol Federasyonu Başkanı Uğur Erel İstanbul'da yapılacak olan Basketbol lig maçlarının bu haftadan itibaren Spor ve Sergi Sarayında oynanacağını söyledi.

Federasyon Başkanı Erel, bugüne değin Anadolu, Spor Sitesi Salonunda yapılan karşılaşmaları izlemeye gelen sporseverlerin maçları izleme olanağından yoksun kalmaları nedeniyle, İstanbul Belediyesi nezdindeki girişimlerin olumlu sonuç verdiğini belirtti.

Galatasaray'ın Kırıkkalespor karşısında penaltıdan attığı gol

Galatasaray 2 Kırıkkalespor 1

GALATASARAY: Eser, Müfit, Erdoğan, Rıdvan, Hatuniç, B.Mehmet, Öner (Metin), Yaserleviç, Cüneyt, Fatih, Turgay (Gökmen).

KIRIKKALESPOR: Yalçın Ziya, Halil İbrahim, Faruk (Mehmet Carda) Arman, Mustafa, Mehmet, Halil, Mahmut, Asım, Hamit.

İlk dakikalarda her iki takımın da önemli bir atağı olmadı. 24. dakikada Öner'in Kırıkkale kalesi önünde yaptığı ortaya Ziya ve Cüneyt hamle yaptı. Maçın hakemi Galatasaray lehine penaltı verdi. Fatih penaltı atışını kullanarak Galatasaray'ı 1-0 öne geçiren golü attı.

34. dakikada Kırıkkale'nin bu maçta başarılıoyunlar çıkaran oyuncusu Mustafa, Mehmet'e pas çıkardı. Mehmet'in kullandığı topu Rasim kale direği üstünden dışarı çıkardı.

İlk yarı 1-0 Galatasaray lehine kapandı. Kırıkkale ikinci devrede ilk devreye oranla daha atak bir oyun çıkardı. 70. dakikada Kırıkkalespordu Hamit'in ceza sahası içinde attığı pası Halil aldı. Halil topu kontrol edip akıllıca vurunca durum 1-1 oldu.

88. dakikada Galatasaray kazandığı korner atışını Erdoğan vasıtasıyla kullandı. Fatih gelen topa uzandı ve Galatasaray'ı 2-1 öne geçiren golü attı. Maç bu skorla sona erdi.

Türkiye Kupası'nda oynanan diğer maç sonuçları şöyle:

Orduspor-Zonguldakspor:	1–1
Altay-Sarıyer:	2–0
Vefa-Kocaelispor:	0–2
Beykoz-Sebat Gençlik	1–0
Boluspor-Bandırmaspor:	0–1
Diyarbakırspor-Uşakspor:	5–0
Rizespor-Adana D.Spor:	1–1
Altınordu-Ankaragücü:	0–1
Adanaspor-Bursaspor:	0–1
Şekerspor - G. Antepspor	1–1

1. Amatör Küme puan cetveli

A

TAKIMLAR	O	G	B	M	A	Y	P
Sarıyer	6	4	2	0	8	2	10
İ.E.T.T.	6	4	1	1	8	4	9
Bayrampaşa	6	3	2	1	9	5	8
Alemdar	8	2	4	2	3	3	8
Yıldıztabya	6	2	3	1	3	2	7
Yaylaspor	8	2	3	3	5	7	7
Camialtı	7	2	3	2	4	6	7
Şişli	7	1	4	2	7	7	6
Kartal	8	1	3	4	6	9	5
Kalespor	7	2	1	4	5	9	5
Sükeymaniye	7	1	2	4	5	9	4

B

TAKIMLAR	O	G	B	M	A	Y	P
T.Tayfun	7	4	2	1	16	5	10
Okmeydanı	6	3	3	0	12	4	9
Yıldız	6	3	3	0	9	5	9
Alibeyköy	8	3	3	2	8	7	9
Altınmızrak	8	0	8	0	5	5	8
Gürzafer	7	2	3	2	5	5	7
Bakırköy	6	2	2	2	5	5	6
Rami	7	2	1	4	7	6	5
Darüşşafaka	5	2	1	2	6	10	5
Telsizspor	7	1	2	4	3	7	4
Kireçburnu	7	0	2	5	3	20	2

C

TAKIMLAR	O	G	B	M	A	Y	P
Dikilitaş	8	6	2	0	17	5	14
Paşabahçe	8	3	5	0	9	6	11
Taçspor	7	4	1	2	10	4	9
Zeytinburnu	7	3	3	1	11	9	9
Gaizi Os.Paşa	8	2	5	1	7	6	9
İTÜ	8	2	3	3	8	9	7
Topkapı	7	2	3	2	7	8	7
Yalova	7	2	2	3	10	11	6
Cankurtaran	8	1	4	3	9	10	6
Kadırga	8	1	4	3	6	11	6
K.Çekmece	8	1	3	4	7	13	5
Yenişehir	8	0	3	5	3	12	3

D

TAKIMLAR	O	G	B	M	A	Y	P
Mecidiyeköy	8	7	1	0	14	2	15
Tekel	7	5	1	1	12	4	11
Sirkeci	7	5	0	2	12	6	10
Çapa	8	4	1	3	10	12	9
Özenspor	7	3	2	2	13	10	8
Davutpaşa	8	3	2	3	9	8	8
Bağlarbaşı	8	2	4	2	8	7	8
Ortaköy	8	2	3	3	6	8	7
Safrakule	7	1	2	4	6	11	4
Y.S.Selim	7	0	4	3	2	7	4
Yeldeğirmeni	8	1	2	5	7	14	4
Kasımpaşa	7	0	2	5	2	12	2

E

TAKIMLAR	O	G	B	M	A	Y	P
Karagümrük	8	6	2	0	18	3	14
Anadoluhisarı	7	5	2	0	14	3	12
Maltepe Genç.	8	4	2	2	6	3	10
Muradiye	8	2	4	2	9	13	8
K.Ayasofya	8	3	2	3	6	11	8
Gedikpaşa	8	3	2	3	5	4	8
İskenderpaşa	8	1	5	2	5	8	7
Maltepespor	7	2	2	3	7	7	6
Cibalı	7	1	4	2	7	8	6
İstiklal	8	2	1	5	8	10	5
Galata	8	2	1	5	6	12	5
Pendik	7	0	3	4	3	12	3

F

TAKIMLAR	O	G	B	M	A	Y	P
Nişantaşı	7	4	3	0	8	2	11
Emirgan	7	3	3	1	6	4	9
Eyüp	8	3	3	2	6	4	9
Demirspor	8	1	6	1	12	10	8
Sultantepe	7	3	2	2	7	5	8
Çırçır	7	2	3	2	7	6	7
G.Saray	6	2	2	2	6	6	6
Beykoz	7	1	4	2	4	6	6
Yedikule	7	1	4	2	3	7	6
Haliç	7	1	3	3	4	8	5
Tepebaşı	7	0	3	4	9	14	3

SOSYAL SINIFLAR VE SPOR

9 ALİ GÜR

B.Eğitimi Öğretmenleri Derneği G.Başkanı

Sporda ortak bahis, birçok şikeli yarışmalara da neden oldu

Yeni çağımızda en yaygın kitle hareketinin özündeki iki unsur -eğlence ve rekabet- çok önceleri burjuvazi tarafından keşfedilmiş. Önceleri tümüyle bireyin bir içgüdü gereksinimi olan hareket ihtiyacı, toplumsal ve sınıfsal bir nitelik kazanarak tam da egemen sınıfların istediği biçimde bireyi şartlayacak bir eğitim aracı olmuş. Birey için gerçekten bir gereksinme olan ve eğitim yönünden insan ancak ruhu ve fikri yanında bedeniyle de eğitildiği zaman bir bütünlük sağlanacak iken eğitimin tümü gibi bu yönü de egemen sınıfın korkunç bir silahı oluyordu.

Egemen sınıflar ve özellikle kapitalizm döneminde burjuvazi, herşeyi, her alanı kendi sınıf çıkarına uydurduğu, çarpıttığı, yozlaştırdığı, gibi sporu da kimi zaman düzenin gerektirdiği insan biçimini yetiştirmek üzere genel eğitim içinde kullanmış, kimi zaman askeri yönüne ağırlık vermiş, kimi zaman da tam bir uyutma aracı eğlence zevk, sefahat niteliğinde kullanmıştır.

Golf, kriket, gibi oyunların yanında, köpek yarışları büyük ilgi çeken eğlendirici nitelikte sportif etkinlikler ve hele boks sporunda ta başından beri burjuvazinin ortak bahis ile, amacı kendi istemleri yönünde geliştirdiği görülür. Ortak bahis işin içine girince birçok hileli ve şikeli yarışmaların nedeni olmuştur. Ortak bahis (bir çeşit kumar) hatta birçok uzun mesafe koşuları ve yürüyüşlerinde uygulanmıştır. (G. Pattrikson) Bu nedenle zaman zaman tüm yarışmalara yasaklamalar konulmuş, 1800 yılları başlarında Amatör Spor Konfederasyonu kurulduktan sonra birçok sporlar tekrar popularite kazanmağa başlamıştır.

20. yüzyılın başında bu spor çeşitleri okullara girmeye başlamıştır. Başlangıçta halk okulları-Puplic Schools- yoksul ailelerden gelen erkek çocuklarının parasız eğitim görebileceği kurumlar olarak kurulmasına rağmen 17. yüzyılın ikinci yarısında bu yatılı okullar tamamen değişik öğrenci gruplarını almaya başlamış, Daha çok lordların ve aristokrasinin çocuklarını kabul etmeye başlayan bu okullar 1780 yılında tam anlamıyla soylu sınıfların kurumları haline dönüşmüş. Öğretmenlerin çoğu alt sınıftan geldiği için, soylu sınıfların çocukları bunların emirlerini dinlememeye başlayınca önceleri kurulmuş olan otorite dağılmaya başlamıştır. Okulların içinde egemenlik öğretmenlerden en yaşlı ve en güçlü öğrencilere geçmiştir. Yüzyılımızın başında öğretmenler tekrar söz sahibi olmak için uğraş verirken öğrencilerle öğretmenler arasında açıkça ve sertçe fiziki çatışmalar çıkmıştır. Birçok kez bu çatışmaları yatıştırmak için askeri müdahalelere başvurulmuştur.

Okul yönetiminin, bu sınırlı gücü öğrencilerin spor işlerini de kendi kendilerine düzenlemelerini sonuçlamıştır. Fakat spor işlerini kendileri düzenleyen öğrencilerin arasında ancak kuvvetli, güçlü olanların egemenliği, sürdü. Örneğin en yaşlı, en güçlü öğrenciler diğer daha küçük sınıflardaki öğrencilere her türlü angaryayı yaptırabilmişlerdir. Hatta zorla futbol dahi oynatıyorlardı. Ancak bu oyunlarda dahi çoğu zaman onlara görece edilgen roller veriyorlardı. (Louis de Geer'in Singleton'daki böyle bir okula ait anılarını anlatan kitapları)

1830 yıllarında kamuoyu bu sisteme bir çare bulmanın gerekliliğine inanınca, R de (Amerikan futbolu dediğimiz spora ismini veren okul) Rektör Thomas Arnold sorunu değişik bir biçimde ele aldı. Sporun genel olarak o yıllardaki uygulanış ve amaçlarına eğitsel amaçlarını ekledi. "Toplumsal ve kişisel çok değerli özelliklerin bu yolla kazanılacağını" (Me İntosh, 1969) belirterek "prefektfag" sistemine (en güçlü öğrencilerin yarışmalar sonunda seçilip tüm spor ve öğrenci ilişkilerinde tek lider olması) son verdi. Okulda lider öğrencileri kendisi seçmeye başladı.

Bu yıllarda en önemli bir nokta olarak belirtilmesi gereken şey orta sınıfların -küçük burjuva- spor konusunda hem yönetici hem de bizzat uygulayıcı olarak etkinliğidir.

1800 yılları sonlarına doğru ise spor işçi sınıfı arasında yaygınlık kazandı. İş günlerinin ve iş saatlerinin azalması bunda başlıca rolü oynadı. Ancak çok önemli olan bir yön de liberalizm parasal çıkar düşünceleriydi. Kapitalizm herkes için sporu, doğal olarak işçi sınıfı için sporu fevkalede önemli buluyor ve ateşli propagandasını yapıyordu.

(Devam Edecek)

Kısa/Kısa

● Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur "Sovyetler Birliği ve Bulgaristan izlenimlerini, Moskova dönüşünde geniş bir biçimde açıklayacağım" dedi.

Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur ile birlikte Sovyetler Birliği'ne giden ekip arasında Bakanlık Müsteşarı Orhan Çaplı, Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili Fikret Ünlü ve Atletizm Federasyonu Başkanı Kurthan Fişek bulunuyor.

Gençlik ve Spro Bakanlığı'nda boş bulunan Müşavirliğe gazeteci Nahit Duru getirildi.

Nahit Duru Bakanlığın Basın ve Halkla İlişkiler Dairesine vekalet edecek ve bu arada Bakan Çakmur'un basın ile ilişkilerini düzenleyecek.

● Ankara'nın profesyonel Ligde yeralan takımlarına mensup yöneticiler bir araya gelerek birlik ve dayanışma toplantısı yapacaklar.

● Türkiye A Milli Futbol Takımı Avrupa Uluslar Kupasındaki Galler ile yapacağı maça hazırlanmak için 23 Kasımda Samsun'da kampa giriyor. Milli Takım 26 Kasım Pazar günü Samsunspor'la bir hazırlık maçı yapacak.

● Pazar günü Diyarbakırspor-Ekşehirspor maçından sonra saha dışında meydana gelen olaylarla ilgili olarak 14 kişi tutuklandı.

MALATYA'DA TÖB-DER ÜYESİ BİR ÖĞRETMEN ÖLDÜRÜLDÜ

● İstanbul'da önceki gün yaralanan bir kız çocuğu ile bir sıvacı kurtarılamayarak öldü

HABER MERKEZİ

Malatya'nın Bahçebaşı Kasabası, İbrahim Karaoğlan İlkokulu Öğretmeni TÖB-DER üyesi Murtaza Kara önceki gece bir arabadan açılan ateşle öldürüldü. Saat 19.00 sıralarında Cengiz Topel Caddesinde evine gitmekte olan Murtaza Kara'ya Toprak Su binası önünde plakası tespit edilemeyen beyaz bir Anadol otomobilden ateş açıldı. Açılan ateş sonucu olay yerinde ölen Murtaza Kara'nın cenazesi, cenaze törenlerine izin verilmediği için, aynı gece köyüne gönderilerek toprağa verildi.

İSTANBUL'DA

Dün saat 16.45'de Galatasaray Lisesi önünde bulunan ABD Konsolosluğuna ait bir araç yakılmak istendi. İçinde Konsolosluğun Kültür Ateşesi ve Sekreteri bulunan arabanın yakılmasını engellemek isteyen polisle arabayı yakmak isteyen üç kişi arasında çatışma çıktı. Çatışma sonunda Halil Yıldız adlı işçi kolundan tabanca kurşunuyla yaralantı. Bu arada Galatasaray'da bulunan Pamukbank Şubesinin de camları kurşunlandı. Olaydan sonra THA'ya telefon eden bir kişi, "ABD emperyalizminin üslerinin Türkiye'de açılmasını protesto için yaptığımız eylemler sürecek. Mahir Hüseyin Ulaş Kurtuluşa kadar savaş" diyerek telefonu kapattı.

● Sanatçı Sezer Güvenirgil dün saat 05.00 sıralarında Mecidiyeköy'de silahlı dört kişi tarafından soyuldu. Soyguncular yakalanamadı.

● TİKKO adlı gizli örgüte mensup oldukları öne sürülen ve Okmeydanı Yapı ve Kredi Bankasını soymaktan sanık beş kişiden üçü delil yetersizliğinden serbest bırakıldı. Okmeydanında meydana gelen banka soygunu 1977 Ağustosunda gerçekleştirilmiş ve olay sırasında çıkan çatışmada Celalettin Pala adlı polis memuru öldürülmüştü.

● ORD. PROF. DR. Bedri Karafakıoğlu'nu öldürmekten sanık Hamdi Karakaya Nihat Can ve Tuncay Olgun Bakırköy savcılığına teslim olduktan sonra soruşturulmalarının sürdürülmesine devam etmek için İkinci Şube Müdürlüğüne getirildi.

● İstanbul'da önceki gün meydana gelen çatışmalar sırasında yaralanan bir kız çocuğu ile bir sıvacı kurtarılamayarak öldü.

Önceki gün Fatih Darüşşafaka Caddesinde saat 13.30 sıralarında meydana gelen bir çatışma sırasında, yoldan geçmekte iken tabanca kurşunuyla yaralanan ve hastaneye kaldırılan Şennur Özen (14) bir kız çocuğu, kurtarılamıyarak öldü. Olay sırasında Gelenbeyi Ortaokulu öğrencisi Orhan Şermet de yaralandı. Yaralı öğrencinin sağ eğilimli olduğu bildirildi.

Şehremini'de Kaşgarlı Mahmut Sokakta meydana gelen bir çatışma sırasında, bir binanın dördüncü katında sıva yapmktayken yaralanan Fikret Kara adındaki bir inşaat işçisi, yaralı olarak kaldırıldığı hastanede kurtarılamayarak öldü.

● Vefa lisesi öğrencileri dün İstanbul Milli Eğitim Müdürünü ziyaret ederek faşist saldırılar sonucu süresiz kapatılan okullarının bir an önce açılmasını istediler. Öğrenciler okul yakınında bulunan ve okula sürekli ateş açılan Akıncılar yurdunun da kapatılmasını istediler. Aralarında hiç bir sorun bulunmadını belirten öğrenciler "asker komandolar ve polis bizi dışardan gelen saldırılardan korusun, bizim aramızda çözemediğimiz hiç bir mesele yok" dediler.

● Bir bankanın Kadıköy Ziverbey Şubesini soymaktan sanık, Erdem Karakoç adlı bir kişi dün Atatürk Eğitim Enstitüsü yanındaki bir kahvede otururken yakalandı. Ön adı Ali olan ikinci soyguncunun bulunması için polis faşistlerin barındığı Atatürk Eğitim Enstitüsü yurdunda aramalar yaptı.

İZMİR'DE

TİKKO'cu Orhan Bakır'ı kaçırmaktan sanık ve hakkında gıyabi tutuklama kararı olan Faruk Acar, dün Buca Ufuk Mahallesinde yakalandı. Yakalanan sanık cezaevine gönderildi.

Orhan Bakır'ın kaçırılması olayı, geçen yıl Ege Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi önünde meydana gelmişti. Orhan Bakır tedavi için getirildiği fakülte önünden silahlı 4 kişi tarafından kaçırılmış ve bu arada jandarma eri Bayram Özcan öldürülmüştü.

KAYSERİ DGB BOMBALANDI

Kayseri Devrimci Gençlik Birliği binası önceki gece saat 22.30 sıralarında bombalandı. Patlama binada hasara yol açtı. Kayseri DGB Başkanı Vahit Kaya bir açıklama yaparak saldırıyı kınadı.

Türk-İş...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Bu arada gündeme yeni bir madde konularak AP programına eklenen "grev, lokavt, ve toplusözleşmelerle ilgili değişiklikler görüşülecek.

Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide yaptığı açıklamada, "Grev ve lokavtın amaçları dışında yapılmasının önlenmesi ve toplusözleşmelerin üretimi düşürmeyecek ölçüler içinde yapılması hükümlerini taşıyan AP programındaki yeni düzenleme konusunda "sessiz kalamaycaklarını" söyledi.

Yönetim Kurulu raporunda "Toplumsal Anlaşmanın" daha da ileriye götürülmesi için çalışılması benimsendi. Yönetim Kurulu toplantısı Cuma günü sona erecek.

IŞIKLAR'IN AÇIKLAMASI

Öte yandan DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar, AP'nin 9. Büyük Kongresinde "uzun süreli grev ve lokavtların sınırlandırılması" ilkesinin kabul edilerek, AP programına oybirliği ile alınması konusundaki görüşlerini açıklayarak, AP'nin uğraşısı sonuç vermeyecektir" dedi.

Fehmi Işıklar, görüşlerini şöyle açıkladı. "İşçi sınıfı bugüne kadar grevi amacına uygun biçimde kullanmış ve işverenlerin daha fazla sömürü isteğini bu yolla engellemeye çalışmıştır. Ayrıca işçi sınıfımız, lokavtı sosyal bir suç olarak nitelemiştir. DİSK yasal düzenleme ile lokavtın yasaklanmasını istemiştir. Özellikle greve karşı olan ve lokavttan yana olan AP'nin bu yolda nasıl bir çalışma yapacağı açıktır"

Grevin karşısında yapılacak her türlü çalışma ve girişimin gene işçi sınıfı tarafından tesirsiz hale getirileceğini belirten Işıklar, AP'nin uğraşılarının, ve diğer baskıların bu gelişmeye engel olamaycağını söyledi.

DİSK, TERÖRE KARŞI MÜCADELE KONUSUNU 2. KEZ GÖRÜŞECEK

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonundan yapılan bir açıklamada örgütün Yönetim Kurulu ile Başkanlar Konseyinin 31 Ekim 1978 günü Ankara'da Genel-İş Genel Merkezinde bir toplantıya çağrıldığı belirtildi.

Son ay içinde ikinci kez yapılan bu olağanüstü toplantı çağrısında "demokratik hak ve özgürlüklere yapılan saldırı ve bugünkü terör uygulamalarına karşı ortak mücadele ile ilgili görüşmeler yapılacağı" açıklandı.

Yapılan açıklamada bu toplantının 12-13 Ekim tarihlerinde yapılan ilk olağanüstü toplantının bir devamı niteliğinde olduğu da bildirildi.

CHP Genel Yönetim Kurulu dün toplandı

ANKARA (AA)

CHP Genel Yönetim Kurulu dün Genel Sekreter Mustafa Üstündağ'ın başkanlığında üç saat süren bir toplantı yaptı.

Toplantıda, Genel Sekreter Üstündağ'ın Almanya Sosyal Demokrat Partisinin konuğu olarak Almanya'ya yaptığı gezi hakkında bilgi verdiği, Türkiyeli işçilerinin sorunlarını anlattığı öğrenildi.

Bu arada, Macaristan'a giden Genel Sekreter Yardımcısı Erol Tuncer'in başkanlığındaki heyet üyeleri de, yaptıkları görüşmeler hakkında bilgi verdiler.

Genel Yönetim Kurulu toplantısında ayrıca, Olağanüstü Kurultay çalışmaları gözden geçirildi.

TELEVİZYON

18.30 HABERLER
18.33 SİNBAT'IN SERÜVENLERİ
Çizgi film dizisinin 7. bölümü yayınlanacak.
19.00 FÜLÜT ÖĞRENİYORUM
Program dizisinin 3. bölümünde, önce geçen programda öğrenilenler özetleniyor, öğretmen ve beş çocuk fülütleriyle "Kayıkçı" parçasını çalıyorlar. Konuklar bölümünde piyano eşliğinde çocuklar ve öğretmenleri fülüt parçaları çalıyorlar. Sunan: Nur Eğüz. Hazırlayan: Süheyla Sinkil.
19.30 KÖY
Programda buğdaylarda tohumluk seçimi, buğday tohumlarının temizlenmesi, buğday ekimi mevsimiyle tekniğine uygun ekim, şeker pancarı üretimi ve üreticilerin sorunları, Ankara çayının kirliliği ve Sarıoba köylülerinin bu kirlilikten uğradıkları zararlar konu ediliyor. Ayrıca halk ozanları İsmail Naz ve Şahsi Alper'den deyişler sunuluyor.
20.30 HABERLER
21.05 BEŞ DAKİKA (Çevre Temizliği)
Programda okuyucu mektuplarından örnekler verilerek çevre temizliği ve önemi anlatılıyor. Sunan: Zuhal Çetinkanat. Yapım: Yavuz Tarakçıoğlu. Yönetim: Gürkan Elçi.
21.10 SAVAŞ VE BARIŞ (Yaşam ve Ölüm)
Bu bölümde Piotr, Paris'te mutluluğu bulacak. Andrey ise ölcektir.
22.00 TÜRK SANAT MÜZİĞİ (Mustafa Sağyaşar)
22.30 NAKLEN YAYIN
Strasbourg'da yapılan Dünya Jimnastik Şampiyonasından görüntüler.
23.20 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış
07.02 Köye Haberler
07.30 HABERLER
09.02 Dost Elinden
10.01 Arkası Yarın
12.10 Öğle Üzeri
13.00 HABERLER
15.01 Sizlerle Birlikte
16.05 Okul Radyosu
17.02 Akşama Doğru
18.01 Çocuk Bahçesi
19.00 HABERLER
20.40 Saz Eserleri
21.02 Radyo Tiyatrosu
22.40 Şarkılar
23.00 HABERLER
00.40 Küçük Konser
01.00 Kapanış

TRT 2

08.00 Gün Başlıyor
09.00 Olayların İçinden
10.30 Adsız Kahramanlar
11.20 Türküler Geçidi
12.20 Meslekler ve Okulları
13.15 Hafif Müzik
14.15 Kent ve İnsan
16.20 Arkası Yarın
17.30 Sanat Müziğinde Dans
18.30 Aile
20.15 Türk Hafif Müziği
20.30 Olayların İçinden
21.15 Uluslararası Kurtuluş
23.00 Solistler Geçidi
23.55 Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış
08.00 Sabah İçin
09.00 Barok Müzik
10.00 Türk Yorumcuları
11.00 Öğleye Doğru
12.00 Caz Müziği
13.00 Konser Saati
14.30 Hafif Batı Müziği
15.00 Günün Konseri
16.00 Müzik Dünyasından
17.00 Sizler İçin Hafif Müzik
18.30 Çağdaş Türk Sanat Müziği
19.00 Anıların Müziği
21.30 Çeşitli Müzik
22.00 Küçük Konser
22.30 Caz Dünyası
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Kapanış

Çiğli olayı suikasttır

(Baştarafı 1. Sayfada)

adi bir dikkatsizlik görüntüsü verilmek istenmişti. Ancak Menemen eski savcısı Semih Kaynakçıoğlu, olayın kesinlikle adam öldürmeye teşebbüs olduğunu belirterek davanın Ağır Ceza Mahkemelerinde görüşülmesi gerektiğini açıklamıştı.

Öte yandan İzmir İl İdare Kurulu'nun 284 sayılı kararında, silahı kullanan polis memuru İsmet Çetin'in, gaz tüfeğiyle teçhiz edilmemiş olmasına rağmen tüfeği yanına alarak "emre itaatsizlik" ettiği, "tedbirsizlik ve dikkatsizlik suçu" işlediği iddia edilmişti.

Muhabirlerimizin elde ettiği bilgilere göre mahkeme tarafından daha sonra bilirkişi olarak tayin edilen Müjdat Güneşer'in hazırladığı raporda suikastte kullanılan silahın "kazara patlamasının" imkansız olduğu belirtiliyor. Güneşer'in raporunda olay şöyle açıklanıyor:

"Raporumda da belirttiğim gibi, tüfek dolu, atışa hazır ve emniyet mandalı açık iken dahi çarpma, sarsma, darbeyle ateş almamaktadır. Ayrıca emniyet mandalı kapalı iken yine sarsma, çarpma, darbeye maruz kalma gibi hallerde tüfek ateş almamaktadır. Tüfek dolu ve emniyette iken tetik çekildiğinde ateş almamaktadır. Tüfekle ateş yapıldıktan sonra tüfek içerisindeki boş kovan otomatik olarak dışarıya atılmamaktadır. Boş kovan ancak kovan atma tertibatının elle geriye doğru çekilmesiyle dışarıya atılabilmektedir."

Güneşer bu silahın kullanılış sahasını raporunda şöyle açıklıyor:

"Bu silah ancak özel durumlarda kapalı yerlere sığınan, veya gizlenen bir şahsın tesirsiz hale getirilmesi maksadıyla kullanılabilir ve kullanılması gerekir. Bir parti başkanının karşılanmasında görev alan ve açık havada bu görevi ifa edecek şahsın esasen böyle bir silahı yanına alması ve taşıması uygun düşmez. Yetkili amirlerince böyle bir silahın verilmemesi gerekir. Bu silahlar depoda gizli ve saklanan silahlardır."

SİLAHIN "ÖLDÜRÜCÜ" ETKİSİ VAR

Bilirkişi Müjdat Güneşer'in bu açıklaması tüfeğin güvenlik önlemi ile taşınmadığını ortaya koyuyor. Nitekim silahın talimatnamesinde kullanılma yerleri şöyle açıklanıyor.:

"Gaz silahının talimatnamesinde tesir mesafesi, Kullanma yerleri: Bilhassa kapalı yerlere sığınan ve yanlarında rehin alınmış şahıslar bulunan kişiler bayıltılarak tesirsiz hale getirilmede kullanılır. Açık havada 0-15 kişilik grupların ayakları dibine (şahıs değil, çünkü canlı hedefi rahatlıkla deler ve gazı vücuda püskürterek mutlaka öldürür) ateş edilirse tesir icra eder."

Silahın kullanılma talimatında da açıklandığı gibi tüfeğin açık alanda koruyucu bir etkisi yoktur. Ancak "öldürücü" tesiri vardır.

Bu arada suikast teşebbüsü sırasında bacağından yaralanan Mehmet İsvan'ın avukatı Nevzat Akın'ın sözkonusu bilirkişi raporunda olayın dikkatsizlik değil, öldürmeye teşebbüs olduğunu belirterek davanın ağır ceza mahkemesine intikalini isteyeceği öğrenildi.

DAVANIN NİTELİĞİ KONUSUNDAKİ TARTIŞMA NASIL ORTAYA ÇIKTI?

Menemen eski savcısı Semih Kaynakçıoğlu olayın "TBMM üyesini teammüden öldürmeye teşebbüs" şeklindeki iddianamesi ile Vilayet tarafından bilirkişi olarak görevlendirilen halen Bornova Kaymakamı olan Mustafa Boyata'nın "olay basit bir kazadır" şeklindeki görüşü bu konudaki tartışmaların başlangıcı olmuştu. Bu nedenle ağır cezada görüşülmesi gereken dava İzmir Savcılığı tarafından Menemen Asliye Ceza Mahkemesine gönderilmişti.

Semih Kaynakçıoğlu olayın adam öldürmeye teşebbüs olduğunu savunurken, tengaz tüfeğinin, yere düşerek patlayamayacağını, patlaması için, en az dört ayrı hareketin gerektiğini belirtti. Kanakçıoğlu, "Parti liderleri ile devlet büyüklerinin karşılanması ve korunmasında toplum polisi son halkayı oluşturur. Polisin yönü de korunacak kişiye doğru değil, arkasına dönük olur. Tüfeğin ağzı ise mutlaka yere bakar." demişti.

Dosyayı bu gerekçe ile İzmir Ağır Ceza Mahkemesine gönderen Savcı Semih Kaynakçıoğlu, daha sonra Denizli'ye atanmıştı.

OLAYI SAPTIRMADA YETKİLİLERİN ROLÜ

Çiğli Suikast teşebbüsünden sonra, olayla ilgili demeçler veren İzmir eski Valisi Turgut Eğilmez ile Emniyet Müdürü Mehmet Yalçın yaralamanın basit bir kaza olduğunu öne sürmüşlerdi.

Olayla ilgili soruşturmayı yürüten Menemen Eski Savcısı Semih Kaynakçıoğlu silahı kullanan polis İsmet Çetin hakkında adam öldürmeye tam teşebbüsten, Emniyet eski müdürü Mehmet Yalçın, Toplum Polisi Müdürü Ayhan Özarslan, Mali Şube Müdürü Hüsnü Işık'ı, Birinci Şube Müdür Yardımcısı Mustafa Peştemalcı, Toplum Polisi Hüseyin Saka hakkında da soruşturmayı saptırmak ve suç işleyeni saklamaktan dava açmıştı.

İzmir Eski Valisi Turgut Eğilmez hakkında da kamuoyunu yanıltmak suçundan soruşturma açılmıştı.

Köy-Koop...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Başkanı Ahmet Altun ve Genel Başkan Yardımcısı Hadi İlbaş imzalarıyla 20 Ekim 1978 tarihinde yapıldı. Yapılan açıklamada Nedim Tarhan ve arkadaşlarının Köy-Koop Merkez Birliği ana sözleşmesinin 13. maddesini ihlal ettikleri bildirildi.

Bundan bir süre önce Adakobirlik Başkanı Nedim Tarhan'ın Köy-koop içindeki yıkıcı faaliyetleri üzerine bütün yetkileri elinden alınmış, sadece Genel Başkan yardımcılığı sıfatını göstermelik olarak korunmuştu. Bununla ilgili haber ? Temmuz 1978 tarihli gazetemizde yayınlanmıştı. Ancak Nedim Tarhan ve arkadaşları Köy-Koop içindeki yıkıcı faaliyetlerini sürdürmüşler ve daha önce yaptıkları gibi Köy-Koop'un, TKP'nin Moskava'ya bağlılığı öngören UDC siyasetine katıldıkları yalanını yaymışlardı.

Görevden alınan kişiler yerine köy-Koop ana sözleşmesi ve Genel Kurul kararları uyarınca yedekten Manisa Birlik temsilcisi ve Manisa milletvekili Hasan Zengin, Edirne Birlik temsilcisi Cevdet Kocaman, Bursa Birlik Temsilcisi Veli Bektaş, ve Bolu Birlik temsilcisi Turan Gençer getirildiler.

İTÜ Elektrik...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Elektrik Fakültesi Dekanlığını, en kıdemli Dekan Yardımcısı Prof. Ziyaettin Süder'in sürdüreceği bildirildi.

İTÜ Elktrik Fakültesi Fakülte Kurulunun dün aldığı kararda, "durumun sadece Fakültemiz ve Üniversitemiz açısından değil, bütün Türkiye için son derece vahim ve Üniversitenin kesin tavır almasını gerektiren bir durum olduğunu ve bu bakış açısı ile gerekli girişimlere derhal başlanmasına oy birliği ile karar verildi" deniliyor.

Korutürk...

(Baştarafı 1. Sayfada)

ze yeni görevinizde başarılar diler, tebrik ederim."

Öte yandan Süleyman Demirel Başkanlığındaki AP heyeti dün Korutürk'le yaptıkları görüşmeden önce Anıtkabire giderek saygı duruşunda bulundular ve Kabre çelenk koydular. Demiel Anıtkabir defterine "Hakimiyetin kayıtsız şartsız millete ait olduğunu savunuruz" yazdı.

Bu arada Korutürk, yeni seçilen MSP yöneticilerini de kabul ederek, başarılar diledi.

Kontrgerillaya karşı tepkiler sürüyor

İSMAİL GÖLBAŞ
Genel-İş Sendikası Bşk.
CHP İl İdare Kurulu üyesi,
CHP Belediye Meclisi üyesi
-AYDIN

"Hükümetin Kontrgerilla ile mücadele etmesini istiyorum"

Bir işçi kuruluşu olarak Kontrgerillanın su yüzüne çıkarılması isteğine canı gönülden katılıyorum. Tüm demokratik kuruluşlar Aydınlık'ın bu yayınını benimsiyor. Yargı organlarının ve hükümetin bu yasa dışı örgütle mücadele etmesini istiyorum.

Aydınlık gazetesi Kontrgerilla hakkında çeşitli bilgiler ve belgeler vermektedir. Buradan da Kontrgerillanın yasa dışı bir örgüt olduğu kanıtlanmaya çalışılmaktadır. Sorumluluğu hükümete aittir. Hükümetin soruşturmayı gizlilik içinde yürüttüğünü sanıyorum. İşçi kuruluşu olarak konu ile ilgilenmenin yavaş gittiğini, hükümetin daha derli toplu bir şekilde Kontrgerillanın üzerine gitmesini istiyorum. Hükümetin bu konu hakkında vatandaşlara açıklama yapması gerekmektedir.

HÜSEYİN ŞARKLI
Gaziantep Halkevi Bşk.
-G.Antep CHP Merkez
İlçe Gençlik Kolu Bşk.

"Hükümet Kontrgerillanın üzerine cesaretle gitmelidir"

Aydınlık gazetesini daha önce izlemezdim. Bu Kontrgerilla yazı dizisi başladığından beri okuyorum. Kontrgerilla hakkında çok geniş bilgi veriyor. Bu konuda halka çok yararlı oluyor. Hükümet bunların üzerine cesaretle gitmelidir. Kontrgerilladan hesap sorulmalıdır.

KEMAL ÖZTÜRK
Çimse-İş Mersin Şube Başkanı

"MHP ve Kontrgerilladan mutlaka hesap sorulmalıdır"

Kontrgerilla ile ilgili yayın yapan Aydınlık gazetesine Türkeş Kontrgerilla ve savunuculuğunu yapan sahte devrimciler Moskova Radyosu, faşist revizyonist kişi ve kuruluşlar tam saldırıya geçmişlerdir. Ancak, bir söz vardır. Meyvesi olmayan ağaca taş atılmaz diye. Demek ki Aydınlık gazetesi Kontrgerilla, Türkeş ve Brejnev'in kirli çamaşırlarını gün ışığına çıkarmakla devrimci görevini ve sorumluluğunu yerine getirdiği için, taş atıyor ve saldırıyorlar.

Aydınlık gazetesinin Kontrgerilla ile ilgili yayınını başından beri izliyorum. Gazetenin Kontrgerilla, MHP, iki süper devlet, ABD ve Rus Sovyet sosyal-emperyalistlerine karşı vermiş olduğu mücadeleyi destekliyorum. Ayrıca, TİKP Başkanı Doğu Perinçek'in Kontrgerillaya karşı mücadele çağrısını çok isabetli buluyor, çağrısına katılıyorum. En başta Ecevit hükümeti olmak üzere tüm devrimci, yurtsever kişi ve kuruluşları Kontrgerillaya ve onun savunuculuğunu yapan faşist ve revizyonist kişi ve kuruluşlara karşı mücadeleye çağırıyorum. Kontrgerilladan hesap sorulmasını istiyorum."

HÜSEYİN ÇIRAKMAN
Halk Ozanı

"Bağımsızlığı savunan insanlara kan kusturanlardan hesap sorulması zamanı geldi ve geçiyor"

"MC döneminde anarşi soldan geliyor diyorlardı. Kontrgerillayı hesaba katmayıp yok, diyorlardı. Aydınlık gazetesi bunu belgeleriyle ortaya koyuyor. Böyle olduğu halde bugünkü hükümetin Kontrgerilladan ve devleti bir sente muhtaç edenlerden hesap sorulmasını halk istiyor. Bu hesap sorulmadığı sürece bugünkü hükümete kuşkulu gözle bakacaktır.

Biz halk ozanları halkın içinde gezeriz. Halk hükümetin neden Kontrgerilladan hesap sormadığını soruyor. Bunun için Aydınlık'ın yaygınlaştıracağı bir "Kontrgerilladan hesap sorulsun" kampanyası halk tarafından büyük ölçüde itibar göreceğine inancım tamdır".

İşkenceci...

(Baştarafı 1. Sayfada)

layısıyla üyelikten ihraç etmişti. İşkenceci avukat İstanbul Barosunun bu kararının iptali için Barolar Birliği'ne başvurmuş, ancak itirazı Barolar Birliği tarafından reddedilmişti. Barolar Birliği Yönetim Kurulu 7/10/1978 tarihli ve 1013/20 sayılı kararıyla aldığı kararı onaylanmak üzere 24/10/1978 tarih ve 2077 sayılı yazıyla Adalet Bakanlığına gönderdi. Adalet Bakanlığının onaylamasıyla Küçüktaşkıner'in ihraç kararı kesinleşecek.

Hükümet...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Yaptıkları yerler birer göz olduğu için, kalabalık ailelerden bazıları kapı kapı dolaşarak kalacak yer arıyor.

Evi yıkılanlardan Mahmut Öztürk 79 yaşında 1920'lerde Kuvay-i Milliye Teşkilatına katılarak ülkemizi işgal eden emperyalist devletlere karşı mücadele vermiş. Yıkılan iki odalı evinde oğlu, gelini, karısı ve dört torunu tam 8 kişi kalıyorlardı. Şimdi üstü naylonla örtülü tek gözlü odaya sığmadıkları için, karısıyla birlikte kapı kapı dolaşıp kalacak yer arıyor. Ülkemizin bağımsızlığını korumak için, işgalci emperyalistlere karşı canını ortaya koyan, şimdi de evi kafasına yıkılan Mahmut Öztürk" Eğer hükümet müsaade ederse burada oturacağız.' diyor.

BİZ BU EVİ ÜÇ ÇOCUĞUN RIZKIYLA YAPTIK

Evi yıkılanlardan Adile Dağlı'nın eşi Müslim Dağlı üç aydır çalışacak iş bulamadığı için boşta geziyor. Üç tane de küçük çocuğu var. En küçük çocuğu kucağında, konuşmaları dinleyen Adile Dağlı şunları söyledi: "Üç çocuğun rızkından kesip bu evi yapmıştık. Başka tutunacak bir dalımız yoktur. Şimdi yıktılar. Hükümet bununla iftihar etsin. Biz de vatandaşız, madem evimizi yıkıyor oturacak yer, çalışacak iş göstersin. Biz hakkımızı almak için mücadele edeceğiz, kaçmak yok."

6 çocuk sahibi, seyyar satıcı Hacı Çoşkun da "Bu Allahtan reva mıdır? Ne diye evimi yıkıyorlar" diyor ve yıkım sırasında, sattığı ıspanağın da enkaz altında kaldığını belirtiyor.

Memur göstergelerine ilişkin kararname yürürlüğe girdi

ANKARA (ÖZEL)

Devlet Memurları Kanunu'nun göstergelerle ilişkin maddesinde değişiklik yapan yasa gücündeki Bakanlar Kurulu kararı bu günkü resmi gazetede yayınlandı.

657 sayılı devlet memurları kanununun göstergelere ilişkin 43 üncü maddesine göre en düşük gösterge 300, en yüksek gösterge 1200 olarak belirlendi. Astsubaylar ile ilgili gösterge tablosu ise 400 ve 1100 olarak saptandı. Yasa gücünde yayınlana bu kararname 1 Kasımdan itibaren yürürlüğe girecek.

Eşlerden birini iş akdi veya toplusözleşme gereği çocukları için aile yardımı alması halinde memur olan eşe çocuklar için yardım ödenmeyecek. Yapılan yardım düşük ise memur olan eşe yalnız aradaki fark ödenecek.

Demirel'in aslanları

(Baştarafı 1. Sayfada)

lendirmekten başka bir işe yaramadı.

AP kongresinde yönetim açısından bir değişiklik olmamıştır. Fakat tüm Türkiye halkı gibi AP tabanı da gelişmekte ve bugün yönetime seçilenlerden daha ileride bulunmaktadır. Tabanın bu durumunu gören ve MHP'nin tecrit olduğunu tesbit eden Demirel'de "Meşru zemini" korumaya özen gösterdiğini söylüyor. Fakat yeni yönetimle bu politikayı yürütmek de birbirine zıt düşmekte ve Demirel'i bir çıkmaza çekmektedir.

Demirel yönetimi ile AP tabanı arasındaki mücadele değişiklik isteyenlerin önümüzdeki dönemde daha güçlenmesinin şartlarını yaratacaktır.

Hükümetin cinayetlerin...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Hoyer ve örgütün üç yöneticisi, gazetemize gönderdikleri yazılarla Kontrgerillaya karşı yürütülen mücadeleyi desteklediklerini belirttiler. Ayrıca Almanya'da yayınlanan Die Neu Welt dergisi son sayısında yayınladığı bir makale ile Kontrgerillanın demokrasinin düşmanı olduğunu bildirerek, Türkiye halkının faşizme karşı mücadelesini destekledigini yazdı.

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ: "HÜKÜMETİN CİNAYETLERİN SORUMLULARINDAN HESAP SORMAKTA BAŞARI GÖSTERECEĞİNİ UMARIZ"

Uluslararası Af Örgütü (Aİ) Federal Almanya Şubesi Türkiye Koordinasyon Şubesi'nin açıklaması şöyledir:

Uluslararası Af Örgütü Türkiye'de 12.3.1971 olayları çevresindeki gelişmeleri gittikçe artan bir endişeyle izledi ve bu nedenle de 1972 başlarında yoğun işkence ve diğer insan haklarının çiğnenmesi haberlerini iyi bir şekilde değerlendirmek üzere "Türkiye Koordinasyon Grubu"nu kurdu. O zamandan beri gelen ve sır sık açık bir şekilde insan haklarının çiğnenmesini delilleriyle ispatlayan haberler dizisi değerlendirildi.

Bu haberlerin bir çoğunda, "Kontr-Gerilla" adını taşıyan bir örgütün çok sayıda işkence ve şiddet olaylarının ve esrarengiz ölüm olaylarının sorumluluğunu taşıdığı ortaya çıktı. Bu tür haberlerin doğruluğunu araştırmamız uzun bir süre başarısızlıkla sonuçlandı. Bu adı taşıyan bir örgüt tarafımızdan ortaya çıkarılamadı.

Ancak yakın zamanlarda bu örgütün ve birçok işkence ve diğer şiddet olaylarının bu örgütun sorumluluğu altında olduğunun delilleri toplanmış oldu.

Uluslararası Af Örgütü bütün bu işkence ve cinayetlerin arkasında yatanı aydınlatan tüm çabaları selamlar ve görevi başındaki Türk hükümetinin ve adeletin bu tüyler ürpertici cinayetlerin sorumlulularından hesap sormakta başarı göstereceğini umar.

ÇEKOSLOVAKYA'NIN İŞGALİNE KARŞI KOMİTE: MÜCADELENİZİ DESTEKLİYORUZ

Çekoslovakya'nın İşgaline Karşı Komite Başkanı Avukat Thorkild Hoyer ve sekreterler Niels Forsby, Lizzie Arctander, Lise Vest Hansen de gazetemize gönderdikleri açıklamada görüşlerini şöyle anlatıyorlar:

"Türkiye halkına, özellikle devrimcilere ve ilericilere Kontrgerilla (ÖHD) tarafından düzenlenen baskıları kınıyoruz.

"Öldürme, adam kaçırma ve işkence demokrasi ile çelişmektedir ve son zamanlarda sık sık görülmektedir.

"Bütün bu şeyler Türkiye'yi demokrasinin temel prensiplerinin ciddi bir şekilde yaşatıldığı bir ülke olarak nitelemeyi zorlaştırıyor.

"Kısaca, Kontrgerillaya karşı mücadelenizi bütün kalbimizle desteklediğimizi bildiririz."

Almanya'nın Frankfurt şehrinde yayınlanan DIE NEU WELT gazetesinin son sayısında Kontrgerilla ile ilgili bir makale yayınladı. Makale de şunlar belirtiliyor:

"Türkiye'de mevcut olan ve Brezilya'daki "Ölüm mangaları" na benzeyen eski faşist cinayet ve terör örgütü Kontrgerilla Türkiye'de büyük tartışmalara yol açtı. Tartışmalara yol açan bu cinayet örgütünün, bütün karanlık işleri Marksist Leninist günlük gazete "Aydınlık" tarafından yayınlanan bir yazı serisi ile açığa çıkarıldı.

"Kontrgerilla Türkiye halkına ve Türkiyeli politikacılara karşı yapılan terör ve suikast eylemlerinin sorumlusudur. Türk Başbakanı Ecevit'e, muhafazasının ağır yaralandığı bir suikast düzenlediler. Aynı şekilde, İstanbul Yeşilköy hava alanını bombalayan Kontrgerillacılar, 1 Mayıs 1977'de 36 silahsız, masum insanı katlederek, bu olayı Rus 5. kolunun aracılığıyla Maocular yaptı yaygarası koparmak istediler. Şu son 8 ay içinde 700'den fazla insanı katlettiler.

"Marksist-Leninist günlük gazete, "Aydınlık" eski Kontrgerilla üyeleri ile yaptıkları röportajlarla, belgelerle, kaynak ve yorumlarla gizli kalmış örgütü açığa çıkardı. Bu olaydan hemen sonra Aydınlık Merkez bürosu, Cumhuriyet Savcılığı tarafından arandı" Aydınlık bu konunun açığa çıkmasında, büyük rol oynadı ve durum öyle bir hale geldiki, bu konu herkesin ağzında dolaşmaya başladı. Artık, Kontrgerillanın arkasında bulunan Türkeş ve Partisi MHP'den başka bütün partiler ve politik çevreler bu örgütün dağılmasını talep etmektedirler."

Kontrgerilla...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Geçtiğimiz hafta içinde Kontrgerillanın ele alınmasını Meclis gündemine kaydettiren Halkçı Parti Genel Başkanı Orhon sözlerini şöyle sürdürdü:

"Halkçı Parti olarak Meclis görüşülmesi açılması isteğimizin ana nedeni, Kontrgerilla konusunda Türkiye basınında Kıbrıs Türk Federe Devletinin şaibe altında bırakılmış olması ve Kıbrıs içinde saptadığımız bir dizi olaydır.

DENKTAŞ'IN PARTİSİ İDDİALARI YALANLIYOR

İktidardaki Ulusal Birlik Partisi milletvekilleri ise, Alper Orhon'a verdikleri cevapta "Kontrgerilla iddialarını Meclis zemininde mahkum edeceğiz" dediler.

Rauf Denktaş'ın oğlu Raif Denktaş tarafından yayınlanan ve iktidar partisinin sözcülüğünü yapan "Zaman" gazetesinde dün yayınlanan açıklamada UBP milletvekilleri "UBP-MHP ilişkisi ve Kontrgerilla gibi saçma ve mesnetsiz bir spekülasyon sürdürülmek istenmektedir. Bunu Meclis zemininde mahkum edeceğiz" dediler.

IMF...

(Baştarafı 1. Sayfada)

sunulacak "borç ödeme takvimi" konusunda bilgiler edinilecek.

Maliye Bakanlığı yetkilileri, Whittome'un Türkiye'ye çağrılmasıyla, halen Ankara'da görüşmelerini sürdüren Avrupa Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD heyetinin bir ilişkisi olmadığını belirttiler. Whittome'nin ziyaretinin tamamen özel bir nitelik taşıdığı bildiriliyor.

Öte yandan, halen Ankara'da temaslarını sürdüren Türkiye'ye yardım Konsorsiyomu başkanı ile, yardımcısı ve OECD Genel Sekreteri yardımcısından oluşan heyet ise Türkiye ile OECD arasında 31 Ekim tarahinde imzalanacak olan "Türkiye Ekonomisi toplantısı'nın ön çalışmalarını yürütüyorlar.

Türkiye uzun bir aradan sonra, İDREC olarak adlandırılan ve bir ülke ekonomisinin OECD tarafından sınanması niteliğindeki toplantılara katılacak. 31 Ekim'de İDREÇ sınavından başarılı bir biçimde çıktığı takdirde Türkiye'ye OECD'den proje ve yardım kredilerinin sağlanacağı bildiriliyor.

Aydınlık
BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi:
FERİT İLSEVER

Yazı İşleri Müdürü MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü O. GÜRHAN ERTÜR
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTÜR
Dağıtım: GAMEDA

MERKEZ BÜRO: İSTANBUL Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu Yazı İşleri Tel: 26 52 44 İdare Tel: 26 54 37

ANKARA BÜROSU: Menekşe Sok. 33/5 Kızılay, Tel: 25 38 69
İZMİR BÜROSU: 857. Sok. Salihağa İş Hanı No: 509, Konak, Tel: 25 25 54
ADANA BÜROSU: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İş Hanı, Kat: 3, No: 16, Tel: 17 493.

YURT DIŞI BÜROLARI:
ALMANYA: Hohenstaufen Str.4 6 Frankfurt M/1 Tel: 0611/74 70 38
FRANSA: 11 rue Jean de Beauvais 75005 Paris Tel: 03 34 602
BELÇİKA: 188, rue Josophat 1030 Bruxelles Tel: 00322-215 40 60
İSVEÇ: Luntmakargatan 58 11358 Stockholm Tel: 30 56 39
HOLLANDA: Bildstr-53 Utrecht Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Montelly 68 1007 Lozan Tel: 24 59 13-

ABONE ÜCRETLERİ:

Yurt İçi	Yurt Dışı
75 TL. (1 Aylık)	30 DM (1 Aylık)
225 TL. (3 Aylık)	90 DM (3 Aylık)
450 TL. (6 Aylık)	160 DM (6 Aylık)
900 TL. (Yıllık)	310 DM (Yıllık)

İLAN TARİFESİ:

2.4.6. sayfalar	(Santimi)	250 lira
3.5.7. sayfalar	(Santimi)	300 lira
Yayın ilanı	(Santimi)	100 lira
" " (Yayın Sayfasında		30 lira
Doğum, Evlenme, Ölüm	(5 Santim)	350 lira
Küçük İlanlar	(Kelimesi)	5 lira

22385—219

TANRI DAĞINDA AÇAN KIZIL ÇİÇEK

(UYGURLAR ve KAZAKLAR ARASINDA)

mehmet ataberk · nuri çolakoğlu

- Gobi Çölü'nün ortasında kurulan bağdan yılda 7 500 ton üzüm elde ediliyor
- Çöl ortasında bir hidroelektrik santrali
- Susuz arazide yetiştirilen 370 dönüm kavak ağacı 90 metre kalınlığında kum ve taş yığını insan iradesi ve çalışmasıyla verimli tarla haline getirilmiş

Hong Lui Hu'de çöl ortasında yetiştirilen asmanın altında sohbet ediyoruz. Türkiye'den binlerce kilometre uzaktayız, ama masamızda, siyah-beyaz her çeşit üzüm: sultani, razakı, çavuş, parmak, yapıncak vb.

Çöl gülü: Hong Lui-hu

"Buralarda bir çiçek açar. Tok gözlüdür, çok az suyla yetinir. Ne de olsa çöl çiçeği. İnce kurumuş gibi duran bir sapın ucunda kıpkızıl küçük bir güle benzer. Buralılar ona Hong Lui Hu derler. "Hong" Han dilinde kızıl demek. Kızıl gül gibi bir anlamı var."

Gobi çölünün ortasındaki bağcılık işletmesi de adını bu çiçekten almış. "Hong Lui Hu", göz alabildiğine uzanan Gobi'nin ortasında 4.000 dönümlük bağları, kavak ağaçlarıyla çölde açan bir çiçek gibi.

Bağcılık işletmesinin sorumlusu Ciang bize bağları gezdirirken sözlerini sürdürüyor:

"Eskiden burası da Gobi idi. Şu tepeden kaynayan su buralara kadar akar gelirdi. Su kıyısında Hong Lui Hu'lar yetişirdi. Çevredeki 3-4 Uygur ailesinden başka hiç bir şey yoktu etrafta. Bütün bunlar da çok eski değil. Bu işe girişeli yeni 20 yıl doluyor. 1959'da geldik buraya. Suya baktık, azdı. Daha çıkar mı diye biraz yokladık. Baktık su artıyor. Onun üzerine burada bir bağ kurmaya karar verdik."

Çölde yetişen sultani, çavuş ve razaki üzümleri

Sözünü kesiyoruz: "Peki, niye burada, neden Gobi'nin ortasında?"

"Bizim ülkemiz geniş ama nüfusumuz da çok. Üstelik topraklarımızın büyük bir kısmı tarıma elverişli değil. Bu nedenle doğaya hakim olmamız, bugüne kadar kullanılmamış arazileri tarıma açmamız gerekiyor. Biz buna, doğanın devrimci dönüşümü diyoruz. İnsanın doğa üzerinde egemenlik kurması.

"1959'da burada bağ kurmaya giriştiğimizde üç meselemiz vardı: Toprak yoktu, su azdı, şiddetli kum fırtınaları vardı. Ama buna rağmen iklim bazı meyvaların yetişmesi için elverişliydi!"

Bunları söylerken, etrafımızdaki bağları işaret ediyor, bağ kütüklerinin yanına gidiyor, yetişen çeşit çeşit üzümleri bize gösteriyor. Bu birkaç bin dönüm üzerinde Türkiye'nin dört bir farklı köşesinde yetişen üzüm türlerinden yetiştirilmiş: Ege'nin sultani'si, İstanbul'un çavuş'u Ankara'nın misketi, parmak üzümü, yapıncak, razakı yanyana asmalarda yetişiyor. Az ötede kavun karpuz bostanları.

Ciang bunları gösterirken, onun ve çevresindeki diğer milliyetlerden tarım emekçilerinin gözlerinde sevinçi ve doğaya karşı kazanılan zaferin yarattığı mutluluğu okuyoruz.

Bir kum fırtınası üç yıllık emeği yok ediyor

"Peki toprak yoktu, su azdı, şiddetli kum fırtınaları vardı da nasıl bu hale getirdiniz burayı?"

Ciang "Önce toprakla başladık" diyor. "Bu Gobi 90 metre derinlikte bir kum ve taş karışımıdır. İçindeki toprak oranı bazı yerlerde yüzde 30'a yükselir ama çoğu yerde yüzde 10'dur. Toprak az olduğundan ne ekersek hemen kuruyordu.

1959'da diktiğimiz bağ fideleri üç yılda ancak yarım metre büyüdü. 1961'de patlak veren bir kasırga, yetişenleri de aldı götürdü.

"Buralarda çok sert kum kasırgaları olur. Ama 31 Mayıs 1961'deki gibisini daha görmedik, bir kilo ağırlığındaki taşları uçurdu. Bütün bağlarımız kum altında kaldı, diktiğimiz ağaçlar söküldü. Üç yıldır harcadığımız bütün emekler silinip gitti."

Dağları taşıyan ihtiyarın ruhuyla

Hong Lui Hu'da çalışan tarım işçileri morallerini bozmamışlar. "Başkan Mao'nun eserlerini inceledik. Özellikle 'Dağları Taşıyan Budala İhtiyar'ı. Sonra Yugung'un ruhuyla yeniden sarıldık çalışmaya.

"Eski tecrübelerimizden çıkan derslerin ışığında bu defa önce 80-90 santim derinliğinde uzun hendekler kazdık. Çevredeki bir tepeyi kazıp, çıkan toprağı buraya getirdik. Önceleri insan sırtında taşıdık. Sepetlerle. Ama artık yeni tarlalar için toprağı kamyonlarımızla getiriyoruz. Bu toprağı kendi ürettiğimiz gübreyle karıştırıp, hendeklere doldurduk. Sonra da fideleri diktik. Bu defa başarmıştık. Fideler hızla büyümeye başladı. Toplam 140.000 fide diktik. İşte böyle oldu."

"Böyle oldu" derken, altında oturduğumuz asmadan çardağı işaret ediyor. Hem de ne asma sekiz metre kadar genişlikte, iki metre yükseklikte, bir kilometreden fazla uzunlukta bir üzüm tüneli.

Şehirdeki işçi ve memurlar da mücadeleye katılıyor

"Biz bu işe başladığımızda Hong Lui Hu deresinden saniyede 0,3 metreküp su akıyordu. Bu da çöle karışıp kayboluyordu. Oysa su olmadan hiç bir şey yapamazdık.

"Bütün halkı seferber ettik. Turfan il merkezinde yapmak istediğimiz işi anlatıp, işçileri, memurları, gençleri bize yardım etmeye çağırdık. Binlercesi geldi.

"Hep beraber kariz kuyuları kazdık. 40 kilometrelik bir su kanalı açtık. Bu yolla akan suyun miktarını saniyede bir metreküpe çıkardık. 40.000 dönüm toprak sulayacak kadar su elde ettik."

Çöle karşı iki silah: Kavak ve yaban otları

"Kum kasırgalarını da iki yolla terbiye ettik. Birincisi, ağaç barajlarını oluşturarak. 20 yılda diktiğimiz ağaçların kapladığı alan 370 dönüm tutuyor. Neredeyse bir koru. Bunları iki-üçlü dörtlü sıralar halinde dikiyoruz. Bu rüzgarın ekili alanı etkilemesini önlüyor.

"İkinci bir silahımız da yaban otları. Çölde tarlalarımıza yakın bölgelerde kumun üzerine yaban otları dikiyoruz. Bunlar neredeyse susuz yetişen bitkiler. Kuma yapışıyor ve kumun rüzgar tarafından savrulmasını önlüyorlar."

Turfan ili devrim komitesi sorumlularından Şen söze karışıyor, "Bütün turfanda şimdiye kadar çölde 30.000 dönüm araziye böyle yaban otu diktik. Ayrıca kum tepelerini de düzeltip tarıma açıyoruz. Bu yolla tarıma açılan arazi 40.000 dönümü buluyor. Doğa koşulları yüzünden eski gerici yönetim yüzünden terk edilmiş 75.000 dönüm tarım arazisi de ıslah edilip yeniden üretime kazandırıldı.." diyor.

Çölde üretilen üzüm konservesi

Hong Lui Hu'da geçen yıl 3.500 ton üzüm elde edilmiş. Dönüm başına verim 1575 kilo. Bu ortalama. Bazı tarlalarda 5 tona yükseliyor.

"Ürünün böyle artması karşımıza işleme sorununu çıkardı. Bunun üzerine bir üzüm işleme fabrikası kurduk. Geçen yıl elde ettiğimiz üzümden 200 ton şıra, 180.000 kutu da üzüm konservesi yapıp sattık. Kalanın 140 tonunu taze, 314 tonunu da kuru üzüm olarak pazarladık," diyor Ciang.

800 kişinin çalıştığı bağcılık işletmesinde herkes işçi ve devletin işçi baremine göre maaş alıyorlar. Alınan ortalama ücret iki kişilik bir ailenin kira, mutfak vb. dahil bir aylık giderini karşılamaya yetiyor.

Çöl ortasında sudan elde edilen elektrik

Cinag: "İşletmemiz büyüdükçe, ihtiyaçlarımız da arttı. Kışın burası soğuk olur. Bunun için yakında bulduğumuz bir kömür madenini işletmeye açtık. Oradan kendi ihtiyacımızı karşılayacak kadar kömür elde ediyoruz.

"Ayrıca Hong Liu Hu deresi üzerinde şimdi bir küçük hidroelektrik santrali kurduk. O da bize yetecek elektrik sağlıyor. Bir un değirmeni kurduk. 2000'den fazla koyun ve kuzu besliyoruz.

"Aslında birçok konuda kendimize yeterli hale geldik. Bir ilkokulumuz bir de ortaokulumuz var. Her ikisi de hem Uygurca, hem Çince eğitim yapıyorlar."

Uçsuz bucaksız Gobi'nin ortasında gözalabildiğine uzanıp giden bu çölde, bitki olarak sadece yerdeki gibi yaban otları var. Ama Hong Lui Hu'daki gibi kararlı insanlar bu kıraç, kızgın çölü tarım arazisi haline getirebiliyorlar.

Kumun fırtınada savrulup, tarlalara, ekinlere zarar vermemesi için dikilen yaban otları, arkada ise kavaklardan oluşan ağaç barajı.

Dörtlü Çetenin saldırısı

Vang Hung-ven, Cang Cung-Ciao, Ciang Cing ve Yao Ven-yuan'dan oluşan dörtlü çete, iktidarı ele geçirmek için verdikleri mücadelede, başarılı çalışma yapan her işletmeye saldırırken, Hong Lui Hu da bundan nasibini almış.

"Buradaki mücadele çok sert oldu" diyor Parti Komitesi sekreteri olan Uygur yoldaş. "Bunlar her kademedeki parti örgütlerinde tasfiyelere giriştiler. Bu amaçla buraya adam gönderdiler. Parti komitemizi bir kenara itip sözde devrimci çalışmaya giriştiler. 'İşçiler, parti komitesinin yerini almalı' sloganını attılar. Parti komitesi yerine işçilerden bir idari komite kurdular. Eski parti komitesini tasfiye etmeye kalkıştılar.

"Üretimin gelişmesini engellediler. Düzenli çalışanları 'yalnız üretime sarılıyor' diye suçladılar. Buna rağmen rekoltevi düşüremediler.

"Parti Komitesi ve kitleler birbirimize kenetlendik, bunları teşhir ettik, elestirdik. Başkan Hua önderliğindeki Merkez Komitesi Dörtlü Çete'yi ezdikten sonra, şimdi bunlara karşı mücadelede kitlelere önderlik ediyoruz.

"Dörtlü Çete'nin etkisi altında kalanlar 'önce devrim yapacağız, sonra üretimi geliştireceğiz' diye düşündüler. Geniş tartışmalarla bu yanlış fikri yıktık, çünkü devrimi üretimin gücü yaşatacaktır."

Çölde mucize

Bu sırada asmaların arasından geçmeyi başaran bir küçük yağmur damlası düşüyor. "Yağmur?" diyoruz. Gülüyorlar. "Şimdi Turfan'ın yağmurunu göreceksiniz. Beş damla ya düşer ya düşmez, kesilir gider" karşılığını veriyorlar.

Ama yağmurun hiç öyle niyeti yok. Arttıkça artıyor. Asma yapraklarının üstünden tozu toprağı alıyor. Yeşilin çeşitli tonları ortaya çıkıyor.

Gün ortasında gök kararmış, şimşekler çakıyor. Ağustos ortasında Gobi'ye sağanak halinde yağmur yağıyor. Hanlı ve Uygur dostlarımız kahkahalarla gülüyorlar.

"Şansınıza, Gobi sizin için özel bir şey yapıyor. Mucize yaratıyorsunuz. Bir yılda bile bu kadar yağmur yağmaz bu çöle" diyorlar.

"Doğa sizin gayretleriniz karşısında utandı" karşılığını veriyoruz. "Bugüne kadar tembel tembel oturmaktan mahçup. Sizin yardımınıza koşuyor. Aslında mucizeyi yaratan sizsiniz. Kararlılığınız çalışkanlığınızla, çöl ortasında bir bağ kurup yaşatmak: İşte gerçek mucize bu."

Yarın: 24 yaşında fabrika müdürü Arzagül

Abdürrezzak Aziz, karısı, çocukları ve komşularıyla asma çardağın altında... İşte eski Toprak ağası İsa Alptekin'in vahşet diye nitelendirdiği şey, eskiden emri altında çalıştırdığı Abdürrezzak gibi yoksul köylülerin esaretten kurtulup, kendi topraklarını kendilerinin işlemesi ve çardak altında oturup sohbet edebilmeleridir.

Traktör sürücüsü Abdürrezzak

Abdürrezzak Aziz 29 yaşında Turfan ili Üzüm Vadisi Halk Komünü'nde traktör sürücüsü olarak çalışıyor.

Abdürrezzak İsa Alptekinlerin toplumunun yoksul köylüsü Aziz'in beş çocuğunun en küçüğü. Yoksul köylü Aziz, eski toplumda çok acı çekmiş. Ekecek bir karış toprağı olmadığından ömrünü toprak ağalarının yanında çalışmakla geçirmiş. Çocuklarını yetiştirebilmek, hayatını sürdürebilmek için kahır ve zulüm altında çalışıp durmuş, ekebilecek bir parça toprağa hasret.

Abdürrezzak, babasının toprak hasretini anlatırken gülüyor, "Bugün 88 yaşında. Aslında evinde oturması lazım. Ama hiç bir kuvvet onu evde tutamaz. Sabahın erken saatlerinde tarlalara gider, bağlara bakar; bir şey yapamayacak gibi hissetse bile oturur toprağa, tarlaları büyümekte olan üzümleri seyreder," diyor.

Aziz'in diğer çocukları da yetişmişler, yeni toplumda yeni sorumluluklar üstlenmişler. Büyük oğlu Abdegül, komündeki üretim tugaylarından birinin Parti Komitesi Sekreteri. Abdigül evli, dört çocuklu. Aziz'in hepsi de evli üç kızı var. İki kızı komünde bağcılık yapıyor. Bir kızı ise 16, ilk ve orta okulu, bir de lisesi bulunan komündeki bir ilkokulda öğretmenlik yapıyor.

Aziz en küçük çocuğu olan Abdürrezzak'la birlikte oturuyor. Abdürrezzak da evli, üç de çocuğu var.

Üzüm Vadisinin yamaçlarında derli toplu, temiz bir evleri var, üç odalı. Evin önündeki geniş çardağın üstünü kaplayan asma, ailenin malı. Asmanın üzümlerini pazara götürüp satıp, kendilerine bir yan gelir sağlıyorlar.

Abdürrezzak evinden bir oda. Duvarda bağlaması, yerde kilimi arkada yüklüğüyle.

CU-LI-PO

Çin Toprak Devriminin Romanı

KASIRGA

54

Büyük Turnabalığı

"Yolculuk nereye böyle, başkan Cao?"

Köylü birliğinin üyesi olan balıkçı Çu'yu tanıyan Cao Yi-lin atından aşağı atlayarak telaşla sordu:

"Hey Çu, Han Lao-liu'yu gördün mü?"

Çu görmediğini söyledi, fakat eliyle anlamlı bir işaret yaptı.

"Hele buraya gel, başkan Cao, gel de bugün yakaladığım şu kocaman turna balığına bir bak."

Cao, Van Cien'den atını tutmasını rica ederek balıkçının yanına yaklaştı. Adam kulağına fısıldadı:

"Oradaki kulübeyi arayın. Samanların altında saklanıyor."

Başkan çabucak iskeleden fırlayarak elinde silahıyla ırmak yakınlarındaki küçük bir balıkçı kulübesine doğru koştu. Kapıdan içeri bir hışım gibi dalarak silahının namlusuyla yerdeki saman yığınını karıştırmaya başladı. Açık sarı, ıslak samanların arasında şakakları çıplak, kocaman bir kafa belirdi, samanların derinliklerine iyice gömülmüştü. Cao Yi-lin neredeyse ellerinden kurtulacak olan fakirlerin bu can düşmanını görünce kanı beynine sıçradı. Küfrederek tüfeğin dipçiğini adamın omuzlarının arasına yapıştırdı.

- "Tüymek istiyordun ha, deyyus! Cehennemin dibine göndereceğim seni!"

Şimdi yüzbaşı Siyao ve Van da kulübeye girmişlerdi. Kulübenin bir köşesinde buldukları bir iple ağayı bağladılar. Onu yanlamasına Van'ın binmiş olduğu açık gri kısrağın üzerine yatırdılar ve ağır ağır köyün yolunu tuttular.

"Ben de eve dönüyorum" dedi Çu. Ağını toparlayarak sırtına attı ve suyun içindeki büyük sepetteki balıkları aldı. Sonra diğerlerinin peşinden koşmaya başladı.

"Büyük bir turna balığı değil miydi? Ne dersiniz?" diye onlara yetiştikten sonra gülerek sordu. "Ama dikkatli olmamız lazım. Turna balıkları son derece ısırgan olurlar. Bir de şuna bakın hele! ne biçim bir şey bu?"

Bu sözlerle birlikte cebinden üzerinde başkan Yüan Şih-kay'ın resmi bulunan bir gümüş yüan çıkardı ve yüzbaşıyla Cao Yi-lin'e gösterdi. Sonra devam etti:

"Han Lao-liu kan ter içinde koşarak geldi ve onu kulübede saklamamı istedi. Ona ihanet etmemem için bana da bu gümüş parçasını verdi."

Yüzbaşı Siyao gülümseyerek sordu: "Peki niye ihanet ettin öyleyse ona?"

"Köylü birliğinin bir üyesi zalimleri ve toprak ağalarını nasıl saklayabilir? Hem niçin ırmağa koşuyor ki? Ben mi çağırdım onu?" diye karşılık verdi Çu.

"Eğer başka yere koşsaydı, yine enselerdik" dedi Cao Yi-lin.

Ansızın bir çok insanın kendilerine doğru geldiğini gördüler. Kırmızı püsküllü kargıları güneş altında ışıldıyordu. En önlerinde Liu Şeng ve Vang'ın bulunduğu kitle, karşı durulmaz bir güçle onlara doğru ilerliyordu. Vang ve Liu Şeng Yüzbaşının eşkiyalarla karşılaştığından korkmuşlar ve onu aramaya çıkmışlardı. Köy sakinleri silahlarını da birlikte alarak onlara gönüllü katılmışlardı.

Han Lao-liu'nun yakalanmış olduğunu görünce, hemen etrafını çevirdiler.

(Devamı var.)